
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

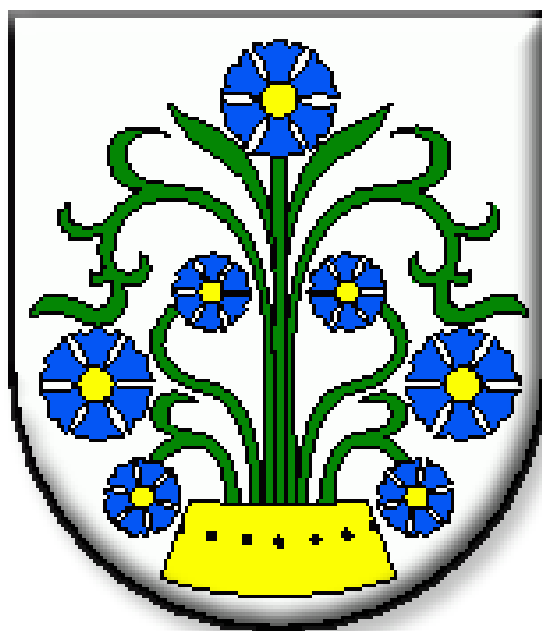
KRUŠOVCE

NA OBDOBIE 2014-2020

Spracovateľ dokumentu:
Regionálna rozvojová agentúra Topolčiansko

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	4
ZOZNAM GRAFOV, OBRÁZKOV, TABULIEK A MAPIEK	5
ÚVOD	7
ANALYTICKÁ ČASŤ	8
ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	8
HISTÓRIA A KULTÚRA OBCE	10
PREDPOKLADY PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU	12
PRÍRODNÉ POMERY	15
OBYVATEĽSTVO	19
TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	26
Energetické siete - elektrické siete, plyn	26
Cestné a dopravné siete	26
Vodné hospodárstvo a kanalizácia	27
Odpadové hospodárstvo	27
SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	28
Domový a bytový fond	29
Školstvo	30
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	31
Služby obyvateľstvu	32
EKONOMICKÁ ZÁKLADŇA OBCE	33
Majetok obce	36
ZDRUŽENIA A ORGANIZÁCIE NA ÚZEMÍ OBCE	38
VYHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO OBDOBIA	39
Plánované aktivity v predchádzajúcom programovacom období 2007-2013	39
Realizované projekty obce	40
VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	43
Tlačený dotazník	44
Elektronický dotazník	49
SWOT ANALÝZA	55
STRATEGICKÁ ČASŤ	57
KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA	57
ROZVOJOVÁ VÍZIA	58
PROGRAMOVÁ ČASŤ	60
POPIS JEDNOTLIVÝCH AKTIVÍT	60
REALIZAČNÁ ČASŤ	62
ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE	62

VÄZBY NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY KRAJA	62
ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE MANAŽMENTU PROGRAMU	65
INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE FORMOU PARTNERSTVA	65
MONITOROVANIE A HODNOTENIE.....	66
FINANČNÁ ČASŤ.....	69
ZÁVER	71
ZDROJE INFORMÁCIÍ.....	72
PRÍLOHY	72

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ČOV – čistička odpadových vôd
DHZ – dobrovoľný hasičský zbor
EAO – ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EÚ – Európska únia
IBV – individuálna bytová výstavba
KES – koeficient ekologickej stability
MAS – miestna akčná skupina
NCH PI - náučný chodník Považský Inovec
NSK – Nitriansky samosprávny kraj
ObÚ - obvodný úrad
OcÚ – obecný úrad
OP – operačný program
OŠK – obecný športový klub
OZ – občianske združenie
PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
POD – program obnovy dediny
PRO – program rozvoja obce
ROEP – konanie o obnove evidencie pozemkov
RPD – roľnícko-podielnícke družstvo
RRA – regionálna rozvojová agentúra
SODB – sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR – Slovenská republika
ŠFRB – štátny fond rozvoja bývania
ŠÚ – štatistický úrad
TIR – tribečsko-inovecký región
TKO – tuhý komunálny odpad
ÚP – územný plán
VÚC – vyšší územný celok
Z. z. – zbierka zákonov

ZOZNAM GRAFOV, OBRÁZKOV, TABULIEK A MAPIEK

- Graf č. 1 – Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2007 - 2013
Graf č. 2 - Vývoj demografických ukazovateľov obyvateľstva v rokoch 2007 - 2013
Graf č. 3 – Migrácia obyvateľstva v obci Krušovce
Graf č. 4 - Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a veku
Graf č. 5 – Veková skladba obyvateľstva
Graf č. 6 – Národnostné zloženie obyvateľstva
Graf č. 7 – Vývoj počtu detí v ZŠ a MŠ
Graf č. 8 – Odvetvia zamestnanosti v obci
Graf č. 9 – Záujem respondentov o bývanie a zotrvanie v obci
Graf č. 10 – Vekové skupiny respondentov v obci
Graf č. 11 – Spokojnosť respondentov so službami obce
Graf č. 12 – Dôvody prípadného odsťahovania sa respondentov z obce
Graf č. 13 – Vzťahy v susedstve
Graf č. 14 – Zapájanie sa občanov do rozvojových aktivít obce
Graf č. 15 – Spokojnosť respondentov s pracovnými možnosťami v obci
Graf č. 16 – Možnosti budúceho rozvoja obce podľa respondentov
Graf č. 17 – Záujem o bývanie v obci Krušovce
Graf č. 18 – Vekové skupiny respondentov
Graf č. 19 – Dôvody bývania v obci
Graf č. 20 – Dôvody odsťahovania sa z obce
Graf č. 21 – Susedské vzťahy v obci
Graf č. 22 – Spokojnosť respondentov so službami v obci
Graf č. 23 – Zapájanie sa respondentov do rozvojových činností obce
Graf č. 24 – Dôvod nezapájania sa respondentov do rozvojových činností v obci
Graf č. 25 – Spokojnosť respondentov s pracovnými možnosťami v obci
Graf č. 26 – Hlavné oblasti budúceho rozvoja obce

- Obrázok č. 1 – Poloha obce v rámci kraja a v rámci územia Slovenska
Obrázok č. 2 – Vystúpenie dychovej hudby na festivale v Krušovciach
Obrázok č. 3 – Oltár v rímskokatolíckom kostole
Obrázok č. 4 – Klasicistický kaštieľ z 19. storočia
Obrázok č. 5 – Pohľadnica obce Krušovce
Obrázok č. 6 – Mapa dopravných ťahov v okolí obce Krušovce
Obrázok č. 7 – Obecný úrad v Krušovciach
Obrázok č. 8 – Priemyselná zóna

- Tabuľka č. 1 – Podujatia v obci a kultúrno-spoločenské akcie
Tabuľka č. 2 – Geomorfologické jednotky na území obce Krušovce
Tabuľka č. 3 - Fytogeografické členenie obce Krušovce
Tabuľka č. 4 - Začlenenie obce Krušovce do zoogeografického členenia – Terestrický biocyklus
Tabuľka č. 5 - Začlenenie obce Krušovce do zoogeografického členenia - Limnický biocyklus
Tabuľka č. 6 – Prehľad ÚHDP – Kataster Krušovce
Tabuľka č. 7 – Prehľad ÚHDP – Kataster Dolné Chlebany
Tabuľka č. 8 - Množstvá emisií za rok 2013 emitovaných zo stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia v tonách
Tabuľka č. 9 – Vývoj počtu obyvateľov v období 2007 – 2013
Tabuľka č. 10 – Demografické charakteristiky obyvateľstva obce Krušovce
Tabuľka č. 11 – Náboženské vyznanie obyvateľstva
Tabuľka č. 12 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľov
Tabuľka č. 13 – Množstvá odpadov vyprodukovaných v roku 2013 v obci Krušovce
Tabuľka č. 14 – Separovaný zber v obci za roky 2007 – 2013

- Tabuľka č. 15 – Domový a bytový fond
- Tabuľka č. 16 – Domový a bytový fond
- Tabuľka č. 17 – Domový a bytový fond
- Tabuľka č. 18 – Domový a bytový fond
- Tabuľka č. 19 – Domový a bytový fond
- Tabuľka č. 20 – Domový a bytový fond
- Tabuľka č. 21 – Vývoj počtu detí v ZŠ a MŠ v rokoch 2007 - 2013
- Tabuľka č. 22 – Lokalizácia významných inštitúcií v obci Krušovce
- Tabuľka č. 23 – Ekonomická aktivita obyvateľstva obce Krušovce
- Tabuľka č. 24 – Nezamestnanosť v obci
- Tabuľka č. 25 – Stav uchádzačov o zamestnanie v obci
- Tabuľka č. 26 – Najväčší zamestnávateľia v obci
- Tabuľka č. 27 - Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa odvetví hospodárstva v roku 2011 v obci Krušovce
- Tabuľka č. 28 – Vývoj rozpočtu obce
- Tabuľka č. 29 – Majetok obce
- Tabuľka č. 30 – Majetok obce a jeho rozdelenie
- Tabuľka č. 31 – Využitie pozemkov vo vlastníctve obce
- Tabuľka č. 32 – Využitie budov vo vlastníctve obce
- Tabuľka č. 33 – Organizácie alebo združenia pôsobiace na území obce
- Tabuľka č. 34 - Plánované aktivity a opatrenia obce Krušovce v predchádzajúcom programovacom období 2007 - 2013
- Tabuľka č. 35 – Realizované projekty obce Krušovce
- Tabuľka č. 36 – Vyhodnotenie investičnej činnosti obce Krušovce v rokoch 2007 - 2013
- Tabuľka č. 37 – Prehľad aktivít realizovaných v obci Krušovce
- Tabuľka č. 38 – Investičné aktivity obce Krušovce v roku 2014
- Tabuľka č. 39 - Veková štruktúra respondentov obce
- Tabuľka č. 40 – SWOT analýza
- Tabuľka č. 40 - Veková štruktúra respondentov obce
- Tabuľka č. 41 – Špecifické ciele a opatrenia v prioritných oblastiach
- Tabuľka č. 42 – Zoznam opatrení a aktivít
- Tabuľka č. 43 - Vecný a časový harmonogram monitorovania plnenia PRO Krušovce
- Tabuľka č. 44 - Vecný a časový harmonogram hodnotenia plnenia PRO Krušovce
- Tabuľka č. 45 - Merateľné ukazovatele jednotlivých aktivít
- Tabuľka č. 46 - Indikatívny finančný plán realizácie PRO v €
- Tabuľka č. 47 – Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Krušovce na roky 2015 – 2020

Mapa č. 1 – Administratívne členenie okresu Topoľčany s vyznačením obce Krušovce

ÚVOD

V súvislosti s programovým obdobím Európskej únie na roky 2014-2020 a v súlade so Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja je nevyhnutné aktualizovať základné programové dokumenty, prostredníctvom ktorých je možné čerpať finančné prostriedky aj z Európskych štrukturálnych fondov na podporu rozvojových projektov a aktivít.

Z dôvodu adresnejšej alokácie disponibilných finančných prostriedkov v novom programovom období bolo nutné aktualizovať taktiež základné a strategické dokumenty Nitrianskeho samosprávneho kraja. Doteraz platný Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja (PR NSK) 2012 - 2018 bol schválený uznesením č. 236/2012 dňa 8. októbra 2012 na zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja.

V súlade so zákonom o podpore regionálneho rozvoja sú vyššie územné celky a obce povinné aktualizovať alebo zostavovať Program rozvoja obce alebo vyššieho územného celku a uviesť v súlade s ustanoveniami zákona od 1. januára 2015. Hlavným cieľom je vychádzať z aktuálnej situácie v území a zostaviť strategickú a implementačnú časť tak, aby sa stala východiskom pre realizáciu budúcich projektov.

Charakteristika a štruktúra dokumentu

Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z

- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad jej budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov a
- e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby. Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Tvorba Programu rozvoja obce je optimálnym nástrojom a jedinečnou možnosťou na strategický pohľad do samosprávy vôbec. Základom Programu rozvoja obce je teda OBČAN.

ANALYTICKÁ ČASŤ

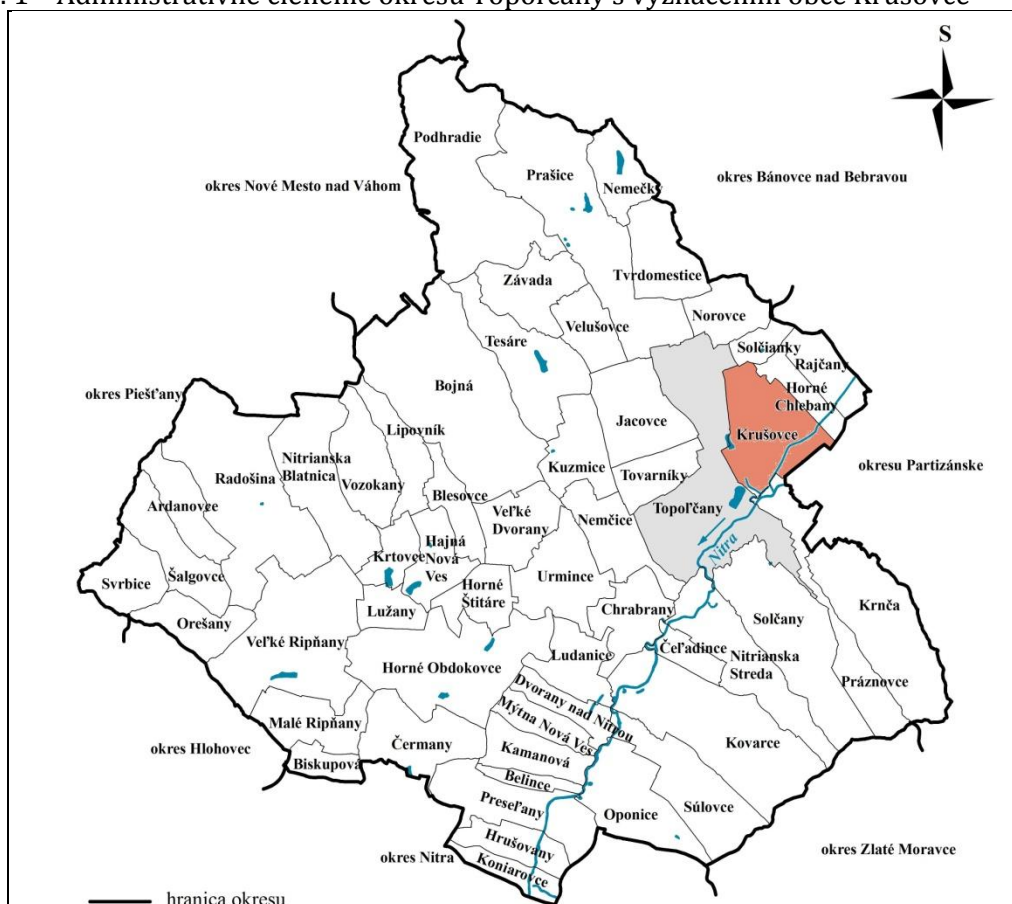
ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec Krušovce

Obec Krušovce sa nachádza v Nitrianskom kraji, v okrese Topolčany, na ceste vedúcej z Topolčian do Partizánskeho. Zemepisnú polohu charakterizujú súradnice 48°35'16.58" severnej zemepisnej dĺžky a 18°12'16.8" východnej zemepisnej šírky. Kataster obce Krušovce susedí s katastrami obcí Práznovce, Horné Chlebany, Malé Bedzany, Bošany a mestom Topolčany. Súčasťou katastra obce je aj časť Dolné Chlebany. Administratívne je obec zaradená do obvodu Topolčany, územného celku Nitrianskeho samosprávneho kraja a do NUTS II Západné Slovensko.

Mapa č. 1 – Administratívne členenie okresu Topoľčany s vyznačením obce Krušovce

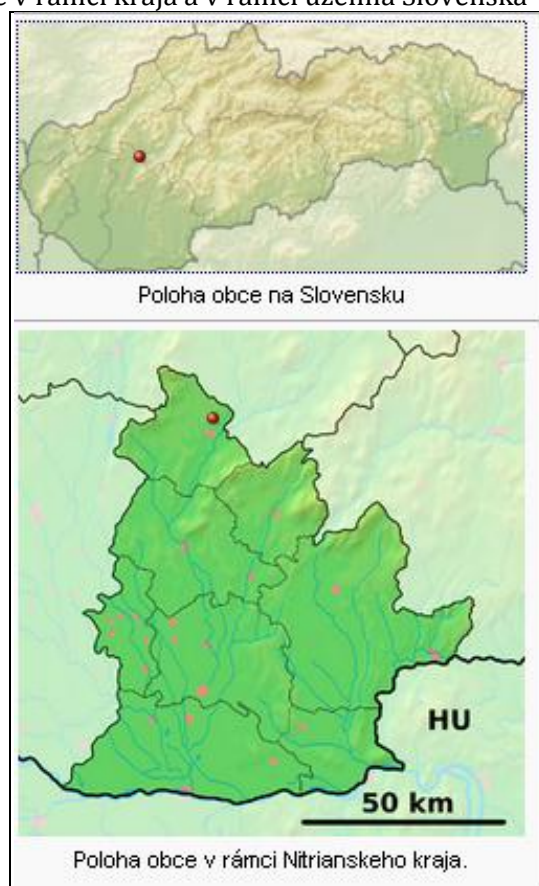
Zdroj: vlastné spracovanie

Stred obce leží v nadmorskej výške 170 m n. m., jej katastrálne územie sa rozprestiera na rozlohe 13,33 km² (1 333 ha). Obyvateľstvo obce je v počte 1 741 (31.12.2013), hustota obyvateľstva obce je 130,61 obyv./ km².

Obec Krušovce má výhodnú geografickú polohu s existujúcim napojením na multimodálne koridory a disponuje dobrou polohou voči hlavným dopravným koridorom regionálneho významu. Poloha umožňuje obci participovať na rozvoji rozvojovej osi Nitra - Topolčany. V rámci okresu zaujíma výhodnú polohu, vzdialenosť od Topolčian je 3 km.

Obrázok č. 1 – Poloha obce v rámci kraja a v rámci územia Slovenska

Zdroj: internet

Obcou Krušovce prechádza dôležitý dopravný ťah - cesta I/64, ktorá zabezpečuje prepojenie Nitrianskeho kraja s ostatným územím SR. Konkrétne ide o dopravné prepojenie štátnej hranice SR/MR – Komárno – Nové Zámky – Nitra - Topolčany - hranica kraja NR/TN, s napojením na diaľnicu D1. Tým sa obec vlastne stáva súčasťou rozvojovej osi. Rozvojové osi sú súčasťou tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.

Obec Krušovce sa nachádza v blízkosti dôležitých mestských sídiel: Topolčany (3 km), Partizánske (16 km) a Piešťany (35 km). Rozsah prekrývania sfér vplyvu miest na obec je veľmi vysoký. Všeobecne takmer 40% obcí na Slovensku patrí do sféry vplyvu dvoch alebo viacerých miest. Vytvára sa tak okrajové pásmo, v ktorom sú sledovateľné väzby na jadrá ťažiská osídlenia predovšetkým v intenzite dochádzky za prácou a ich vzťah je sprostredkovaný cez menšie mestá tvoriace polycentrický systém ťažiska osídlenia. Územné vymedzenie týchto pásiem však nie je stabilné a statické. Ide o isté v čase premenlivé a pulzujúce územia. Závisí to na rozvoji aktivít v jednotlivých pásmach a na rozvoji "sily" vlastného jadra (jadier) ťažiska osídlenia. Relatívna blízkosť miest utvára podmienky pre rast a rozvoj okolitých obcí a uspokojovanie potrieb a

sociálnych istôt obyvateľov. Poloha obce zabezpečuje jej obyvateľom kvalitnú školskú, sociálnu, technickú a dopravnú infraštruktúru.

Dobrá infraštruktúra zabezpečuje aj podmienky pre migráciu obyvateľov do obce, ktorí sú spravidla zamestnaní v mestských sídlach avšak uprednostňujú kvalitu vidieckeho prostredia a ním poskytovaných možností vyžitia. Výhodná poloha a blízkosť centier má vplyv aj na mieru nezamestnanosti v obci, nakoľko jej obyvatelia dočasne migrujú za prácou práve do týchto okolitých miest. Dočasnú migráciu je možné sčasti identifikovať aj v dôsledku dopytu po školských, lekárskejších a kultúrnych službách.

HISTÓRIA A KULTÚRA OBCE

Obec Krušovce je doložená z r. 1158 ako Corus. Neskoršie doložené názvy sú: Krus (1244), Korus (1285), Koros (1312), Krussowcze (1773), Krušovce (1920), maď. Koros, Nyitrakoros. Na území dnešnej obce je archeologicky doložené nálezisko pokladu mincí z 11. storočia.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1235, kedy sa mladý kráľ Belo IV. rozhodol odmeniť služby svojho verného dvorana Dionýza z rodu Türje a daroval mu kráľovský majetok Topolčany. Súčasťou darovacej listiny bolo aj presné ohraničenie darovaného majetku. Pri tejto príležitosti sa dozvedáme aj o existencii veľkej cesty, ktorá viedla z Topolčian do Krušoviec, a o tom, že topolčiansky chotár na severe susedil so zemou patriacou Evčovi z Krušoviec.

Krušovce patria nepochybne k najstarším sídlam územia stredného Ponitria a o kontinuite ich osídlenia možno hovoriť prinajmenšom už od čias Veľkej Moravy.

Už v 11. storočí sa stali sídlom fary a v priebehu stredoveku tu stáli až dva kostoly. Jeden bol zasvätený sv. Mikulášovi a druhý Panne Márii. Najneskôr od polovice 12. storočia boli Krušovce šľachtickým majetkom. Z ich majiteľov mnohí riadili osudy Nitrianskej stolice.

Obec patrila prepoštvu v Nitre, v 12.-17. storočí Korossyovcom, v roku 1641 Berényiovcom, v roku 1676 Geczy-Soósovcom, v roku 1839 Zayovcom, v roku 1878 Fould Springerovcom. V 19. storočí bola strediskom panstva Nemeshegyiovcov. V 13. storočí tu pravdepodobne stála komenda templárov. V roku 1715 mala obec 14 domácností, v roku 1787 60 domov a 623 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytky a vinohradníctvom. Za I. ČSR pracovali väčšinou v poľnohospodárstve. V roku 1919 tu boli štrajky poľnohospodárskych robotníkov. V obci bol liehovar. Časť obyvateľov sa vystaňovala za prácou do cudziny. Obyvatelia sa aktívne zapojili do SNP. Typická je domová zástavba pri hradskej.

Dolné Chlebany – počiatky tejto obce sú doložené z r. 1328. Patrila Rajcsányiovcom a nitrianskemu biskupstvu, neskoršie Korossyovcom, v 17. storočí časť obce Berényiovcom, v 18. storočí Klobušickým a iným, v 19. storočí Zayovcom, Zichyovcom, Újfalussyovcom. Obyvatelia boli roľníci a košíkari. V roku 1964 bola obec pripojená k obci Krušovce a stala sa jej súčasťou.

Kultúrno-spoločenská činnosť obyvateľov obce je realizovaná predovšetkým v kultúrnom dome, keďže kultúrny dom v obci zastáva kľúčovú úlohu pri organizovaní významných kultúrnych podujatí. Dom kultúry v súčasnosti zabezpečuje kultúrno-spoločenské požiadavky širokej vrstvy obyvateľov obce. Budova kultúrneho domu má viacúčelové využitie: svadby, kary, oslavy, výročia, športové aktivity, stretnutia a rôzne kultúrne programy.

V oblasti kultúry a spoločenského života sa konajú viaceré akcie (pravidelné každoročné podujatia, resp. podujatia, ktoré sa uskutočnili v roku 2013), sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č. 1 – Podujatia v obci a kultúrno-spoločenské akcie

Podujatia v obci a pravidelné kultúrno-spoločenské akcie		
mesiac	názov podujatia	organizácia/ usporiadateľ
február	karneval	ZŠ s MŠ a obec
marec	Týždeň slovenských knižníc	obecná knižnica
marec	Výročná členská schôdza Jednoty dôchodcov Krušovce	JD Krušovce
apríl	veľkonočná výstava	ZŠ s MŠ
apríl	stavenie mája	obec
máj	Deň matiek	obec
jún	Medzinárodný deň detí	ZŠ s MŠ
júl	Futbalový turnaj o putovný pohár Mikroregiónu Bebrava	obec a TJ Slovan Krušovce
august	festival dychových hudieb	obec a TJ Slovan Krušovce
september	výstava ovocia a zeleniny	ZŠ s MŠ
október	mesiac úcty k starším	obec
december	posedenie so sv. Mikulášom	obec
december	vianočná výstava	ZŠ s MŠ

Zdroj: OcÚ Krušovce

Fungujúca kultúrna infraštruktúra je dôležitá pre socioekonomický rozvoj regiónu, pretože poskytovaním adekvátnych priestorov na konferenčné, prednáškové, kultúrno-spoločenské a iné účely sa dosiahne vyvážený regionálny rozvoj prostredníctvom zvýšenia konkurencieschopnosti obce.

Obrázok č. 2 – Vystúpenie dychovej hudby na festivale v Krušovciach

Zdroj: OcÚ Krušovce

V obci sa nachádza kaštieľ, knižnica, Božie muky, 2 cintoríny (Krušovce, Dolné Chlebany) s domom smútku, rímskokatolícky kostol, farský úrad, dve sochy a dve kaplnky. Zaujímavosťou

v obci je pamätná izba kardinála Alexandra Rudnaya. Oddychové aktivity môžu obyvatelia realizovať v historickom parku.

PREDPOKLADY PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU

Významnejšie historické pamiatky sa v obci Krušovce nenachádzajú. Najzaujímavejšími sú rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie z roku 1240 a kaplnka Svätej rodiny z roku 1872. Podľa zachovaných záznamov bol v prvej polovici 13. storočia postavený kostol sv. Mikuláša. Keďže stál v nižšie položenej časti obce, často ho poškodzovali povodne, preto ho zbúrali a na návrší severne od stredu obce postavili okolo roku 1240 nový kostol, zasvätený Narodeniu Panny Márie.

Najstaršia písomná zmienka o tomto kostole, postavenom v románskom slohu, pochádza z roku 1285. Dnes sa zachovali zvyšky bývalého opevnenia, ktoré svedčia o obrannom charaktere stavby, v minulosti mohlo plniť obrannú funkciu. Zachované opevnenie v podobe múra sa nachádza okolo kostola. Po prestavbe chrámu v 17. storočí a následnej barokizácii sa po znížení pôvodného stropu do povalovej časti dostali vzácne fresky, ktoré svedčia o dôležitosti a veľkom význame tohto chrámu.

Klenba je z roku 1764 a na stenách sú zvyšky románskych a gotických malieb. Na víťaznom oblúku sa na jeho vnútornej strane nachádzajú obrazy prorokov a na prednej strane lode sa v hornej časti nachádza freska zobrazujúca svätého Mikuláša a Pannu Máriu, ku ktorej sa v spodnej časti modlia veriaci. Taktiež je v povalovej časti dobre viditeľné a zachované umiestnenie pôvodných románskych okien, ktoré boli pri prestavbe zastavané a v spodnejších častiach boli vytvorené okná nové. Kostol má bohatú barokovú výzdobu, do ktorej patrí hlavný oltár Narodenia Panny Márie so stĺpovou výzdobou a dva bočné oltáre, jeden sv. Jána Nepomuckého a druhý sv. Františka z Assisi. Hlavný oltár, bočné oltáre, kazateľnica a organ nesú výrazné znaky rokoka.

Obrázok č. 3 – Oltár v rímskokatolíckom kostole

Zdroj: OcÚ Krušovce

Hlavný oltár pochádza z druhej polovice 18. storočia. Stĺpová a pilastrová oltárna architektúra vytvára pozadie pre oltárny obraz Narodenie Panny Márie, baldachýn a reliéf sv. Trojice. Po stranách oltára stoja plastiky svätcov. Kostol dvojvežový, pôvodne románsky je jednodľovou stavbou v typickom románskom priečelí. Barokové sochy pochádzajú z 18. storočia, zaujímavý je mariánsky stĺp a gotický zvon z roku 1468, ako aj románska kamenná krstiteľnica z 13. storočia. V obci sa nachádza aj **kaštieľ** klasicistický z 19. storočia, prestavaný v roku 1906.

Jednou významnou svetskou pamiatkou v Krušovciach je klasicistický kaštieľ z 19. storočia. Je to bloková dvojpodlažná stavba, ktorú dal postaviť na staršom základe roku 1830 gróf František Berení. V roku 1906 bol kaštieľ prestavaný do dnešnej podoby.

V interiéri sú na obvodových stenách vrátane okien, dverí a schodišťa bohato geometricky a rastlinne vyrezávané drevené obloženia. Suterén je zaklenutý techlovými a valenými pruskými klenbami. Pôvodne bol ku kaštieľu prístup po impozantnom otvorenom schodišti, ktoré už nejestvuje.

Dôležitou kompozičnou súčasťou neorenesančnej úpravy kaštieľa je okolitý park. Predstavuje typ krajinského parku zo začiatku 20. storočia, jeho založenie však možno datovať už do konca 19. storočia. Pri výsadbe parku boli uplatnené historizujúce prvky dobovej architektúry - romanticky ladená jaskyňa (dnes pivnica, tzv. ľadovňa) a lesovňa, pochádzajúce z druhej polovice 19. storočia, keď boli majiteľmi kaštieľa Nemeshegyiovci.

Obrázok č. 4 – Klasicistický kaštieľ z 19. storočia

Zdroj: OcÚ Krušovce

V obci Krušovce sa narodilo a pôsobilo niekoľko významných osobností. Najvýznamnejšou osobnosťou v obci bol Alexander Rudnay, ktorý pôsobil v rokoch 1789-1804 ako farár a neskorší ostrihomský arcibiskup, kardinál a prímas Uhorska. Z pôsobenia vo farnosti Krušovce sú veľmi známe jeho kázne, ktoré povedal práve ako krušovský farár a boli vydané v tridsiatych rokoch 19. storočia.

Rudnay Alexander - cirkevný hodnostár, náboženský spisovateľ (4.10.1760 Považany - 13.9.1831 Ostrihom, H)

- patril k osvietenským vzdelancom, cirkevným a národno - kultúrnym dejateľom; za zásluhy, ktoré získal počas pôsobenia v Krušovciach a ako dekan topolčianskeho dištriktu ho panovník 4. januára 1805 vymenoval za ostrihomského kanonika, roku 1815

sa stal sedmohradským biskupom a v roku 1819 ostrihomským arcibiskupom, primásom Uhorska, po palatínovi bol najvplyvnejším verejným činiteľom Uhorska, roku 1828 sa stal kardinálom

Buzna Alexander - maliar (14.1.1868 Krušovce - 8.4.1945 Nižná)

- uznávaný znalec cirkevného umenia, odborne pomáhal pri skrášľovaní kostolov a zariaďovaní interiérov

Kelemen Anton - náboženský spisovateľ, učiteľ (15.1.1708 Krušovce - 14.9.1760 Kluž, RO)

- stal sa doktorom filozofie, teológie, profesorom filozofie na kolégiu v Budíne a teológie v Jágri, Trnave a Györi

Kopál Ján - literárny historik, teoretik, vedecký pracovník a pedagóg (1925 Malé Kršteňany -)

- v rokoch 1950-1955 učil na ZŠ v Krušovciach, v obci rozvíjal bohatú kultúrnu a športovú činnosť

Rezik Ján - spisovateľ, historik, filozof (okolo 1650 Krušovce - 4.7.1710 Prešov)

- významný predstaviteľ barokovej literatúry na Slovensku, autor biografickej prózy, roku 1684 sa stal rektorom latinskej školy v Košiciach, od toho istého roku profesorom poetiky, rétoriky, logiky, etiky a histórie a na kolégiu v Prešove, kde bol v rokoch 1705-1710 rektorom

Koloman Sötér – včelár (11.10.1834 Dubník – 15.9.1915 Krušovce)

- Posledné roky prežil v Krušovciach, v Dolinke pri Veľkom Krtíši založil v r. 1870 včelnicu, známu v celej krajine, majiteľ najväčšej včelárskej knižnice v Uhorsku, autor 2238 stranovej monografiu o včelárstve *A méh és világa* (Včela a jej svet, 1. diel 1895 Kluž, 2. diel 1908 Budapešť), prispieval do časopisu Méhészet, člen Uhorskej kráľovskej prírodovednej spoločnosti, zakladajúci člen Uhorskej včelárskej spoločnosti, čestný člen Sedmohradského včelárskeho spolku

Obrázok č. 5 – Pohľadnica obce Krušovce

Zdroj: OcÚ Krušovce

Na území obce pôsobí sústružník Ladislav Kúdela, ktorý sa venuje tomuto remeslu po celý život. Tradíciou pre obec Krušovce bolo ešte v 1. polovici 20. storočia tkanie plátna.

Archeologické výskumy v obci Krušovce odkryli niekoľko zaujímavých artefaktov. V intraviláne obce sa našiel hrob dospelého jedinca z 13. storočia. Ojedinelý je nález železnej kopije dlhej 264 mm, ktorú získalo do zbierok múzeum v Topoľčanoch. Taktiež je pozoruhodný nález stredovekej nádoby na potraviny na pozemku Dušana Síleša.

Ubytovacie možnosti ponúka obec v rámci dvoch ubytovacích zariadení. Jedno ubytovacie zariadenie má kapacitu 18 lôžok a ponúka dvojlôžkové, trojlôžkové a štvorlôžkové izby. Ubytovňa na Hrade má kapacitu 10 lôžok a k dispozícii sú dvojlôžkové a štvorlôžkové izby, toto ubytovacie zariadenie má 2 hviezdičky kvality. Perspektívnym zámerom obce je podporovať cestovný ruch aj podporou budovania ubytovania v súkromí. Poskytovanie uvedeného ubytovania je postavené na princípe, že obyvatelia obce zrekonštruujú svoje domy tak, aby mohli byť využívané okrem samotného bývania aj na ubytovanie v súkromí. Na uvedené aktivity je možné žiadať nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ. Prioritou obce by malo byť promptné a nápomocné vybavovanie potrieb obyvateľov (stavebné povolenie, konania a pod.).

Stravovacie zariadenia má obec Krušovce zabezpečené prostredníctvom 2 reštaurácií, vývarovne, pizzerie, bufetu, a 6 pohostinstiev. V obci sa nachádza aj kaviareň s barom, pohostinstvo s rýchlym občerstvením, 6 predajní potravinárskeho tovaru a 17 predajní nepotravinárskeho tovaru.

Zariadenia pre relax a voľný čas ponúka obec Krušovce prevažne v historickom parku, kde sa nachádza rekreačná zóna. Z hľadiska esteticko-relaxačného pobytu je to historický park, ktorý patrí k najvzácnejším (s bohatou skladbou vzácnych drevín) a zároveň najudržiavanejším v Nitrianskom kraji. Historický park s multifunkčným ihriskom, bežeckou dráhou a doskočiskom slúži aj ako športové zariadenie pre obyvateľov obce. Samotná členitosť parku vytvára ideálne prostredie pre cezpoľný beh, (pravidelne sa konajú v ňom okresné majstrovstvá v cezpoľnom behu a niekoľko krát už aj krajské kolá). Detské ihriská sú dve. Prvé sa nachádza v historickom parku a je hneď pri škole. Druhé, menšie, sa nachádza na futbalovom ihrisku.

Pre pešie turistiky, či už v zimnom alebo letnom období, je možnosť niekoľko kilometrovej túry v katastri obce, ktorý je rozsiahly a vedie ním cesta. Príležitosti pre cykloturistiku zatiaľ obec nemá, taktiež potenciál pre agroturizmus obci chýba.

PRÍRODNÉ POMERY

Krušovce ležia uprostred Nitrianskej sprašovej pahorkatiny na ľavostrannej nive a terase Bebravy pri sútoku s Nitrou. Stred obce má nadmorskú výšku 170 m, chotár 166 - 244 m. Územie tvoria mladotretohorné usadeniny pokryté sprašou a nivnými uloženinami. Má hnedozemné a nivné pôdy.

Z geomorfologického hľadiska patrí územie obce Krušovce do oblasti Podunajskej nížiny, celku Podunajskej pahorkatiny. Do územia zasahujú ďalej dva podcelky a to Nitrianska pahorkatina a jej časť Bojnianska pahorkatina a podcelok Nitrianska niva s časťou Stredonitrianska niva.

Tabuľka č. 2– Geomorfologické jednotky na území obce Krušovce

sústava	Alpsko – himalájska
podsústava	Panónska panva
provincia	Západopanónska panva
subprovincia	Malá dunajská kotlina

oblasť	Podunajská nížina	
celok	Podunajská pahorkatina	
podcelok	Nitrianska pahorkatina	Nitrianska niva
časť	Bojnianska pahorkatina	Stredonitrianska niva
Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002		

Klimatické oblasti

Z klimatického hľadiska patrí územie obce Krušovce do teplej klimatickej oblasti, kde je priemerne viac ako 50 letných dní za rok s denným maximom teploty vzduchu viac ako 25 °C. V rámci teplej oblasti sa územie obce zaraďuje do dvoch okrskov a to teplého, suchého s miernou zimou a teplý mierne suchý, s miernou zimou.

Povrchové vody

Územie obce spadá do povodia rieky Nitry a je odvodňované jej pravostranným prítokom riekou Bebravou a jej ďalšími dvoma pravostrannými prítokmi Bedzianským a Solčianskym potokom. Na Bedzianskom potoku je vybudovaná vodná nádrž Bedzany, do ktorej vteká potok Ilus. Kvalita vody v rieke a potokoch je ovplyvňovaná celým radom nepriaznivých činiteľov, ku ktorým napríklad patrí vypúšťanie odpadových vôd z domácností, vyplavované pesticídy, zložky z priemyselných ale aj organických hnojív.

Pôdy

Zo zonálnych typov pôd sa v severnej a severozápadnej časti obce Krušovce vyskytujú hnedozeme, konkrétne hnedozeme typické, luvizemné a erodované. Z azonálnych pôdných typov sa v území nachádzajú fluvizeme (typické, glejové) a to hlavne pozdĺž vodného toku rieky Bebravy.

Z pôdných druhov sú na území obce zastúpené hlinité pôdy, ktoré tvoria prevažnú časť pôd obce. Vo východnej časti obce sa ostrovčekovito vyskytujú ílovito - hlinité pôdy a v blízkosti intravilánu obce sa nachádzajú ílovité pôdy a íly.

Biogeografická charakteristika

Z hľadiska fytogeografického členenia obec Krušovce zaraďujeme do dubovej zóny, nížinnej podzóny a pahorkatinnej oblasti, ktorá sa ďalej člení na okres Nitrianskej nivy a Nitrianskej pahorkatiny, do ktorej patrí podokres Bojnianska pahorkatina.

Tabuľka č. 3 - Fytogeografické členenie obce Krušovce

Zóna	Podzóna	Oblasť	Okres	Podokres
dubová	nížinná	pahorkatinná	Nitrianska pahorkatina	Bojnianska pahorkatina
			Nitrianska niva	

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

Rekonštruovaná prirodzená vegetácia

Rekonštruovaná prirodzená vegetácia tvorí vegetáciu, ktorá by sa v území obce vyvinula, keby na krajinu svojou činnosťou nepôsobil človek. V obci Krušovce sa rekonštruovaná prirodzená vegetácia charakterizovala nasledovne:

Lužné lesy (*Ullmenion*) rastú na naplaveninách pozdĺž vodných tokov a v blízkosti vodných nádrží. Zväčša sú tu spoločenstvá jaseňovo – brestových lesov. Zo stromov sú zastúpené dub letný (*Quercus robur*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a dreviny mäkkých lužných lesov, najmä druhy vrb.

Dubovo-cerové lesy (*Quercetum petraeae-cerris*) – dominantným druhom je dub zimný (*Quercus petraea*) a výraznejšie tu vystupuje aj dub cerový (*Quercus cerris*).v týchto porastoch je dub cerový (*Quercus cerris*), niekedy sa tu vyskytuje aj dub letný (*Quercus robur*)).

Dubovo-hrabové lesy panonské (*Quercus-roborei Carpineon*) sú spoločenstvá teplomilných dubín a dubovohrabových lesov v teplejších oblastiach. Zo stromov sa tu vyskytuje dub letný (*Quercus robur*) a je tu aj častý výskyt duba sivastého (*Quercus pedunculiflora*).

Zoogeografická charakteristika

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie do provincie stepí a panónskeho úseku a provincie listnatých lesov úsek podkarpatský.

Tabuľka č. 4 - Začlenenie obce Krušovce do zoogeografického členenia – Terestrický biocyklus

riša	oblasť	podoblasť	provincia	úsek
Holarktis	Paleoarktická	Eurosibírska	stepí	panónsky
			listnatých lesov	podkarpatský

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

Z hľadiska zoogeografického členenia – limnický biocyklus patrí obec Krušovce do podunajského okresu časť stredoslovenská.

Tabuľka č. 5 - Začlenenie obce Krušovce do zoogeografického členenia - Limnický biocyklus

podoblasť	provincia	úsek	okres	časť
Euromediteránna	Pontokaspická	severopontický	poddunajský	Stredoslovenská

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

Živočíšne spoločenstvo listnatých lesov

Medzi charakteristické druhy patria slepúch krehký (*Anguis fragilis*), sýkorka belasá (*Parus caeruleus*), sojka obyčajná (*Garrulus glandarius*). Typickými zástupcami cicavcov sú veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*), obyčajná (*Vulpes vulpes*), sviňa divá (*Sus scrofa*).

Živočíšne spoločenstvá polí a lúk predstavujú živočíchy, ktoré pôvodne žili na stepiach. Typickými zástupcami z vtákov sú jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), zajac poľný (*Lepus europaeus*).

Živočíšne spoločenstvá vôd a brehov zahŕňajú živočíchy, ktoré žijú vo vodnom prostredí alebo v jeho okolí. Žije tu napríklad skokan zelený (*Rana esculenta*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), rybárik obyčajný (*Alcedo atthis*).

Geologická stavba

Na geologickej stavbe predmetného územia sa podieľajú viaceré tektonické jednotky a to tatridy, mezozoické komplexy a terciérna výplň výbežkov Podunajskej panvy.

Tektonická stavba je výsledkom viacerých tektonických pochodov, pričom dnešný ráz je hlavne odrazom alpínskeho orogénu. Tektonické štruktúry ovplyvňujúce morfológický ráz územia vznikli až za neogénnej vrásnivej periódy. Touto tektonikou spočiatku mediatypného a neskôr zlomového charakteru sa vytvorili veľké štruktúry hrástových megaantiklinál doprevádzaných magasinklinálami a priekopovými prepadlinami, ktoré sa zaplňali treťohornými sedimentami. Hlavným stavebným prvkom sedimentárneho neogénu sú poklesové zlomy a nimi obmedzené kryhy. Zlomy sú prevažne syngenetické. Okrem nich vplýva na stavbu neogénu priebeh podložných vrás, prípadne hrástí a depresíí.

Zo stratigrafického hľadiska patria najstaršie horniny nachádzajúce sa v hĺbke pod cca 1800 metrov paleozoiku. Z litologického hľadiska sa jedná o biotitické granodiority, pegmatity a granity, patriace tatridnému kryštaliniku.

Nad kryštalinikom leží cca 240 m mocné súvrstvie mezozoika, ktoré bolo na základe litologickej charakteristiky a ich postupnosti priradené k tatriku a to k tribečskej sérii.

Spodný trias je zastúpený súvrstvom kremítých pieskovcov až zlepcov s hrúbkou 15 m, nad ktorými je uložená vrstva werfénových bridlíc rovnakej mocnosti. Stredný trias tvorí cca 90 m mocné súvrstvie gutensteinských vápencov, dolomitov a raumsanských dolomitov.

Paleogén zastúpený borovským súvrstvom karbonatických brekcií dosahuje mocnosť cca 125 m. Najmocnejšie súvrstvie predstavuje komplex neogénnych sedimentov s celkovou hrúbkou cca 1500 m. Najstarší stupeň bádén je z litologického hľadiska tvorený vrstvami aleuritov a drobnozrnných až hrubozrnných pieskovcov. Nadložný sarmat je zastúpený vrstvami ílov, jemno až strednozrnných pieskovcov a zlepcov. Panón tvoria vápnité íly až ílovce, piesčité aleurity a jemnozrnné pieskovce. Podobný litologický vývoj má i pont, ktorý leží v jeho nadloží. Najvrchnejší stupeň neogénu dák, je tvorený súvrstvom vápnitých ílov, pieskov a rozpadavých pieskovcov.

Najmladším stratigrafickým celkom, ktorý súvisle pokrýva staršie útvary sú kvartérne sedimenty v predmetnom území zastúpené sprašovými hlinami a aluviálnymi štrkopiesčitými náplavami toku Nitra a Bebrava s mocnosťou do 10,0 m.

Tabuľka č. 6 – Prehľad ÚHDP – Kataster Krušovce

Druh pozemku	Počet	Výmera parciel (v m ²)
orná pôda	391	9 781 509
vinice	1	282
záhrady	594	300 907
ovocné sady	4	2185
trvalé trávne porasty	19	180 212
vodné plochy	289	267 950
zastavané plochy	1368	941 530
ostatné plochy	46	358 746
spolu	2712	11 833 321

Zdroj: OcÚ Krušovce

Tabuľka č. 7 – Prehľad ÚHDP – Kataster Dolné Chlebany

Druh pozemku	Počet	Výmera parciel (v m ²)
orná pôda	117	1 268 934
záhrady	122	60 872
vodné plochy	7	63 803
zastavané plochy	272	92 222
ostatné plochy	6	13 984
spolu	524	1 499 815

Zdroj: OcÚ Krušovce

Koeficient ekologickej stability (KES) je pomerové číslo, ktoré stanovuje pomer plôch tzv. stabilných a nestabilných krajinotvorných prvkov v skúmanom území.

KES v území obce Krušovce má hodnotu 0,1, čo predstavuje územie nadpriemerne využívané, so zreteľným narušením prírodných štruktúr. Základné ekologické funkcie musia byť sústavne nahrádzané technickými zásahmi.

Vodné toky v obci sú dva – rieka Bebrava s dĺžkou 4 km a vodný tok Illus s dĺžkou 1,4 km. Význam týchto vodných tokov spočíva najmä v odvádzaní stokovej a dažďovej, prípadne prívalovej vody z územia. Ďalšie vodné zdroje sa na území obce Krušovce nenachádzajú.

Kontaminácia vôd

Pravidelné sledovanie kvality podzemných vôd prúdiacich v riečnych náplavoch sa vykonáva vo vrte základnej pozorovacej siete SHMÚ Bratislava č. 028290. Výsledky analýz preukazujú, že podzemná voda v tejto oblasti spĺňa kritériá, kladené na kvalitu pitných vôd. Kvalita vody v povrchovom toku Bebrava je sledovaná vo vodomernom profile pred zaústením do rieky Nitry. Táto je nepriaznivo ovplyvňovaná celým radom činiteľov, ku ktorým patria vypúšťané odpadové vody z poľnohospodárskych prevádzok, domácností, dažďových kanalizácií a v neposlednom rade i vyplavované pesticídy a zložky z priemyselných, ale i organických hnojív.

Kvalita ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí územie obce k zaťaženým oblastiam a v okolí sa ani nenachádza žiaden významný zdroj znečisťovania ovzdušia.

Tabuľka č. 8 - Množstvá emisií za rok 2013 emitovaných zo stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia v tonách

Znečisťujúce látky	Krušovce
TZL	0,0461
SO _x	0,0033
NO _x	0,5493
CO	0,2213
TOC	1,479
amoniak	1,494

Zdroj: OÚ ŽP Topoľčany

V obci Krušovce sa nachádzajú stredné zdroje znečisťovania ovzdušia: výroba reflektorov a plynová kotolňa prevádzkovateľa ZKW Slovakia s.r.o., Krušovce, plynová kotolňa prevádzkovateľa LOGIS priemyselné obaly, Krušovce, vykurovanie Expedično-logistického centra prevádzkovateľa DECODOM s.r.o., Topoľčany a farma Krušovce patriaca Poľnohospodárskemu družstvu Chynorany. Nezanedbateľné sú aj emisie z mobilných zdrojov, teda z dopravy.

V obci Krušovce sa nachádza historický park s rozlohou 6,23 ha, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou evidovanou v zozname pamiatok pod č. 11248/1-7.

Klimatické pomery zodpovedajú oblasti Podunajskej nížiny, ktorá leží v miernom pásme. Z nálezísk nerastných surovín ako významné možno hodnotiť tehliarsku hlinu, vápenec, stavebný kameň a štrkopiesky, ktoré sa priemyselne využívajú. Na znečisťovaní ovzdušia v celom okrese sa v podstatnej miere podieľajú existujúce stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a automobilová doprava, ktoré zaťažujú ovzdušie hlavne tuhými znečisťujúcimi látkami, SO_x, NO_x a CO. Najvýznamnejším producentom týchto látok je oblasť priemyselnej energetiky a centrálna tepelná zdroj. Celkovo sa však stav životného prostredia v obci Krušovce hodnotí ako dobrý.

OBYVATELSTVO

Ľudský potenciál predstavuje jeden z najvýznamnejších rozvojových potenciálov každého územia. Obyvateľstvo nie je možné považovať za element, ktorý je statický, ale naopak vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúry, priestorového rozloženia a ďalších znakov. Celkový počet obyvateľov je najjednoduchším a najzákladnejším demografickým ukazovateľom, ktorý

poskytuje základný obraz o mnohých vlastnostiach územia, napr. o sile sledovanej populácie a o ľudnatosti územia, na ktorom obyvateľstvo žije a v ktorom pôsobí, taktiež o jeho osídlení. Rozmiestňovanie obyvateľstva a ekonomických aktivít sú navzájom tak prepojené procesy, že sa podmieňujú. Dôležitým faktorom rozvoja je početnosť obyvateľstva v priestore – vytvára pracovné príležitosti a silnejšie trhové pole pre firmy. Firmy však ovplyvňujú kvantitu aj kvalitu populácie – priťahujú pracovnú silu a ich odvetvová štruktúra pôsobí na vzdelanostnú úroveň a vekovú štruktúru obyvateľstva v danom území.

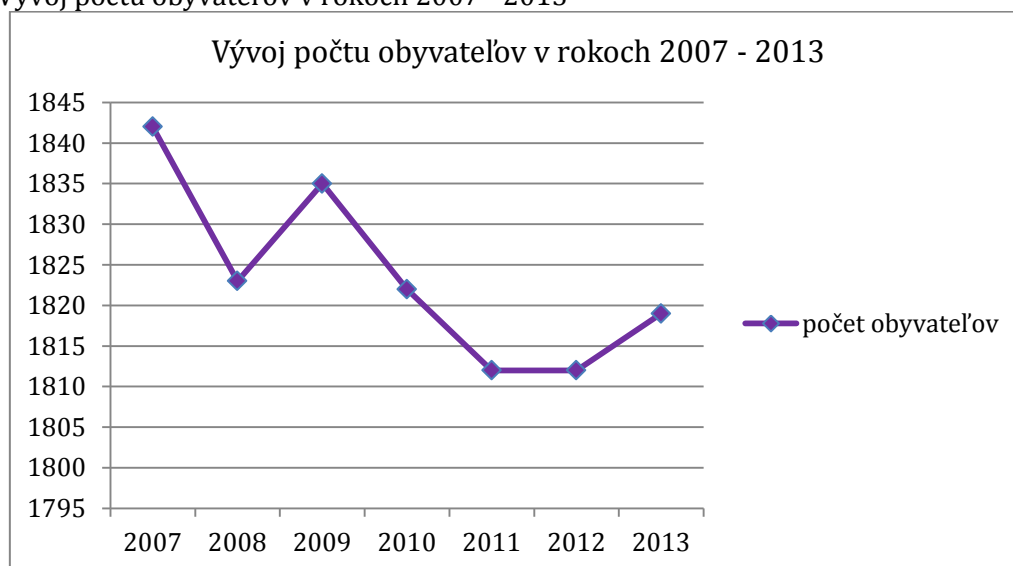
Obec patrí v počte obyvateľov k stredne veľkým obciam na Slovensku. Trvalo bývajúce obyvateľstvo bolo k 31.12.2012 v počte 1736 obyvateľov. Vývoj populačnej situácie súvisí aj so zmenenými politickými, ekonomickými a sociálnymi podmienkami slovenskej spoločnosti (zvýšené životné náklady, vysoká miera nezamestnanosti, finančná nedostupnosť bývania, atď.), ktoré majú vplyv najmä na mladé rodiny a mladých ľudí.

Tabuľka č. 9 – Vývoj počtu obyvateľov v období 2007 - 2013

Vývoj počtu obyvateľov							
Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet obyvateľov	1842	1823	1835	1822	1812	1812	1819
narodených	11	16	13	20	11	12	14
zomrelých	26	26	22	22	15	21	17
prirodzený prírastok	-15	-10	-9	-2	-4	-9	-3
pristťahovaných	48	30	50	23	28	34	34
odstťahovaných	53	39	29	34	34	25	24
migračný prírastok	-5	-9	21	11	-6	9	10
celkový prírastok	20	19	12	-13	-10	0	7

Zdroj: OcÚ Krušovce

Graf č. 1 – Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2007 - 2013

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Vývoj počtu obyvateľstva za posledných 7 rokov vykazuje postupne klesajúcu úroveň od roku 2007, kedy dosiahol počet obyvateľov maximum, i keď v roku 2013 pozorujeme opäť mierny nárast.

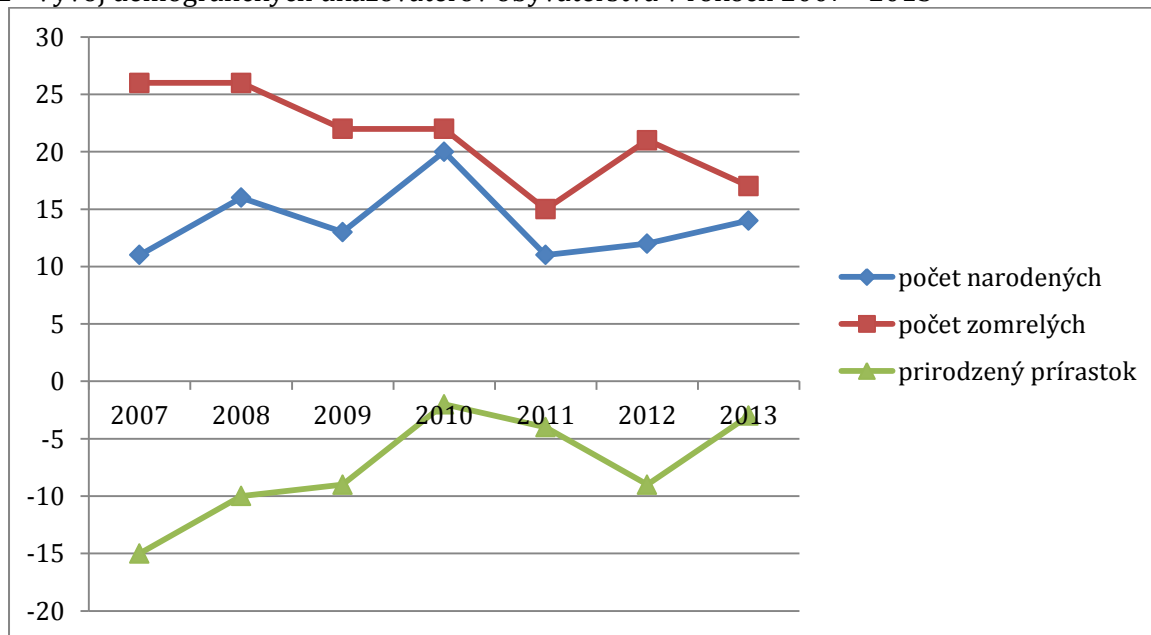
V nasledovnej tabuľke sú zobrazené jednotlivé demografické ukazovatele obyvateľstva v období 2007 – 2013.

Tabuľka č. 10 – Demografické charakteristiky obyvateľstva obce Krušovce

Demografické charakteristiky k 31.12.2012	
predproduktívny vek (0-14) spolu	244
produktívny vek (15-54) ženy	468
produktívny vek (15-59) muži	567
poproduktívny vek (55+ž, 60+m) spolu	457
celkom	1736
počet sobášov	4
počet rozvodov	2
počet živonarodených spolu	14
muži	7
ženy	7
počet zomretých spolu	21
muži	11
ženy	10
celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu	2
muži	4
ženy	-2

Zdroj: ŠÚ SR, 2014

Graf č. 2 - Vývoj demografických ukazovateľov obyvateľstva v rokoch 2007 - 2013

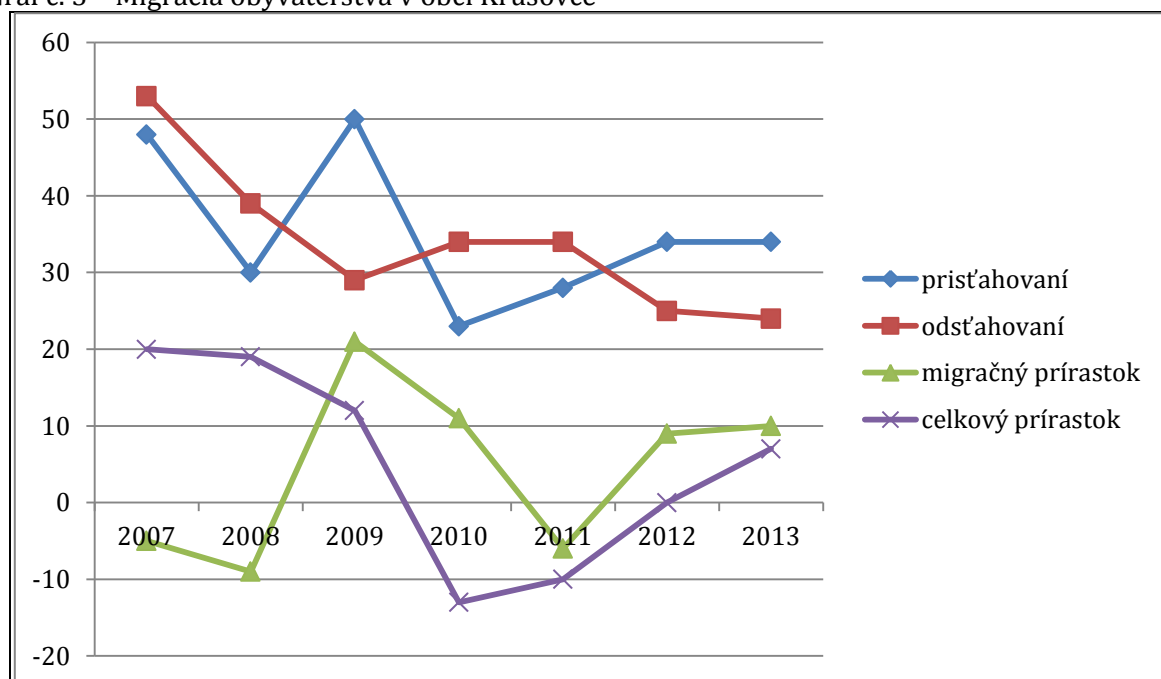
Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Prirodzený prírastok vyjadruje rozdiel medzi počtom narodených a zomrelých v obci a v sledovanom období rokov 2007 – 2013 má v obci stúpajúcu tendenciu, i keď v období rokov 2011 a 2012 bol zaznamenaný mierny pokles. Najnižšiu hodnotu mal v roku 2007, a to -15 a najvyššiu hodnotu mal v rokoch 2010 (-2).

Demografickú situáciu do značnej miery ovplyvňuje aj pohyb obyvateľov – migrácia. Na vývoj migrácie pôsobia predovšetkým možnosti získania bývania a zamestnania.

Migračný prírastok vyjadruje rozdiel medzi počtom prisťahovaných a odsťahovaných obyvateľov. V obci Krušovce má migračný prírastok kolísavý charakter, najvyšší bod dosahuje v roku 2009, kedy v obci prebehla najvýraznejšia migračná vlna s počtom 50 prisťahovalcov. Naopak, najviac odsťahovaných bolo v roku 2007, kedy obec opustilo 53 obyvateľov, ktorí sa odsťahovali. V poslednom sledovanom období celkový prírastok obyvateľstva obce Krušovce narastá.

Graf č. 3 – Migrácia obyvateľstva v obci Krušovce

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

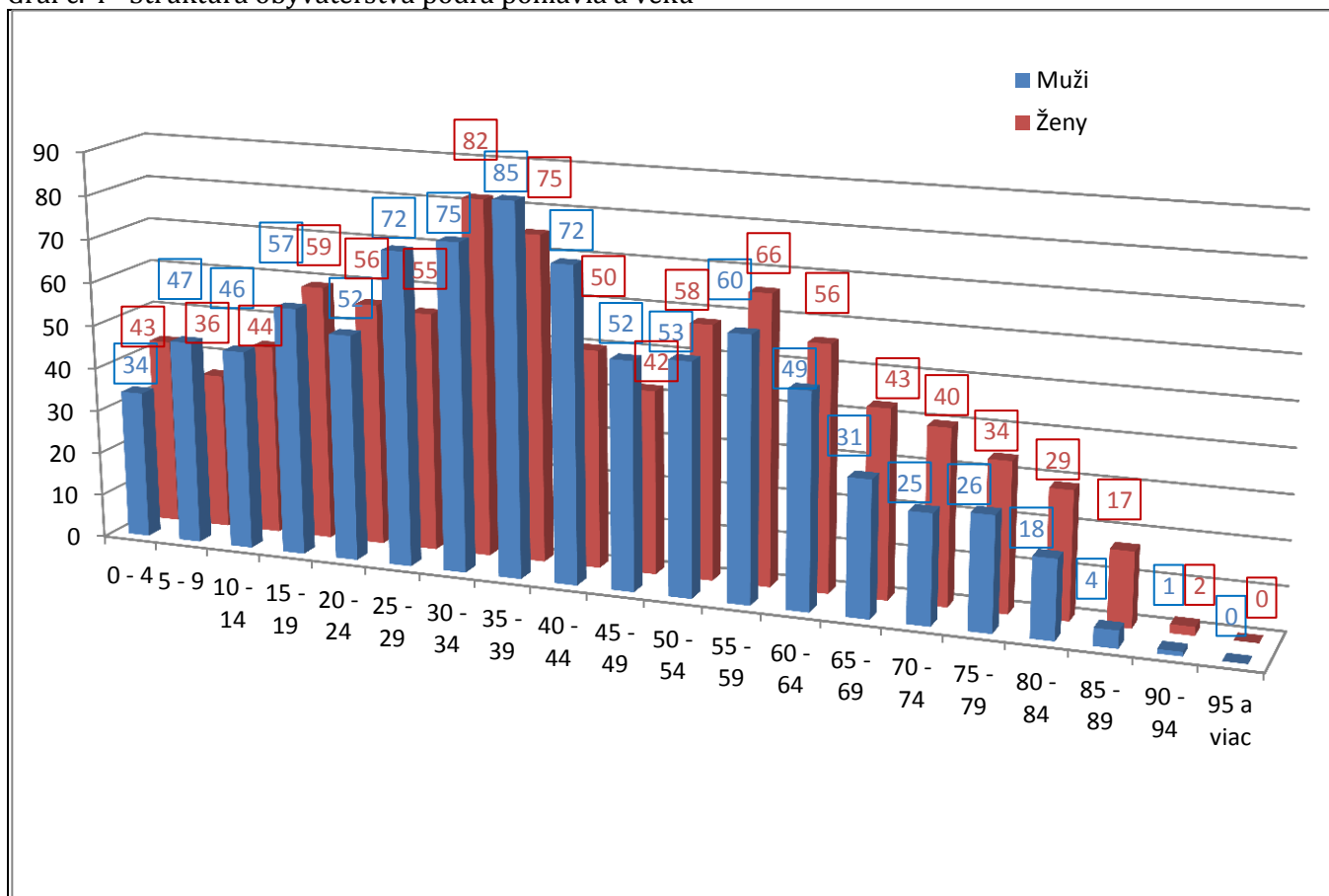
Pozitívny trend v migrácii má za následok všeobecne najmä výhodná geografická poloha obce, blízkosť väčších miest, dobrá dopravná dostupnosť, ako aj narastajúci počet podnikateľských subjektov v obci a v okolí a s tým súvisiace nové pracovné príležitosti.

Je dobré, aby sa obec Krušovce naďalej sústredila na jej aktívne pôsobenie v oblasti tvorby kvalitných podmienok pre novú individuálnu bytovú výstavbu. Tiež by mala podporovať tvorbu nových pracovných príležitostí na zabezpečenie ideálnych podmienok na bývanie a život v obci. V súčasnosti je všeobecne zaznamenaný trend návratu ľudí na vidiek, nielen mladých rodín s deťmi, ktoré opúšťajú sídliská a sťahujú sa do obce s únosnou dostupnosťou do práce, ale aj starších obyvateľov, ktorí sa vracajú do svojej rodnej dediny. V prípade naplnenia potenciálu prisťahovania nových obyvateľov, hlavne mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť k zlepšeniu demografického profilu obce Krušovce a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou cestou.

Hustota obyvateľstva v obci Krušovce na 1 km² je 130 obyvateľov, čo je hodnota vyššia ako v okrese Topoľčany (121 obyvateľov/km²), a nižšia ako hustota Slovenskej republiky (110 obyvateľov/km²) (všetky údaje sú k 31.12.2012).

V štruktúre obyvateľstva podľa pohlavia z údajov zo SODB v roku 2011 minimálne prevládajú ženy s 50,8% (887 obyvj.) nad mužmi so 49,2% (859).

Graf č. 4 - Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a veku

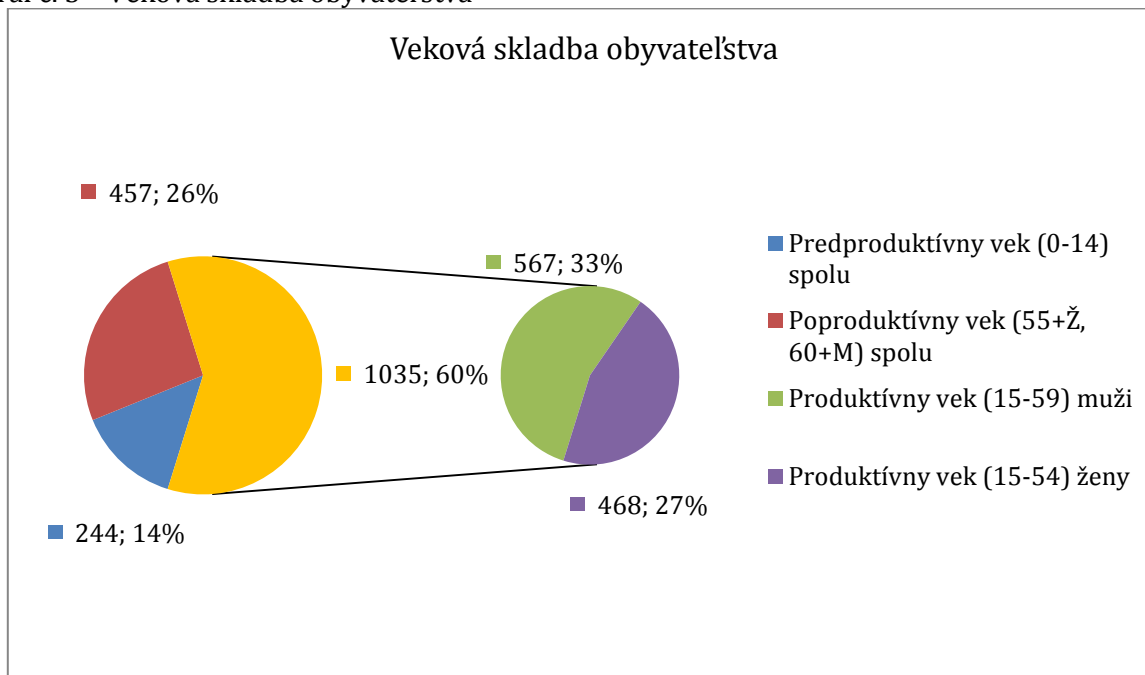
Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Graf odhaľuje určité vekové skupiny, v ktorých je väčšia nevyváženosť, najmä medzi 40 - 44 rokom života, v ktorých výraznejšie prevláda mužská populácia. Naopak, obrovský rozdiel medzi pohlaviami s prevahou ženského obyvateľstva je zreteľný u obyvateľov po 50. roku života.

Všeobecným problémom vidieckych obcí je nepriaznivá veková štruktúra z hľadiska produktívnych vekových kategórií. Tento problém sa týka aj obce Krušovce, veková štruktúra obyvateľstva nie je veľmi priaznivá, pretože poproduktívna zložka (ženy nad 55, muži nad 60 rokov) prevláda nad predproduktívnym obyvateľstvom (vek 0 - 14 rokov). Jednoznačnú prevahu v obci má obyvateľstvo v produktívnom veku, ktoré tvorí takmer 60 % z celkového počtu obyvateľov.

Koeficient starnutia bol 1,87, čo znamená, že počet obyvateľov v poproduktívnom veku je vyšší ako počet obyvateľov v predproduktívnom veku, a teda populácia v obci starne.

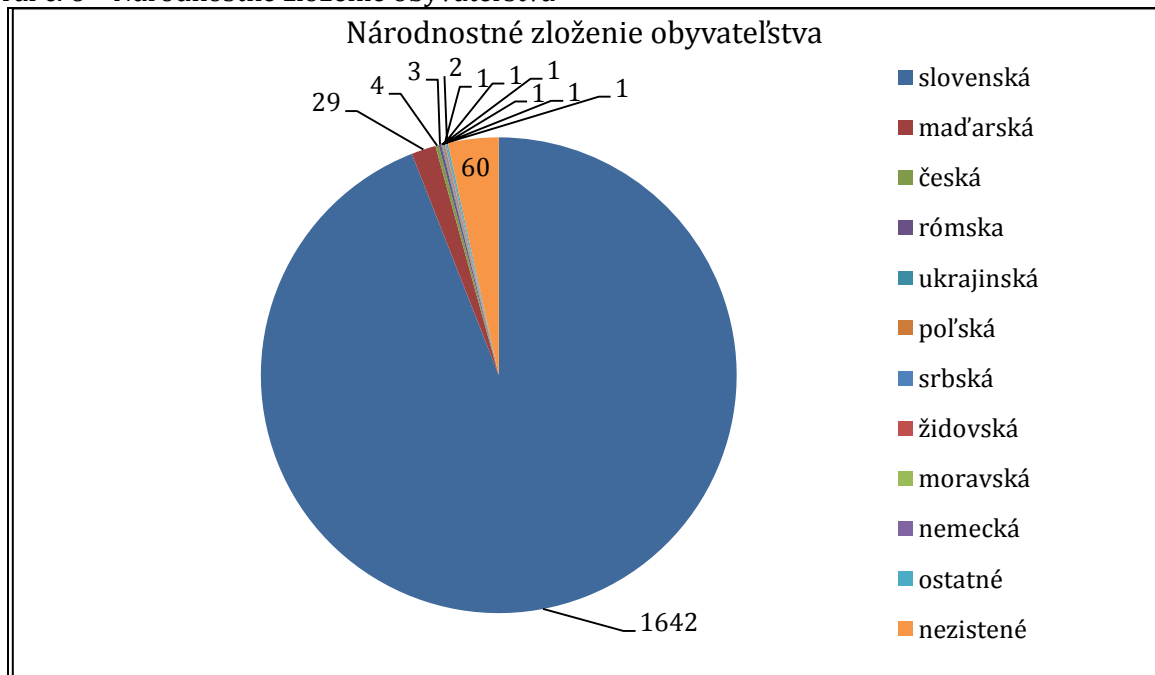
Graf č. 5 – Veková skladba obyvateľstva

Zdroj: OcÚ Krušovce

Z hľadiska národnostného zloženia môžeme konštatovať, že obec je národnostne jednoliata. Najväčšie zastúpenie majú občania slovenskej národnosti, podľa údajov zo SODB v roku 2011 tvoria 94% obyvateľov (1642 obyvateľov), ďalej sú to Maďari s 2% (29 obyvateľov) a Česi v zastúpení 3 obyvateľov. U 60 obyvateľov národnosť nebola zistená (4%). Ostatné národnosti a počet obyvateľov je uvedený v nasledujúcom grafe.

Graf č. 6 – Národnostné zloženie obyvateľstva

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Z hľadiska náboženského vyznania prevažujú v Krušovciach občania s vyznaním rímsko-katolíckej cirkvi (85,22%), ďalej sú to občania bez vyznania s 5,67%, nasledujú občania

s evanjelickým augsburským vyznaním (1,48 %), ostatné sú zastúpené veľmi malým počtom. Celkom 110 obyvateľov (6,3%) neuviedlo svoje vyznanie.

Tabuľka č. 11 – Náboženské vyznanie obyvateľstva

Náboženstvo	Počet obyvateľov
rímsko-katolícke	1488
grécko-katolícke	4
pravoslávne	2
evanjelické augsburské vyznanie	26
reformovaná kresťanská cirkev	4
náboženská spoločnosť	3
Jehovovi svedkovia	3
kresťanské zbory	2
bratská jednota baptistov	1
cirkev Adventistov siedmeho dňa	3
cirkev bratská	1
ústredný zväz židovských náboženských obcí	1
iné	2
bez vyznania	99
nezistené	110

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

V súčasnej etape hospodárskeho rozvoja narastá význam vzdelanostnej úrovne obyvateľstva ako jedného z hlavných faktorov rozvoja územia, zohráva významnú úlohu pri ekonomickom rozvoji obce, ovplyvňuje nielen uplatnenie jeho obyvateľstva na trhu práce, ale je tiež významným podnetom pre prítiahnutie investícií do územia.

Dôležitú úlohu zohrávajú najmä obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním s maturitou.

Tabuľka č. 12 - Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	Počet obyvateľov
základné vzdelanie	310
učňovské bez maturity	262
stredné odborné bez maturity	157
SOŠ s maturitou	57
úplné SOŠ s maturitou	309
úplné stredné všeobecné	103
vyššie odborné	31
VŠ - bakalárske	44
VŠ – Mgr., Ing., Dokt.	172
bez vzdelania	249
nezistené	52

Zdroj: OcÚ Krušovce

Hoci sa vzdelanostná úroveň v priebehu rokov podstatne zlepšila, obec Krušovce je stále charakterizovaná nízkou vzdelanostnou úrovňou, dominantné postavenie majú obyvatelia so základným vzdelaním a obyvatelia s úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou. Vysokoškolsky vzdelaní obyvatelia tvoria 12,37% z celkového počtu obyvateľov, pričom 9,85% obyvateľov z celkového počtu obyvateľstva má úplné vysokoškolské vzdelanie.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Jedným z najdôležitejších faktorov podmieňujúcich ekonomický a sociálny rozvoj regiónu je infraštruktúra. Samotná technická infraštruktúra vplyva nielen na alokovanie firiem a podnikov v regióne, ale aj na ich výkonnosť a efektivitu, pričom je rovnako dôležitá aj pre obyvateľstvo a jeho kvalitu života. Civilizačnú úroveň spoločnosti vyjadruje a odzrkadľuje práve úroveň a stav technickej infraštruktúry.

Prostredníctvom technickej infraštruktúry sa prepájajú výrobcovia a spotrebitelia, taktiež sa približuje práca i služby obyvateľstvu. Jej dostatok stimuluje rozvoj služieb a nových výrobov. Preto je práve rozvinutá a komplexne vybudovaná infraštruktúra jednou zo základných podmienok vstupu kapitálu do priestoru.

Obec Krušovce má pokrytie telekomunikačnou sieťou pevnou linkou na 100%. Je tu možnosť napojenia na internet a taktiež je tu pokrytie signálom všetkých súčasných operátorov poskytujúcich telekomunikačné služby.

Stav vysporiadania vlastníckych vzťahov a pripravenosť územia na rozvoj v obci Krušovce je nasledovný - v súčasnosti prebieha spracovanie ROEP (Konanie o obnove evidencie pozemkov a právnych vzťahov podľa zákona NR SR č.180/1995 Z. z.) – predbežný rok ukončenia je 2015. Čo sa týka územno-plánovacej dokumentácie obce, obec Krušovce ju má vypracovanú v roku 2009.

ENERGETICKÉ SIETE - ELEKTRICKÉ SIETE, PLYN

Obec Krušovce je plne elektrifikovaná a plynofikovaná. Obec je elektrifikovaná od roku 1943. Posledná rekonštrukcia elektrických rozvodov prebehla v roku 2012 a stav tejto elektrickej siete je vyhovujúci. Obec je plynofikovaná od roku 1992, pričom 95% obyvateľov je pripojených na plynovod. Dĺžka plynovodnej siete je cca 12 km a je vo vyhovujúcom stave. Plyn je využívaný pre potreby vykurovania, varenia a prípravu TUV pre rodinné domy a menšie prevádzky miestneho významu.

Verejné osvetlenie v obci Krušovce je vyhovujúce, nie je momentálne nutná rekonštrukcia.

CESTNÉ A DOPRAVNÉ SIETE

Dostupnosť územia a kvalitná dopravná infraštruktúra sú dôležité prvky, ktoré ovplyvňujú ekonomický a sociálny rozvoj územia. Celková dĺžka vybudovaných miestnych komunikácií je 7,8 km, dĺžka chodníkov je 5,9 km, sú v dobrej kvalite. Doprava je bezpečná napriek ceste I. triedy, zabezpečené sú priechody pre chodcov, v nočných hodinách osvetlené. Vyznačený je jeden nehodový úsek.

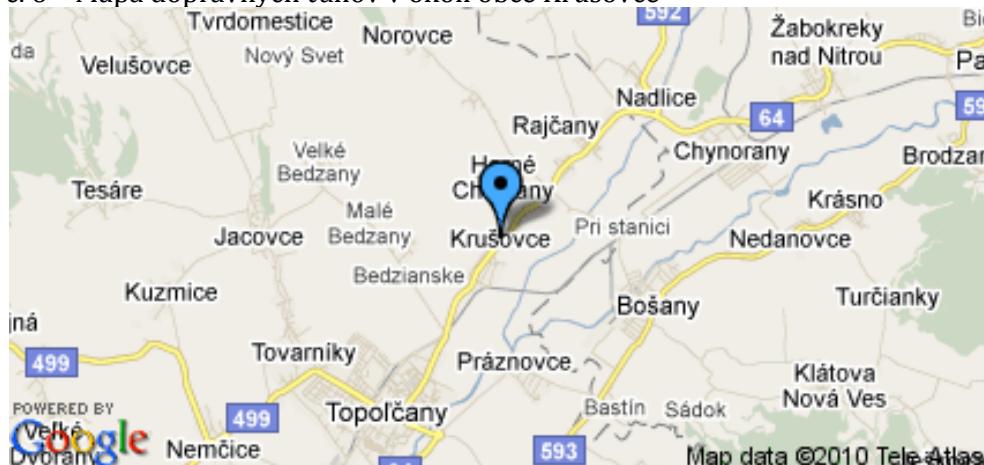
Obec realizovala v roku 2008 projekt „Vylepšenie bezpečnosti chodcov pri ceste I/64 v obci Krušovce“. Zhotovili sa tri nové priechody pre chodcov a tri jestvujúce sa zrekonštruovali, pričom na všetkých sa zabudovalo adekvátne osvetlenie. Ďalej sa vyznačila pre zvýšenie bezpečnosti detí a mládeže bezpečnostná školská zóna. V oboch smeroch v obci sa zabudoval

merač na dodržiavanie povolenej rýchlosti. Tento projekt bol spolufinancovaný Ministerstvom dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky.

V obci sa nachádzajú dva železobetónové mosty. Čo sa týka parkovacích miest v obci, kapacita je vytvorená pre 80 áut prostredníctvom vybudovaných 4 parkovísk a ich kvalita je dobrá.

Obslužnosť v autobusovej a vlakovej doprave v obci je dobrá, premáva veľa spojov. V obci sa nachádza 6 autobusových zastávok v dobrej kvalite. Obcou prechádza železničná trať - jednokolačná čiastočne elektrifikovaná hlavná trať s rozchodom 1435 mm a dĺžkou 113 km č. 140 - Nové Zámky - Šurany - Nitra - Lužianky - Topolčany - Prievidza.

Obrázok č. 6 – Mapa dopravných ťahov v okolí obce Krušovce

Zdroj: internet

Dopravné dostupnosti:	autom	hromadnou dopravou
okresné sídlo – Topolčany – cca 3 km	4 min.	14 min.
krajské sídlo – Nitra – cca 38 km	38 min.	70 - 80 min.
hlavné mesto – Bratislava – cca 114 km	90 min.	150 – 170 min.

VODNÉ HOSPODÁRSTVO A KANALIZÁCIA

Zásobovanie obce pitnou vodou je na dobrej úrovni, kvalita pitnej vody je dobrá. Na verejný vodovod je napojených 99% obyvateľstva obce Krušovce, 8% obyvateľov je napojených na domové studne. Vodovod je v správe Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti.

Obec zatiaľ nie je vybavená kanalizáciou. Obec taktiež nedisponuje ani ČOV, takže likvidáciu odpadovej vody zabezpečujú rôzne firmy a odvážajú ju do ČOV.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Zber (odvoz) komunálneho odpadu zabezpečuje firma SCHWARZ - EKO Topolčany. Komunálny odpad sa odváža raz za dva týždne. Likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje pre obec Skládka komunálneho odpadu Bojná. Obec taktiež zabezpečuje zber drobného stavebného odpadu, ktorý pravidelne vyváža. Dvakrát do roka vyhlási obec prostredníctvom obecného rozhlasu zber nebezpečného odpadu.

Obec má zavedený separovaný zber odpadu pre TKO, papier, sklo, plasty, kovy, pneumatiky, nebezpečný odpad, textilie.

Tabuľka č. 13 – Množstvá odpadov vyprodukovaných v roku 2013 v obci Krušovce

Množstvo odpadov vyprodukovaných v roku 2013	
Názov odpadu	Množstvo (t)
textílie	0,5
papier a lepenka	4,13
sklo	17,69
vyradené elektrické a elektronické zariadenia obsahujúce nebezpečné časti	1,31
vyradené elektrické a elektronické zariadenia	1,33
kovy	0,22
plasty	9,86
pneumatiky	2,24
kuchynský reštauračný odpad	0,04
zmesový komunálny odpad	351,03
objemový odpad	30,69
vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluoruhlodík	0,62

Zdroj: OcÚ Krušovce

V sledovanom období rokov 2007 – 2013 má produkcia komunálneho odpadu kolísavú, prevažne klesajúcu tendenciu, v roku 2008 zaznamenáva obec Krušovce najvyšší nárast produkcie odpadu, od roku 2011 nastáva mierny pokles v produkovani odpadu. V porovnaní s počiatočným rokom 2007 sa znížila produkcia komunálneho odpadu v roku 2013 o necelých 7%. Percentuálny podiel separovaného odpadu z TKO má rastúci charakter a z roka na rok sa zvyšuje. Najviac vyseparovaného odpadu bolo v roku 2013, a to 10,81 %. Systém odpadového hospodárstva v obci v súčasnosti stačí pokrývať miestne potreby.

Tabuľka č. 14 – Separovaný zber v obci za roky 2007 - 2013

Separovaný zber v obci za roky 2007- 2013							
roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
komunálny odpad v tonách	379,40	455,3	405	333,17	387,49	379	351
% separovaného odpadu z TKO	5,53	5,85	6,62	7,88	8,22	7,44	10,81

Zdroj: OcÚ Krušovce

Estetický vzhľad obce je klasifikovaný ako veľmi dobrý, nepriaznivým javom je tvorba divokých skládok, avšak obec sa ich snaží neustále likvidovať. Obec Krušovce pravidelne kontroluje a čistí chotár. Cez program Leader obec realizovala s podporou NSK projekt Likvidácie čiernych skládok v katastri obce Krušovce v roku 2010. Zámerom obce je udržiavať verejné priestranstvá a historický park.

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Sociálna infraštruktúra je dôležitá pre uspokojovanie potrieb obyvateľstva, taktiež vplýva aj na rozmiestňovanie niektorých výrobn. Rozmiestnenie sociálnej infraštruktúry je spojené najmä so štruktúrou osídlenia, ako aj s veľkosťou sídel. Sociálna infraštruktúra je koncentrovaná a komplexnejšie rozvíjaná skôr v sídlach mestského typu. Koncentrovanie verejných a súkromných zdrojov do priestoru a ich smerovanie do rozvoja sociálnej infraštruktúry napomáha dynamike jej rozvoja, pričom sa zachová rôznorodosť a identita vlastníckych foriem.

Najčastejšie sa pri sociálnej infraštruktúre hodnotí: domový a bytový fond, školstvo, sociálne služby, zdravotníctvo a služby obyvateľstvu.

DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

Existencia príležitostí na bývanie, ako aj stav domového a bytového fondu sú určujúcimi faktormi, ktoré ovplyvňujú ďalší rozvoj obce a naplňajú jej obytnú funkciu. Obytná funkcia tvorí v Krušovciach jednu zo základných funkcií obce.

Bytový fond sa sústreďuje prevažne v bytoch, ale významne sú zastúpené aj tradičné rodinné domy. Čo sa týka bytového fondu v obci Krušovce, vyznačuje sa priemerným plošným štandardom, najmä z hľadiska kritérií veľkosti obytnej plochy, počtu obytných miestností a počtu osôb na 1 obytnú miestnosť. Kvalita bývania v obci nezaostáva za okresným priemerom. Celkový počet domov v obci je 560, z toho 506 domov je obývaných a 54 neobývaných. Rodinné domy sú v obci v počte 498 a väčšina domov bola postavená v období rokov 1946 – 1990, čiže zástavba je pomerne zastaralá. Z celkového počtu neobývaných domov je najčastejším dôvodom neobývanosti určenie domu na rekreáciu.

Celkový počet bytov v obci je 592, z toho 539 bytov je obývaných a 53 neobývaných. Nasledovné tabuľky zobrazujú počet domov a ich rozdelenie, počet obývaných bytov v rodinných domoch a počet obývaných bytov v bytových domoch.

Tabuľka č. 15 – Domový a bytový fond

Domy	Domy obývané								Domy neobývané						Domy s nezistenou obývanosťou
Spolu	spolu	Podľa typu			Podľa obdobia výstavby				spolu	Podľa dôvodu neobývanosti					spolu
560	506	Rodinné domy	Bytové domy	iné	Do r. 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a neskôr	54	Zmena vlastníkov	Určené na rekreáciu	Uvoľnené na prestavbu	Nespôsobilé na bývanie	Z iných dôvodov	0
		498	2	3	62	356	18	26		0	26	9	15	4	

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Tabuľka č. 16 – Domový a bytový fond

Byty	Byty obývané															
Spolu	spolu	Podľa formy vlastníctva						Podľa počtu obytných miestností					Podľa veľkosti obytnej plochy v m ²			
592	539	Vlastné byty v byt. domoch	Byty vo vlast. rodin. domoch	Obecné byty	Družstevné byty	iné		1	2	3	4	5+	<40	40-80	81-100	100+
		36	442	2	3	18		3	39	195	145	135	37	316	37	316

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Tabuľka č. 17 – Domový a bytový fond

Byty obývané										
Podľa typu kúrenia					Podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie					
Ústredné diaľkové	Ústredné lokálne	iný	Bez kúrenia		plyn	elektrina	Kvapalné palivo	Pevné palivo	Iný	žiadny
26	340	114	3		429	11	0	42	2	3

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Tabuľka č. 18 – Domový a bytový fond

Byty neobývané					Byty s nezistenou obývanosťou
spolu	Podľa dôvodu neobývanosti				
53	Zmena vlastníkov	Určené na rekreáciu	Nespôsobilé na bývanie	Z iných dôvodov	0
	0	26	15	12	

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Tabuľka č. 19 – Domový a bytový fond

Obývané byty v rodinných domoch													
spolu	Podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m ³				Podľa zásobovania vodou (vodovod)				Podľa vybavenosti domácností			Podľa pripojenia	
522	z toho				z toho				Mobilný telefón	Osobný počítač / notebook	Osobné auto	Na pevnú telefónnu linku	Na internet
	<40	40-80	81-120	120+	V byte zo spoločného zdroja	V byte z vlastného zdroja	Mimo bytu	Bez vodovodu					
	3	97	255	146	449	22	0	5	404	255	288	249	243

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Tabuľka č. 20 – Domový a bytový fond

Obývané byty v bytových domoch											
spolu	Podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m ³				Podľa zásobovania vodou (vodovod)		Podľa vybavenosti domácností			Podľa pripojenia	
11	z toho				z toho		Mobilný telefón	Osobný počítač / notebook	Osobné auto	Na pevnú telefónnu linku	Na internet
	< 40	40 - 80	81 - 120	120 +	V byte zo spoločného zdroja	V byte z vlastného zdroja					
	0	5	6	0	11	0	10	5	5	8	5

Zdroj: SODB 2011, ŠÚ SR

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. vybavenosťou bytov ústredným kúrením, zásobovaním vodou, podľa celkovej podlahovej plochy bytu, pripojenosťou, ale i podľa vybavenosti domácnosti mobilným telefónom, počítačom, osobným automobilom atď'. Podpora individuálnej bytovej výstavby môže prilákať nových obyvateľov a vytvoriť predpoklady pre celkový rozvoj obce.

ŠKOLSTVO

V obci sa nachádza základná škola s materskou školou. Základná škola je vybavená počítačovou miestnosťou, meotarom, dataprojektorom, tlačiarňou so skenerom a faxom a má pripojenie na internet. Škola má vybudovaný monitorovací kamerový systém.

V súčasnosti materská škola v obci Krušovce disponuje 3 pedagogickými pracovníkmi a jedným nepedagogickým pracovníkom a v základnej škole pôsobí 13 pedagogických pracovníkov a 3 nepedagogických pracovníci.

Na škole sa vyučujú oba stupne. Škola ponúka pre svojich žiakov množstvo záujmových krúžkov ako sú športové pre oba stupne, tvorba časopisu, konverzácie v cudzích jazykoch, varenie, literárno-dramatický krúžok, tanečný a divadelný krúžok, ručné práce a mažoretky. Podpora rozvoja detí a mládeže je teda na kvalitnej úrovni.

Škola sa taktiež zapája do rôznych projektov - Zdravie v školách, Prevencia a eliminácia násilia v škole, Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc, Otvorená škola, Jazykové laboratórium, Digitálni štúrovci, Krušovská tisíčka (dotácia z NSK).

Vývoj počtu žiakov v obci Krušovce od roku 2007 do roku 2013 zobrazuje aj nasledovná tabuľka. Vývoj počtu detí v základnej škole má klesajúci trend, pričom v materskej škole bol do roku 2010 mierne klesajúci trend, od roku 2011 až do posledného obdobia mierne rastúci trend.

Tabuľka č. 21 – Vývoj počtu detí v ZŠ a MŠ v rokoch 2007 - 2013

Školský rok	Vývoj počtu žiakov v základnej škole	Vývoj počtu detí v materskej škole
	Počet detí	Počet detí
2007/08	148	37
2008/09	144	30
2009/10	134	25
2010/11	123	24
2011/12	107	28
2012/13	103	37

Zdroj: OcÚ Krušovce

Graf č. 7 – Vývoj počtu detí v ZŠ a MŠ

Zdroj: OcÚ Krušovce

ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Zdravotníctvo v obci Krušovce je na relatívne dobrej úrovni. V obci sa nachádzajú samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých, pre deti a dorast, samostatná stomatologická ambulancia a lekáreň spolu s výdajňami liekov.

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie sociálnych služieb, avšak obec poskytuje opatrovateľskú službu, ktorú zabezpečuje OZ Spokojnosť. Rozvoz obedov pre starších obyvateľov zabezpečuje školská jedáleň. V prípade potreby sa obyvatelia obce môžu obrátiť na služby sociálnej starostlivosti v príslušnom meste Topoľčany.

SLUŽBY OBYVATELSTVU

Čo sa týka občianskej vybavenosti, obec Krušovce disponuje mnohými zariadeniami, ktoré zabezpečujú služby pre potreby obyvateľstva. V obci sa nachádza materská škola združená so základnou školou, stav školských budov a objektov je vyhovujúci.

Súčasťou materskej školy je aj detské ihrisko, ktoré je v dobrom stave. Obec má ešte jedno samostatné detské ihrisko taktiež v dobrom stave. Obec disponuje aj športovým areálom a posilňovňou, ktorá sa nachádza v škole a je v uspokojivom stave. Miestnosť s kinosálou zabezpečuje kultúrne vyžitie obyvateľov obce Krušovce, rekreačná zóna pre obyvateľstvo sa nachádza v historickom parku.

Z ostatných zariadení, ktoré poskytujú služby obyvateľstvu, sa v obci Krušovce nachádzajú nasledovné: kultúrny dom, obecná knižnica, 2 cintoríny s domom smútku, rímskokatolícky kostol, farský úrad, pošta, pohrebníctvo, a spoločný stavebný úrad. Kultúrny dom je zateplený, vykurovanie bolo zrekonštruované a boli osadené nové okná. Obec má vytvorenú protipožiarnu ochranu a eviduje dobrovoľný hasičský zbor.

V obci sa nachádzajú už spomínané ubytovacie zariadenia s celkovou kapacitou 28 lôžok, stravovacie zariadenia a pohostinstvá a predajne potravinárskeho i nepotravinárskeho tovaru. Nachádza sa tu aj obchodný dom Decodom (na hranici s mestom Topolčany), 1 predajňa pohonných látok, 1 predajňa motorových vozidiel (autobazár) a 3 prevádzky na údržbu motorových vozidiel.

Zariadenia pre relax a voľný čas ponúka obec Krušovce prevažne v historickom parku, kde sa nachádza rekreačná zóna. Z hľadiska esteticko-relaxačného pobytu je to historický park, ktorý patrí k najvzácnejším (s bohatou skladbou vzácnych drevín) a zároveň najudržiavanejším v Nitrianskom kraji. Historický park s multifunkčným ihriskom, bežeckou dráhou a doskočiskom predstavuje aj športové zariadenie pre obyvateľov obce. Samotná členitosť parku vytvára ideálne prostredie pre cezpoľný beh (pravidelne sa konajú v ňom okresné majstrovstvá v cezpoľnom behu a niekoľko krát už aj krajské kolá).

Obecné zastupiteľstvo komunikuje s občanmi prostredníctvom obecného rozhlasu, letákov, ako i web stránky s adresou <http://www.krusovce.sk/>. Počet zamestnancov na obecnom úrade je 14.

Obrázok č. 7 – Obecný úrad v Krušovciach

Zdroj: OcÚ Krušovce

Obecný úrad je rekonštruovaný aj s prístavbou, realizácia prebehla v roku 2005-2006. V obecnom úrade je zabezpečený bezbariérový vstup, je tam klimatizácia a nové kúrenie. Nové pracovné priestory vytvorili lepšie podmienky na prácu a spokojnosť občanov obce, ktorých potreby sú prvoradé.

Z pohľadu kvality života obyvateľov obce zohráva významnú úlohu lokalizácia významných inštitúcií.

Tabuľka č. 22 – Lokalizácia významných inštitúcií v obci Krušovce

sídlo matričného úradu	Topolčany
sídlo pracoviska daňového úradu	Nitra
sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Topolčany
sídlo Okresného súdu	Topolčany
sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Topolčany
sídlo pracoviska obvodného úradu	Topolčany
sídlo Územnej vojenskej správy	Nitra
sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Topolčany
sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Topolčany

Zdroj: ŠÚ SR, údaje k 31.12.2013

EKONOMICKÁ ZÁKLADŇA OBCE

Rozmiestňovanie obyvateľstva a rozmiestňovanie ekonomických aktivít sú procesy, ktoré sa navzájom prepájajú a podmieňujú. Firmy pracovné sily priťahujú a ich odvetvová štruktúra ovplyvňuje kvalitu t.j. vzdelanostnú úroveň a vekovú štruktúru.

Ekonomickú aktivitu obyvateľstva zobrazuje nasledovná tabuľka zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov 2011. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo tvorí 49,77%ný podiel z celkového počtu obyvateľov. V rámci EAO necelých 39% tvoria pracujúci a vyše 22% tvoria dôchodcovia. Z celkového počtu obyvateľov v produktívnom veku tvorí ekonomicky aktívne obyvateľstvo 83,96%.

Tabuľka č. 23 – Ekonomická aktivita obyvateľstva obce Krušovce

Ekonomická aktivita obyvateľstva	Počet obyvateľov
pracujúci (okrem dôchodcov)	679
pracujúci dôchodcovia	33
materská dovolenka	18
rodičovská dovolenka	32
nezamestnaní	139
Študenti SŠ	64
študenti VŠ	55
osoby v domácnosti	7
dôchodcovia	388
deti do 16 rokov	280
ostatní	51
z toho ekonomicky aktívni spolu	869

Zdroj: OcÚ Krušovce

Tabuľka č. 24 – Nezamestnanosť v obci

Počet nezamestnaných v obci	2009	2010	2011	2012	2013
	125	121	139	160	148
podiel nezamestnaných	10,96	10,69	11,66	14,29	13,23
% dlhodobo nezamestnaných z počtu nezamestnaných	-	-	-	7,23	6,98

Zdroj: OcÚ Krušovce

Tabuľka č. 25 – Stav uchádzačov o zamestnanie v obci

Stav UoZ v obci Krušovce v roku 2013					
obdobie	prítok	odtok	stav	dlhodobo evid.	
január	15	10	164	77	
február	7	2	164	77	
marec	4	10	152	73	
apríl	2	6	148	70	
máj	13	4	148	70	
jún	5	6	144	70	
júl	5	7	142	72	
august	3	11	135	73	
september	13	12	139	75	
október	8	9	147	73	
november	9	6	151	75	
december	3	8	148	78	

Zdroj: OcÚ Krušovce

Na základe vyššie uvedenej tabuľky je zrejmé, že počet nezamestnaných v obci má mierne stúpajúcu tendenciu. Miera nezamestnanosti v roku 2011 dosahuje hodnotu 15,99%, čo prevyšuje priemer v okrese Topoľčany v danom roku (13,59%).

Podnikateľské prostredie v obci Krušovce je zastúpené všetkými formami podnikov na základe veľkosti – od mikropodnikov zamestnávajúcich menej ako 28 zamestnancov, cez stredné podniky až po veľké, ktoré majú viac ako 1000 zamestnancov. Najvýznamnejší zamestnávateľia obce sú uvedení v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka č. 26 – Najväčší zamestnávateľia v obci

Najväčší zamestnávateľia v obci		
Názov	Počet zamestnancov	Zameranie výroby
Suavinex Laboratory International a. s.	49	cestovný ruch a gastro
ZKW Slovakia s. r. o.	1085	automobilový priemysel
KS-Plastik	13	plastové okná
Deufol Slovensko s. r. o.	42	obaly a baliace služby
Brückner Slovakia s. r. o.	11	stroje, prístroje, zariadenia a špeciálne strojné zariadenia
Decodom, s. r. o.	151	nábytok

Zdroj: OcÚ Krušovce

V katastri obce Krušovce sa nachádza priemyselná zóna a preto je ďalšou hlavnou funkciou obce aj priemyselná funkcia. Obec má veľmi dobré zázemie pre vytváranie pracovných príležitostí, na

jej území sa nachádza množstvo významných podnikov, ktoré vytvárajú pracovné miesta pre obyvateľov obce aj priľahlého okolia. V roku 2014 sa skolaudovala nová firma BeShapeTech.

Obrázok č. 8 – Priemyselná zóna

Zdroj: OcÚ Krušovce

Zároveň sa v obci nachádza aj poľnohospodársky subjekt, Farma PD Chynorany, ktorá sa sústreďuje na chov dobytká.

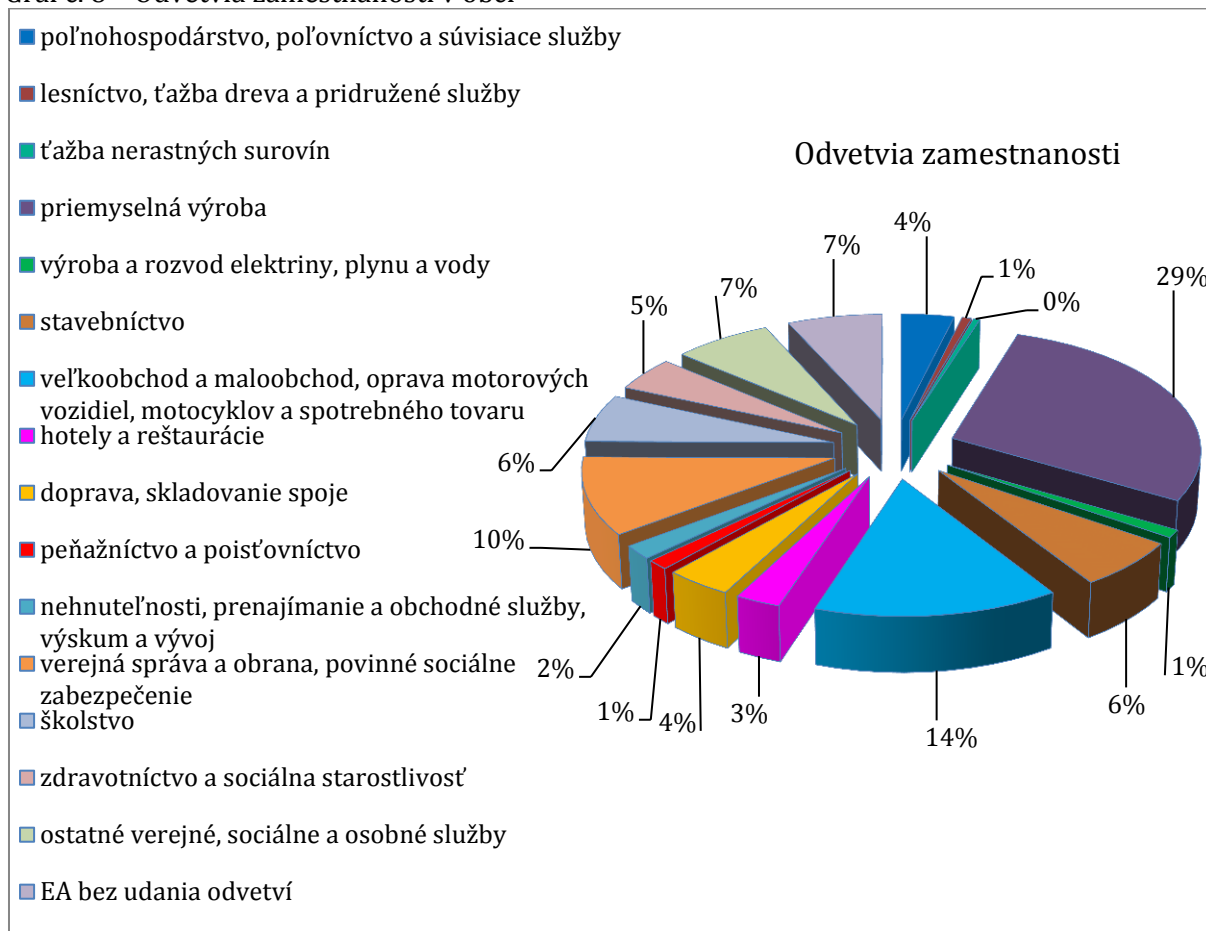
Na území obce Krušovce je niekoľko samostatne hospodáriacich roľníkov. Mgr. Václav Vaculčík sa zaoberá pestovaním zeleniny, melónov, koreňovej a hl'uzovej zeleniny, pestovaním jadrového a kôstkového ovocia, pestovanie stromového a kríkového ovocia a orechov, pestovanie ostatných trvácnych plodín, taktiež aj chovom domácich neúžitkových zvierat. Rudolf Medo a Miroslav Gális sa zaoberajú rastlinnou výrobou kombinovanou so živočíšnou. Ing. Boris Remiš je chovateľom iných drobných hospodárskych zvierat a venuje sa aj rastlinnej výrobe. Andrej Kopecký je chovateľom hydiny a venuje sa službám súvisiacim s chovom zvierat.

Tabuľka č. 27 - Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa odvetví hospodárstva v roku 2011 v obci Krušovce

Odvetvie hospodárstva	Spolu EAO
poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	33
lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	6
ťažba nerastných surovín	4
priemyselná výroba	248
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	9
stavebníctvo	55
veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	124
hotely a reštaurácie	23
doprava, skladovanie spoje	34
peňažníctvo a poisťovníctvo	11
nehnutelnosti, prenájom a obchodné služby, výskum a vývoj	16
verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	90
školsťvo	56
zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	40
ostatné verejné, sociálne a osobné služby	61
EA bez udania odvetví	59

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2011

Graf č. 8 – Odvetvia zamestnanosti v obci

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2011

MAJETOK OBCE

Nasledovné údaje o rozpočte vypovedajú o perspektívnom hospodárení obce.

Tabuľka č. 28 – Vývoj rozpočtu obce

Rozpočet obce - vývoj				
rozdelenie	2010	2011	2012	2013
bežné príjmy	678 140	720 745	739 334,98	835 500
- daňové	406 200	450 682	467 732,97	535 240
- nedaňové	21 740	24 839	28 145,64	22 960
- ostatné	250 200	245 224	243 456,37	277 300
kapitálové príjmy	-	29 687	-	2 088
príjmové fin. operácie	-	-	-	-
príjmy spolu	678 140	750 432	739 334,98	837 588
bežné výdavky	337 501	344 262	300 881,88	344 308
kapitálové výdavky	90 639	101 480	130 318,43	143 600
výdavkové fin. operácie	-	-	-	-
výdavky spolu	428 140	445 742	431 200,31	487 908

Zdroj: OcÚ Krušovce

Tabuľka č. 29 – Majetok obce

Majetok obce k 31.12.2013	
Celková nadobúdacia hodnota majetku obce v Eur	Celková posledná účtovná hodnota majetku obce v Eur
2 393 918,92	2 393 918,92

Zdroj: OcÚ Krušovce

Celková hodnota majetku obce Krušovce k 31. 12. 2013 ja uvedená v nasledovnej tabuľke.

Na celkovej hodnote majetku sa najvyššou mierou podieľa dlhodobý hmotný majetok a v rámci neho nehnuteľný majetok. V sledovanom období rokov 2010 - 2013 obec disponovala 9 druhmi majetku. Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o obecnom majetku v spomínaných rokoch 2010 – 2013. Ako vidíme, viac ako 97% zdrojov obce je viazaných v dlhodobom majetku, čo jej nedáva veľký priestor na intenzívnu investičnú aktivitu. Dlhodobý majetok obce sa od roku 2010 zvyšuje, predstavujú ho najmä budovy, stavby a dlhodobý finančný majetok. Obežný finančný majetok tvoria bežné účty, peniaze sú vysoko likvidné.

Tabuľka č. 30 – Majetok obce a jeho rozdelenie

Majetok v €				
rozdelenie majetku	2010	2011	2012	2013
dlhodobý hmotný	1 086 381,53	1 366 439,80	1 372 448,24	2 064 876,76
- pozemky	19 895,79	19 895,79	31 911,37	109 471,49
- budovy, stavby	611 550,35	1 211 419,31	1 211 419,31	1 831 283,68
- inventár (stroje a zariadenia)	48 673,55	54 376,87	53 883,94	50 131,32
- dopravné prostriedky	10 766,81	10 766,81	10 766,81	10 766,81
- drobný DHM	624,05	624,05	624,05	624,05
- ostatný HM	66 522,79	69 356,97	63 842,76	62 599,38
dlhodobý nehmotný	1 725,40	2 419,40	2 419,40	2 419,40
dlhodobý finančný	326 622,79	326 622,79	326 622,79	326 622,79
obežný majetok	15 728	19 117	21 815,10	49 494,38

Zdroj: OcÚ Krušovce

Využitie budov a pozemkov vo vlastníctve obce Krušovce zobrazujú nasledovné tabuľky.

Tabuľka č. 31 – Využitie pozemkov vo vlastníctve obce

Využitie pozemkov vo vlastníctve obce		
pozemok	popis	využitie
orná pôda, trvalo trávnaté porasty	v extraviláne	trávnaté plochy
orná pôda	v extraviláne	prenájom
zastavané plochy	intravilán	verejné priestranstvá

Zdroj: OcÚ Krušovce

Tabuľka č. 32 – Využitie budov vo vlastníctve obce

Využitie budov vo vlastníctve obce				
budova	rok postavenia	rok rekonštrukcie	stav	súčasný využitie
OcÚ a KD	1962	2006, 2013	veľmi dobrý	sídlo OcÚ a kultúrny dom
bývalá škola	1908	2006, 2010	dobrý	klub dôchodcov, pamätná izba, provizórna telocvičňa
budova pošty s nájomnými bytmi a kaderníctvom	1948	2013 - výmena okien na pošte a kaderníctve	vyhovujúci	sídlo pošty, kaderníctvo a nájomné byty
kabíny TJ Slovan	1962	2009 - 2012	veľmi dobrý	kabíny TJ Slovan Krušovce, denný bar
kaštieľ	1906 - rok rekonštrukcie do súčasnej podoby	2009	dobrý	sídlo základnej a materskej školy
rozostavaná škola		bez rekonštrukcie	nevyhovujúci	stavenisko

Zdroj: OcÚ Krušovce

Obec nedisponuje žiadnymi budovami ani pozemkami, ktoré by boli vhodné na podnikateľské účely a investičné príležitosti.

ZDRUŽENIA A ORGANIZÁCIE NA ÚZEMÍ OBCE

Obec Krušovce je členom mikroregiónu Bebrava od roku 2001 ako aj členom Združenia miest a obcí Slovenska od roku 1996. Združenie mikroregiónu BEBRAVA vzniklo v roku 2001 na základe záujmu fyzických a právnických osôb za účelom vzájomnej pomoci pri zabezpečovaní rozvoja územia obcí Krušovce, Horné Chlebany, Rajčany, Norovce a Solčianky. Od svojho vzniku Združenie mikroregiónu BEBRAVA realizuje kultúrno-spoločenské aktivity: futbalový turnaj, výstavu veľkonočných prác, taktiež sa aktívne zapája do rozvojových programov.

Obec Krušovce je členom združenia obcí Tribečsko – Inoveckého regiónu (TIR), ktorý združuje 52 obcí okresu Topoľčany a mesto Topoľčany.

Tabuľka č. 33 – Organizácie alebo združenia pôsobiace na území obce

Organizácie alebo združenia pôsobiace na území obce	
organizácia	počet členov
Telovýchovná jednota Slovan Krušovce	80
Jednota dôchodcov Krušovce	140

Zdroj: OcÚ Krušovce

Tieto organizácie v priebehu roka v aktuálnych obdobiach uskutočňujú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia prezentujúce schopnosti, šikovnosť a kreativitu miestneho obyvateľstva, ako i miestne zvyky a tradície. Sú to napríklad rôzne futbalové turnaje, súťaže, predstavenia, oslavy, koncerty, plesy, či pestovanie ľudových obyčají.

VYHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO OBDOBIA

Obec Krušovce mala vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2007-2013, aby mohla čerpať finančné prostriedky z predchádzajúceho programového obdobia. V PHSR na roky 2007-2013 si stanovila niekoľko aktivít, ktorých realizácia bola v tomto období plánovaná. Počas tohto obdobia sa však vyskytli rôzne faktory, ktoré mali vplyv na stanovené aktivity a ktoré určili realizovateľnosť tých-ktorých aktivít.

PLÁNOVANÉ AKTIVITY V PREDCHÁDZAJÚCOM PROGRAMOVACOM OBDOBÍ 2007-2013

Obec Krušovce mala naplánovanú realizáciu niekoľkých aktivít, ktoré spadali do piatich oblastí, resp. opatrení. Nasledovná tabuľka ukazuje jednotlivé opatrenia a aktivity akčného plánu obce Krušovce. Realizácia aktivít bola naplánovaná na obdobie rokov 2007 – 2013 a vo väčšine prípadov bola ovplyvňovaná výškou dotácie zo štátneho rozpočtu alebo z fondov EU.

Tabuľka č. 34 - Plánované aktivity a opatrenia obce Krušovce v predchádzajúcom programovacom období 2007 - 2013

Opatrenia				
Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí	Zabezpečenie ochrany životného prostredia	Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce	Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní	Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu
Rekonštrukcia historického parku v krušovciach (rekonštrukcia parku, zelene, sadové úpravy a revitalizácia, výrub stromov, zriadenie chodníkov, osadenie lavičiek, rekonštrukcia múru)	Kanalizácia (vybudovanie kanalizácie v rámci mikroregiónu bebrava)	Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk (nasledovné ulice - hviezdoslavova, staničná, plašovská - dolné chlebany)	Rekonštrukcia kultúrneho domu (výmena okien, dverí a oprava fasády, vybudovanie ústredného kúrenia)	Rekonštrukcia obecného rozhlasu
Dokončenie prestavby domu služobníctva (prestavba na dobové izby)	-	Rekonštrukcia klasicistického kaštieľa(rekonštrukcia fasády a exteriéru budovy, sídlo terajšej mš a zš)	Výstavba tenisových kurtov (výstavba tenisových kurtov pri futbalovom ihrisku a úprava terénov)	Penzión pre osamelých (vybudovanie penziónu pre osamelých a sociálne odkázaných)
-	-	Prekrytie dažďových kanálov	Oprava kabín tj slovan (výmena okien a dverí, podlahy a fasády, prístavba zasadacej miestnosti)	Domov sociálnych služieb (Vybudovanie dss, využitie budovy bývalej zš)

	-	Rekonštrukcia zdravotného strediska (rekonštrukcia budovy - čakáreň, výmena okien a dverí, podlaha)	-	-
-	-	Rekonštrukcia cintorína (revitalizácia a obnova cintorína pre zabezpečenie smútočných obradov)	-	-
-	-	Výstavba bytoviek (využitie pozemkov pri zdravotnom stredisku)	-	-
-	-	Výstavba telocvične (využitie vhodného pozemku)	-	-
-	-	Výstavba soc. Zariadení pre rómsku komunitu (využitie vhodného pozemku)	-	-

Zdroj: OcÚ Krušovce

REALIZOVANÉ PROJEKTY OBCE

Z plánovaných aktivít sa obci Krušovce podarilo realizovať iba niektoré. Avšak pribudli nové, ktorých realizácia bola úspešná.

Tabuľka č. 35 – Realizované projekty obce Krušovce

Rekonštrukcia historického parku v Krušovciach (rekonštrukcia parku, zelene, sadové úpravy a revitalizácia, výrub stromov, zriadenie chodníkov, osadenie lavičiek, rekonštrukcia múru)	Rekonštrukcia bola zrealizovaná v rozsahu 75%. Prebehla výsadba zelene, nových drevín. V rámci projektu Modernizácia a revitalizácia obce sa zrevitalizoval park, osadili lavičky, spevnili plochy na chodníky, rekonštruovalo osvetlenie a iné. Ďalej sa v parku vystavalo multifunkčné ihrisko, detské ihrisko. Prebehla aj rekonštrukcia verejných priestranstiev pri obecnom úrade, pošte, zdravotnom stredisku, úprava námestia BUZNA, železničnej stanice a autobusových zastávok. Celkové investičné výdavky na realizáciu aktivít projektu predstavovali 558 879,78 €.
Dokončenie prestavby domu služobníctva (prestavba na dobové izby)	Prestavba Domu služobníctva sa uskutočnila v rozsahu cca 30 000 €, čo zahŕňalo spevnenie zachovaných častí stavby, aby sa mohlo vystavať chýbajúce podlažie a nakoniec sa zhotovila strecha.
Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk (nasledovné ulice - Hviezdoslavova, Staničná, Plašovská - Dolné Chlebany)	Rekonštrukcia miestnych komunikácií prebehla v rozsahu: kompletne ulica Hviezdoslavova, časti ulíc Stredná a Staničná a ulica Bezianska. Boli to náklady vo výške 500 000 € vrátane dažďových kanalizácií. Rekonštrukcia výstavby nových chodníkov sa realizovala v objeme 66 000 €.
Rekonštrukcia klasicistického kaštieľa (rekonštrukcia fasády a exteriéru budovy, sídlo terajšej MŠ a ZŠ)	Klasicistický kaštieľ bol rekonštruovaný v rozsahu: rekonštrukcia fasády, okien, kotolne. Celkové náklady: 120 000 €.

Prekrytie dažďových kanálov	Prekrývanie dažďových kanálov sa konalo vo väčšom rozsahu, nakoľko v určitých rokoch dochádzalo k vzniku povodní a zhoršovaniu situácie s prietokmi dažďových vôd. Preinvestovalo sa cca 240 000 €.
Rekonštrukcia zdravotného strediska (rekonštrukcia budovy - čakáreň, výmena okien a dverí, podlaha)	V rámci rekonštrukcie zdravotného strediska sa urobila kompletne výmena okien, vchodových dverí, práce v interiéri - znižovanie stropov v ambulanciách a kompletná rekonštrukcia detskej ambulancie. Náklady: 15 000 €.
Rekonštrukcia cintorína (revitalizácia a obnova cintorína pre zabezpečenie smútočných obradov)	Uskutočnila sa revitalizácia - vysadilo sa množstvo stromčekov, terénne úpravy, vstup do cintorína a príjazdová komunikácia z bočnej strany, vystavali sa nové chodníky k hrobovým miestam a celkovo sa vylepšili podmienky pre vykonávanie smútočných obradov. Preinvestovalo sa 60 000 €. Na cintoríne v Dolných Chlebanoch prebehla výstavba nového prístrešku pre vykonávanie smútočných obradov a terénne úpravy, všetko v nákladoch približne 15 000 €.
Výstavba soc. zariadení pre rómsku komunitu (využitie vhodného pozemku)	Výstavba sociálneho zariadenia sa uskutočnila. Nakoľko rómski spoluobčania, pre ktorých boli určené, sa odsťahovali, využitie objektu sa plánuje pre iné účely.
Rekonštrukcia kultúrneho domu (výmena okien, dverí a oprava fasády, vybudovanie ústredného kúrenia)	Rekonštrukcia kultúrneho domu prebehla v širokom rozsahu. Prebehla kompletná rekonštrukcia vestibulu kina KD. Vymenila sa časť okien na KD, zrekonštruovala kuchyňa vrátane nového odsávania a ohrevu vody. V rámci projektu zateplenie OcÚ a KD sa vymenili zostávajúce okná, všetky vchodové dvere, vybudovalo ústredné kúrenie, separátne pre spodnú časť KD a zvlášť pre kinosálu. Rekonštruovala a zateplila sa strecha, ako aj celý obvodový plášť obecného úradu a kultúrneho domu.
Oprava kabín TJ Slovan (výmena okien a dverí, podlahy a fasády, prístavba zasadacej miestnosti)	Oprava kabín TJ Slovan sa robila počas niekoľkých rokov a zahrňovala množstvo rekonštrukčných prác. Zhotovili sa nové podlahy, vymenili sa ohrievače vody za úsporné, vymenili všetky okná za plastové, kompletne sa rekonštruovalo kúrenie - doterajšie gamatky sa vymenili - nahradilo ich ústredné vykurovanie. Pristavila sa nová spoločenská miestnosť a nakoniec to bola nová fasáda.
Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Obecný rozhlas bol modernizovaný, analógovú ústredňu nahradila digitálna - vysiela sa z PC. Rekonštrukcia sa dotkla aj rozvodov a reproduktorov, urobila sa tak kompletná rekonštrukcia.

Zdroj: OcÚ Krušovce

Niektoré aktivity sa v tomto období nerealizovali, avšak ráta sa s ich realizáciou v budúcom období. Jedná sa o projektový zámer vybudovania kanalizácie v rámci mikroregiónu Bebrava. Kanalizácia sa nebude realizovať v rámci mikroregiónu Bebrava, ale prostredníctvom Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti. Prebehlo už aj územné konanie.

Projektový zámer na výstavbu bytoviek, aby sa využili pozemky pri zdravotnom stredisku, sa nenaplnil. Pozemky pri zdravotnom stredisku sa postupne vykupovali. Vplyvom veľkej rozdrobenosti podielov a množstva nedopátraných vlastníkov sa však nepodarilo odkúpiť všetky parcely a tým naplniť tento projekt. Predpokladá sa, že po ukončení ROEP sa tieto pozemky vysporiadajú.

Výstavba telocvične zatiaľ neprebehla, keďže sa nenašiel vhodný pozemok a vysporiadanie pozemkov v rámci ROEP pod rozostavanou školou ešte neprebehlo.

Vybudovanie domova sociálnych služieb sa tiež nezrealizovalo. Plánovalo sa v objekte bývalej ZŠ, ktorú vlastní Rímskokatolícka cirkev. Napriek naliehaniu sa nepodarilo získať súhlas od Biskupstva Nitra, aby ju dalo do dlhodobého prenájmu obci.

Výstavba tenisových kurtov ani penzión pre osamelých sa neuskutočnili, keďže nebola ani spoločenská požiadavka.

Tabuľka č. 36 – Vyhodnotenie investičnej činnosti obce Krušovce v rokoch 2007 - 2013

Vyhodnotenie investičnej činnosti obce v rokoch 2007-13	
investície v EUR	oblasť investovania
522 tis.	Modernizácia a revitalizácia obce
66 tis.	Výstavba chodníkov
40 tis.	Multifunkčné ihrisko
20 tis.	Detské ihrisko
120 tis.	Zateplenie OcÚ a KD
15 tis.	Výstavba sociálneho zariadenia pre Rómov
260 tis.	Rekonštrukcia kaštieľa
66 tis.	Rekonštrukcia bývalej tzv. dolnej školy

Zdroj: OcÚ Krušovce

Okrem navrhovaných aktivít v rámci PHSR 2007-2013 sa v predchádzajúcom období realizovali aj ďalšie aktivity, ktorých financovanie bolo z viacerých zdrojov a tie zobrazuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka č. 37 – Prehľad aktivít realizovaných v obci Krušovce

Dotácie, granty, programy a fondy	Popis	Rok	Suma v €
Ministerstvo kultúry SR	Obnovme si svoj dom, Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií	2007	7 635,00
Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja	Dotácia na základe VZN NSK	2008	664
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR	Dotácia na základe výnosu MDPT SR č. 1448/M-2006 z 24. mája 2006	2008	12925
Ministerstvo financií SR	Dotácia na základe výnosu č. 26825/2005 – 441 a dotácia z rezervy vlády SR	2008	79334
Ministerstvo kultúry SR	Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií	2011-2012	900
Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja	Dotácia na základe VZN NSK	2011-2012	750

Zdroj: OcÚ Krušovce

Nasledovná tabuľka zobrazuje investičné aktivity, ktoré obec Krušovce naplánovala na rok 2014 a v danom roku ich aj priebežne zrealizovala.

Tabuľka č. 38 – Investičné aktivity obce Krušovce v roku 2014

Plánované investičné aktivity obce na rok 2014			
Názov projektu		Predpokladaný objem finančných prostriedkov v Eur	Poznámky
ukončené projekty	Vŕtanie studne v historickom parku + komora k vodojemu	10 000	vŕtanie studne, ako aj výstavba komory k vodojemu boli zrealizované v roku 2014
	Protipovodňové opatrenia	30 000	realizácia rôznych protipovodňových opatrení prebehla v rokoch 2011-2014
prebiehajúce projekty	Obnova miestnych komunikácií, chodníkov a dažďových kanalizácií v obci Krušovce a jej časti Dolné Chlebany	480 000	čiastočne zrealizované, v roku 2014 sa začala realizácia a boli upravené dve ulice, priebežne sa bude realizovať do roku 2020
	Kamerový systém v obci Krušovce	18 000	v roku 2014 sa začala realizácia kamerového systému v obci Krušovce, bude sa realizovať do roku 2015

Zdroj: OcÚ Krušovce

VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

Za účelom zistenia názorov miestnych obyvateľov o spokojnosti a kvalite života v obci Krušovce bol uskutočnený dotazníkový prieskum, ktorý umožnil obyvateľom vyjadriť názory na jednotlivé oblasti života v obci a zároveň navrhnúť možnosti riešenia problémov, ktoré v obci vnímajú.

Dotazníkový prieskum má za úlohu pomôcť predstaviteľom obce Krušovce pri hľadaní možností na zlepšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom zistenia ich potrieb. Dotazníkový prieskum predstavuje dôležitý nástroj pri definovaní rozvojových priorít a cieľov obce Krušovce v ďalšom období. Vyplnenie dotazníkov pomôže zlepšiť oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, pričom pri stanovovaní ďalšieho smerovania obce sa bude vychádzať aj z týchto podkladov.

Prieskum prebiehal v dvoch formách – v tlačenej podobe a v elektronickej podobe. Tlačená verzia dotazníkov bola roznesená prostredníctvom zástupcov Obecného úradu v Krušovciach do domácností a následne zozbieraná a odovzdaná na vyhodnotenie. Elektronický online dotazník bol zverejnený na webovej stránke obce www.krusovce.sk, kde ho vyplňali občania obce, ktorí sa preklikli na zverejnený odkaz.

Dotazník sa pozostával z 5 častí:

- 1) charakteristika respondenta
- 2) obec ako miesto bývania
- 3) obec ako sociálny priestor
- 4) obec a jej rozvoj
- 5) zapojenie detí a mládeže do dotazníkového prieskumu

Návratnosť dotazníkov bola nízka, dotazníkov v tlačenej forme sa vrátilo vyplnených necelých 10%. Dotazníkov vyplnených prostredníctvom webovej stránky bolo 20.

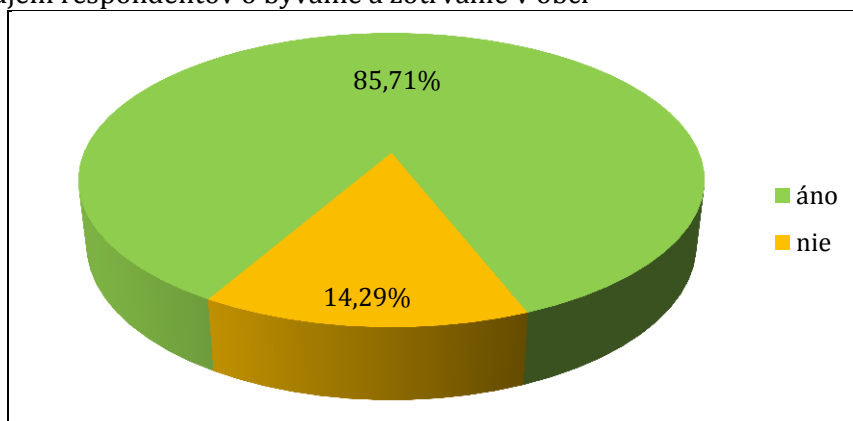
TLAČENÝ DOTAZNÍK

Charakteristika respondenta

Prvá časť prieskumu verejnej mienky bola venovaná „Charakteristike respondenta“, v ktorej sa zisťovali základné informácie a to pohlavie, vek a miesto pracoviska. Táto časť dotazníka pomáha zistiť rôzne názory a návrhy obyvateľov obce v rôznych vekových skupinách. Výskumu sa zúčastnilo presne 50 % mužov a 50 % žien.

Stráviť svoju ďalšiu budúcnosť v obci Krušovce plánuje 85,71 % opýtaných respondentov a 14,29 % opýtaných obyvateľov uviedlo, že svoju ďalšiu budúcnosť neplánuje stráviť v obci. Z nasledujúcich údajov nám vyplýva, že obyvatelia o bývanie v obci majú záujem, čo predstavuje pozitívne zistenie.

Graf č. 9 – Záujem respondentov o bývanie a zotrvanie v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

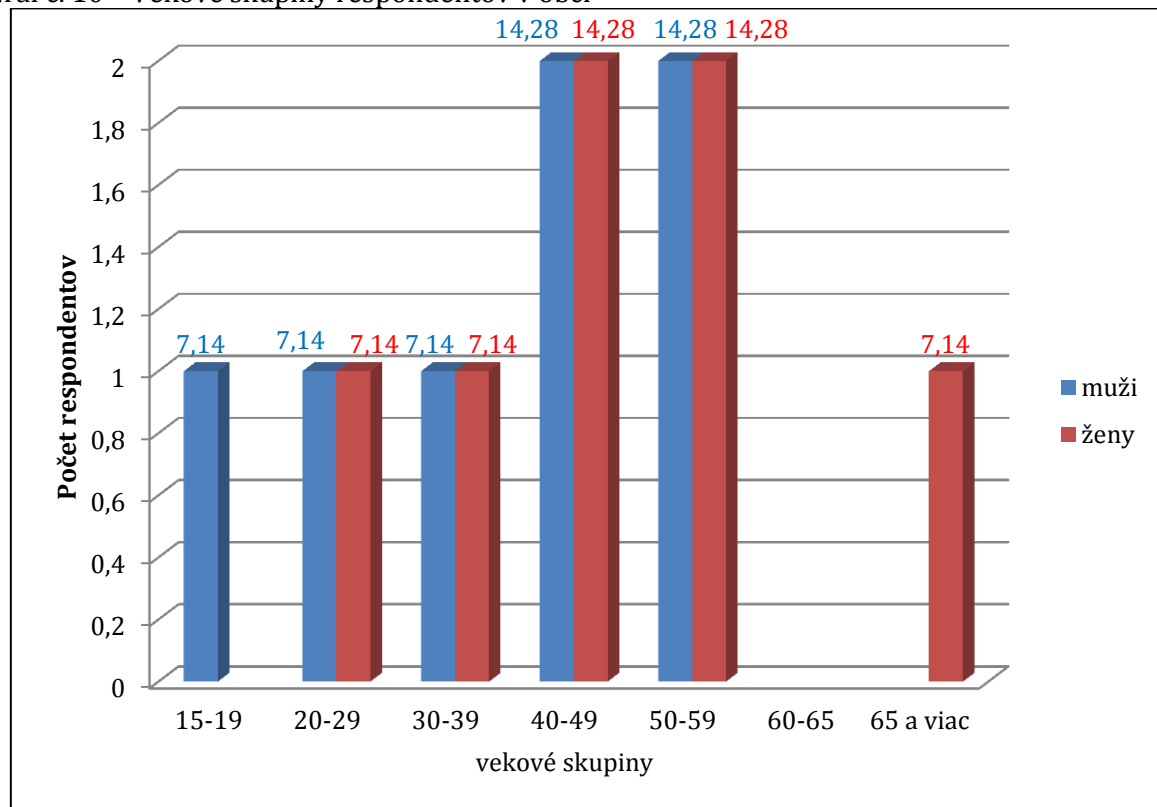
Veková štruktúra respondentov obce bola sledovaná prostredníctvom nasledovných skupín uvedených v tabuľke.

Tabuľka č. 39 - Veková štruktúra respondentov obce

Veková skupina	Percentuálny podiel
15-19	7,14
20-29	14,29
30-39	14,29
40-49	28,57
50-59	28,57
60-65	-
65 a viac	7,14

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf č. 10 – Vekové skupiny respondentov v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

Najvyšší percentuálny podiel (28,57 %) predstavovali vekové skupiny 40-49 rokov a 50-59 rokov a naopak najnižší percentuálny podiel (7,14 %) bol zastúpený vo vekových kategóriách 15-19 rokov a 65 a viac rokov. Čo sa týka miesta pracoviska obyvateľov, tak 50 % opýtaných respondentov pracuje priamo v obci. V inom regióne Slovenska, ktorými sú napríklad Trnava alebo Bratislava, našlo svoje zamestnanie 28,57 % respondentov.

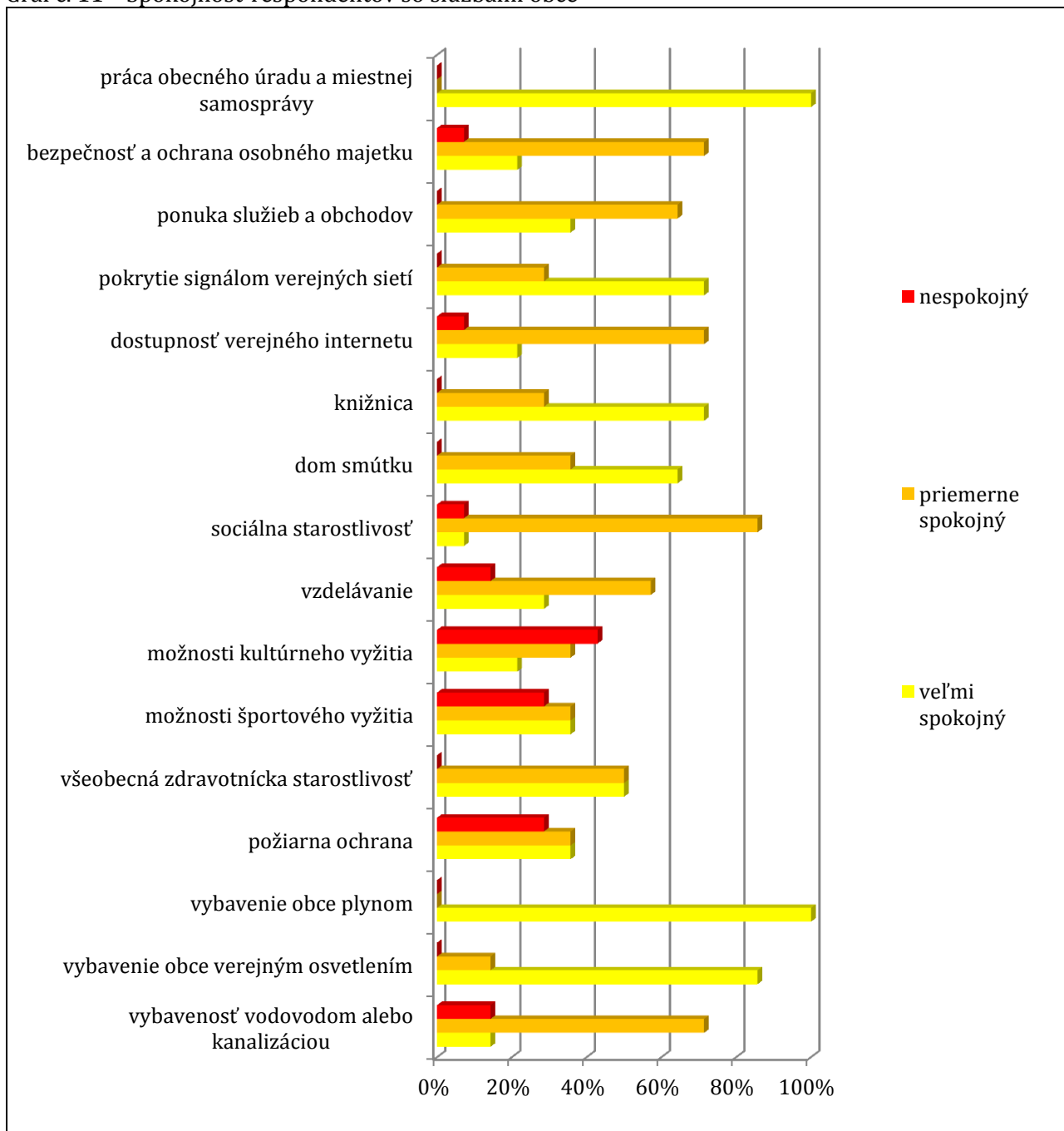
Obec ako miesto bývania

V ďalšej časti dotazníkového prieskumu „Obec ako miesto bývania“ bolo cieľom zistiť, ako obyvatelia vnímajú obec Krušovce ako miesto svojho bydliska, čo ich motivuje v tom, že bývajú v obci, respektíve aký by bol dôvod ich odsťahovania sa. Respondenti mohli taktiež svoj názor vyjadriť k poskytovaní jednotlivých služieb v obci.

Z nasledujúcich odpovedí respondentov jednoznačne vyplýva, že obyvatelia sú viazaní k obci tým, že predstavuje ich rodisko, majú tu rodinné zázemie a vlastnia tu nehnuteľnosti. Pri ďalších kategóriách neboli uvedené žiadne možnosti, z čoho vyplýva, že obyvatelia im nepripisujú hlavný dôvod bývania v obci.

Pri zabezpečení dobrej kvality života v obci je potrebné vedieť spokojnosť so službami v obci. Ďalšou skúmanou kategóriou bola technická a sociálna infraštruktúra. Obyvatelia sú najviac spokojní s prácou obecného úradu, vybavenosťou obce plynom a verejným osvetlením obce. Najviac respondentov vyjadrilo svoju nespokojnosť pri možnostiach kultúrneho a športového využitia a požiarnej ochrany.

Graf č. 11 – Spokojnosť respondentov so službami obce

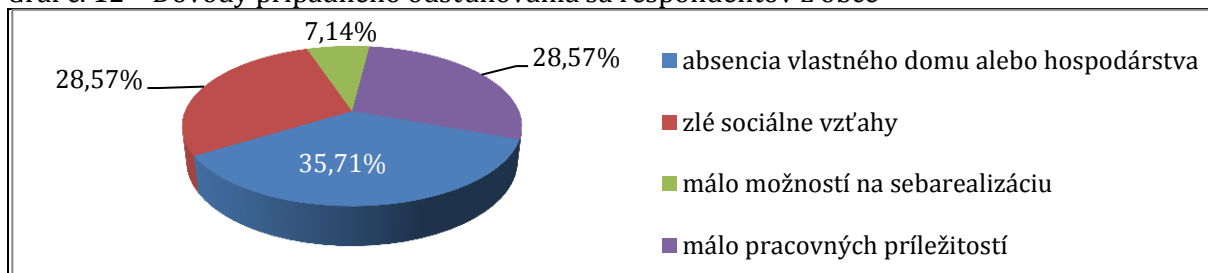

Zdroj: vlastné spracovanie

Podstatným dôvodom pre prípadné odsťahovanie sa z obce väčšina obyvateľov uviedla absenciu vlastného domu, zlé sociálne vzťahy a málo pracovných príležitostí. Z ďalších dôvodov bol uvedený aj dôvod málo príležitostí na sebarealizáciu. Nevýhodné dopravné spojenie s okolím, veľkú vzdialenosť od mesta, znečistené životné prostredie, estetické dôvody, zlú infraštruktúru a zlé možnosti na nákup a využitie služieb nepovažuje ani jeden z respondentov za závažný dôvod k odsťahovaniu sa z obce.

Graf č. 12 – Dôvody prípadného odsťahovania sa respondentov z obce

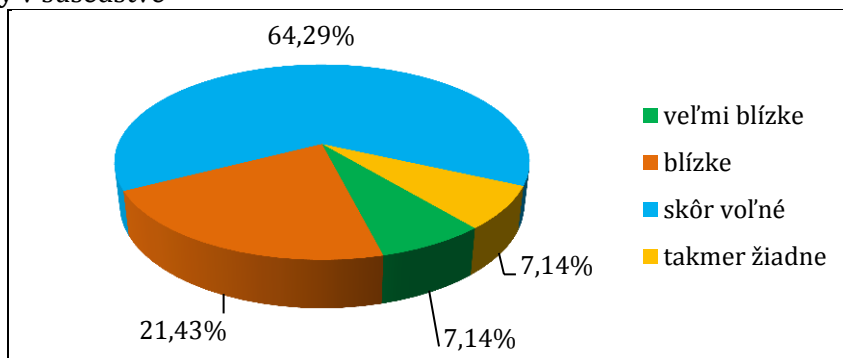

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec ako sociálny priestor

Spokojnosť obyvateľov a kvalitu života do istej miery ovplyvňujú aj vzájomné vzťahy, zapojenie obyvateľov do rozvojových aktivít obce a tiež vzťah miestnej samosprávy k obyvateľom. Nasledovné uvedené kategórie boli predmetom skúmania tretej časti dotazníkového prieskumu. Pri vyhodnotení odpovedí týkajúcich sa susedských vzťahov väčšina obyvateľov (64,29 %) uviedla, že ich susedské vzťahy sú skôr voľné a k možnosti blízkych susedských vzťahov sa priklonilo 21,43 % opýtaných respondentov.

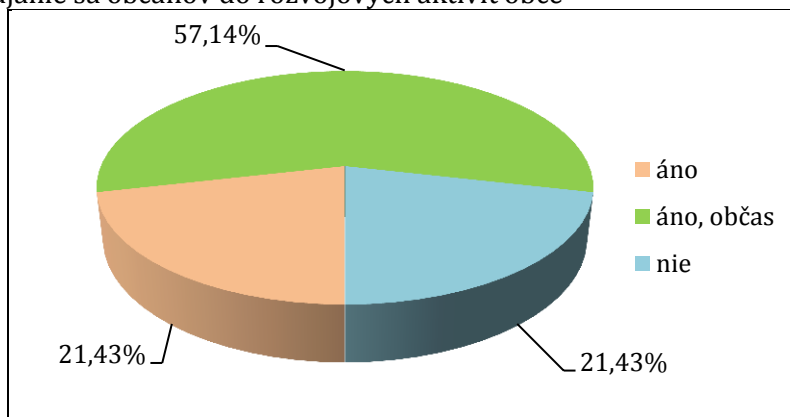
Graf č. 13 – Vzťahy v susedstve

Zdroj: vlastné spracovanie

V oblasti zapájania sa do rozvojových aktivít a záujmu o dianie sa v obci, sa s odpoveďou „áno, občas“ stotožnilo 57,14 % opýtaných respondentov. K možnostiam „áno a „nie“ sa priklonil rovnaký podiel opýtaných respondentov a to 21,43 %.

Graf č. 14 – Zapájanie sa občanov do rozvojových aktivít obce

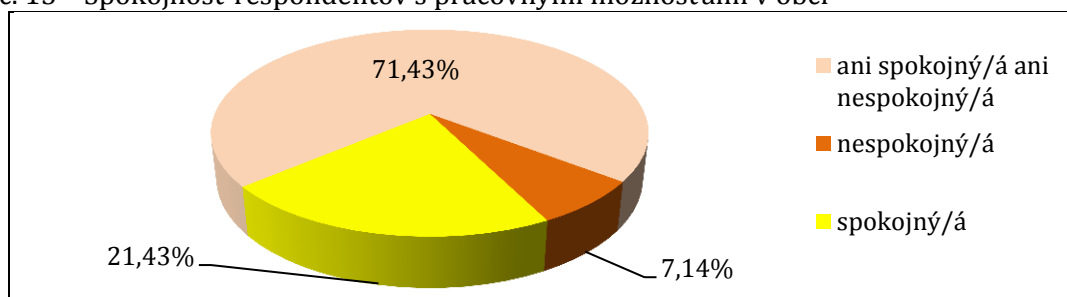

Zdroj: vlastné spracovanie

K hlavným dôvodom prečo sa občania nezapájajú do rozvojových činností obce, uviedla väčšina opýtaných nedostatok voľného času. Obyvatelia obce tiež nevedia, ako by mohli pomôcť respektíve je to nezáujem z ich strany o rozvojovú činnosť v obci.

Súčasťou tretej časti dotazníkového prieskumu „Obec ako sociálny priestor“ bolo aj zistenie ako sú obyvatelia spokojní s pracovnými možnosťami v obci. Najviac respondentov sa priklonilo k možnosti „ani spokojný/á, ani nespokojný/á (71,43 %). Nespokojnosť vyjadrilo 7,14 % respondentov a spokojnosť vyslovilo 21,43 % opýtaných obyvateľov. Možnosti ako veľmi spokojný a veľmi nespokojný nevyjadril ani jeden z opýtaných respondentov.

Graf č. 15 – Spokojnosť respondentov s pracovnými možnosťami v obci

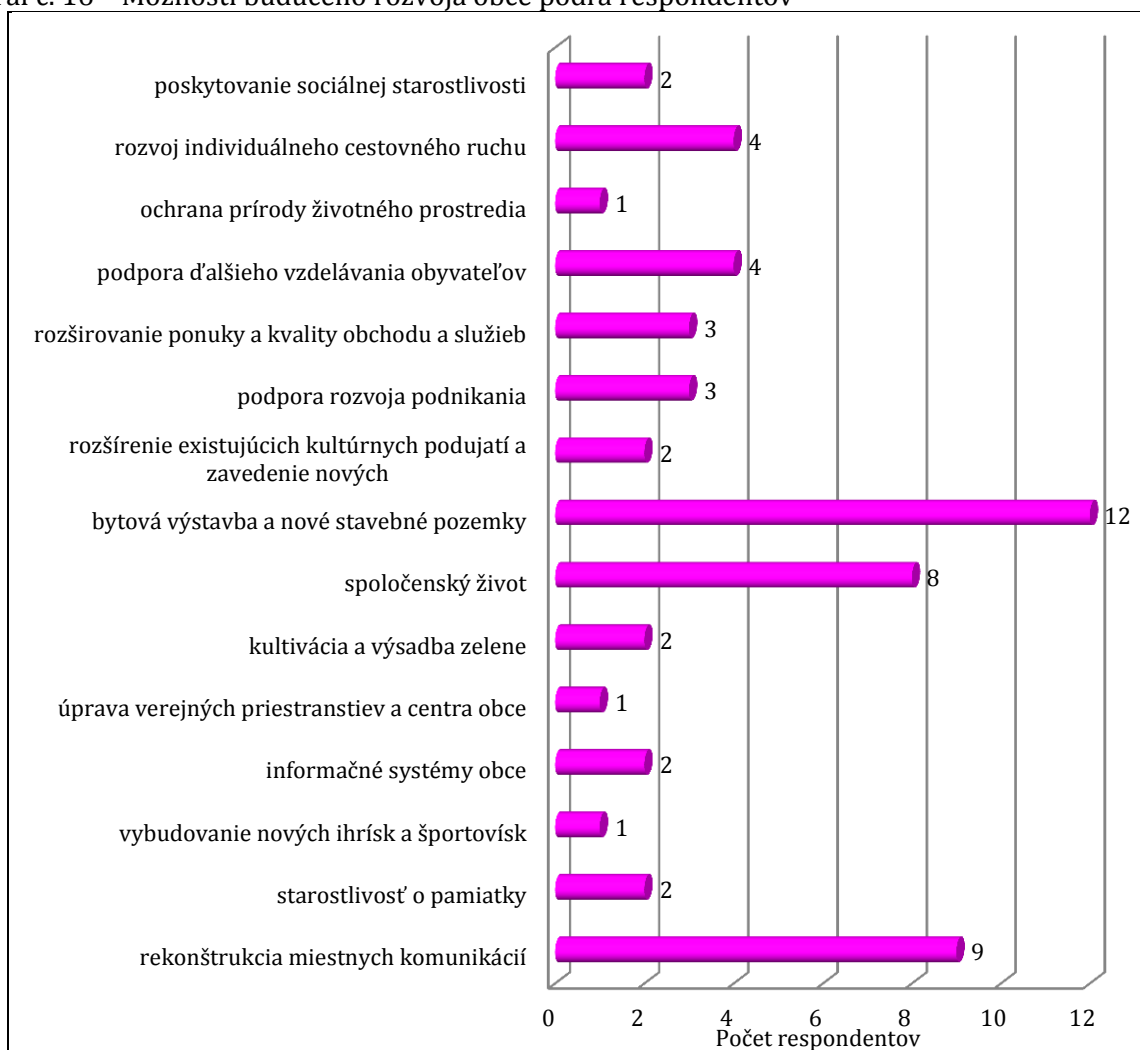

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec a jej rozvoj

Pri plánovaní rozvoja obce je veľmi dôležitý názor obyvateľov a aj ich zapojenie do tvorby myšlienok, v ktorých oblastiach a aktivitách by sa mal uberať rozvoj obce v budúcnosti.

Graf č. 16 – Možnosti budúceho rozvoja obce podľa respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

Ako najviac akútnu vnímajú obyvatelia bytovú výstavbu a nové stavebné pozemky. Ďalšou prioritnou oblasťou je rekonštrukcia miestnych komunikácií. K ďalším hlavným oblastiam, ktoré respondenti vnímajú patrí tiež: spoločenský život, podpora ďalšieho vzdelávania obyvateľov, rozvoj individuálneho cestovného ruchu, podpora podnikania a iné.

V poslednej otázke tejto časti dotazníka „Čo by ste zmenili, keby ste sa stali starostom obce?“ mohli občania priamo vyjadriť svoj názor, akým smerom by sa mala uberať obec a politika predstaviteľov miestnej samosprávy. Opýtaní obyvatelia uviedli nasledovné zmeny: vytvorenie priestorov na využívanie voľného času pre mládež a zlepšili by spolunažívanie v obci.

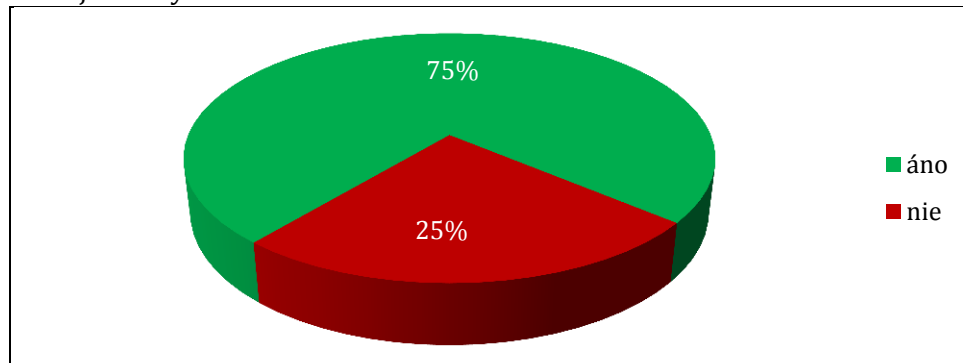
Mládež na vidieku

V poslednej časti dotazníkového prieskumu odpovedali respondenti na otázku „Je vytvorený v obci priestor na využívanie voľného času pre deti a mládež?“, rovnaký podiel respondentov a to 50 % odpovedalo na otázku „áno“ a zároveň aj „nie“. Pri spokojnosti s využitím možností obce pre mládež a podpory významu mládeže na vidieku sa najviac opýtaných priklonilo k možnosti ani spokojný ani nespokojný (35,71 %) a svoju spokojnosť vyjadril rovnaký podiel respondentov. Svoju nespokojnosť vyslovilo 21,43 % obyvateľov.

ELEKTRONICKÝ DOTAZNÍK

Z celkového počtu 20 respondentov uviedlo 15 obyvateľov (75 %), že plánuje svoju budúcnosť spojiť so životom v obci a 5 respondentov (25 %) sa priklonilo k možnosti „nie“. Z elektronického dotazníkového prieskumu tak vyplýva, že obyvatelia sú spokojní so životom v obci a majú záujem o bývanie v obci Krušovce, čo je pre obec pozitívnym zistením.

Graf č. 17 – Záujem o bývanie v obci Krušovce

Zdroj: vlastné spracovanie

Elektronického dotazníkového prieskumu sa celkovo zúčastnilo 10 žien a 10 mužov. Veková štruktúra respondentov obce bola sledovaná prostredníctvom nasledovných skupín, ktoré sú uvedené v nasledovnej tabuľke.

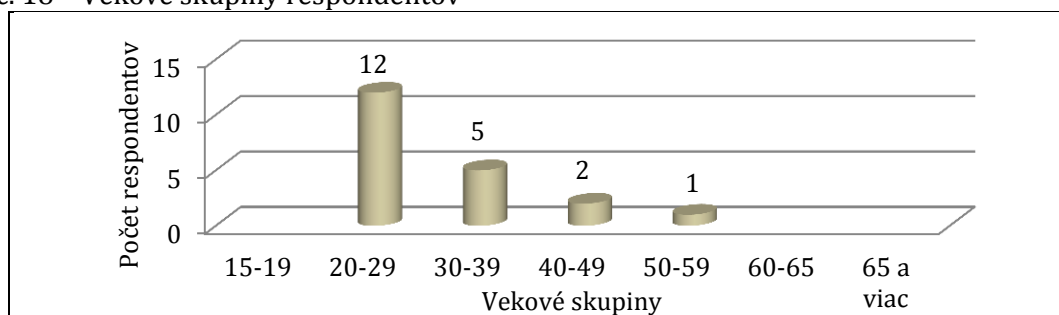
Tabuľka č. 40 - Veková štruktúra respondentov obce

Veková skupina	Počet respondentov	Percentuálny podiel
15-19	0	0
20-29	12	60
30-39	5	25
40-49	2	10
50-59	1	5
60-65	0	0
65 a viac	0	0

Zdroj: vlastné spracovanie

Grafické zobrazenie vekových skupín respondentov, ktorí sa zúčastnili elektronického prieskumu je uvedené v nasledovnom grafe. Z hľadiska vekovej štruktúry je dominantná veková skupina 20-29 rokov, ktorú tvorí 60 % opýtaných respondentov. Z nasledujúcich údajov v tabuľke vyplýva, že elektronický dotazník vyplňali najmä mladí ľudia, čo súvisí s ich počítačovou gramotnosťou.

Graf č. 18 – Vekové skupiny respondentov

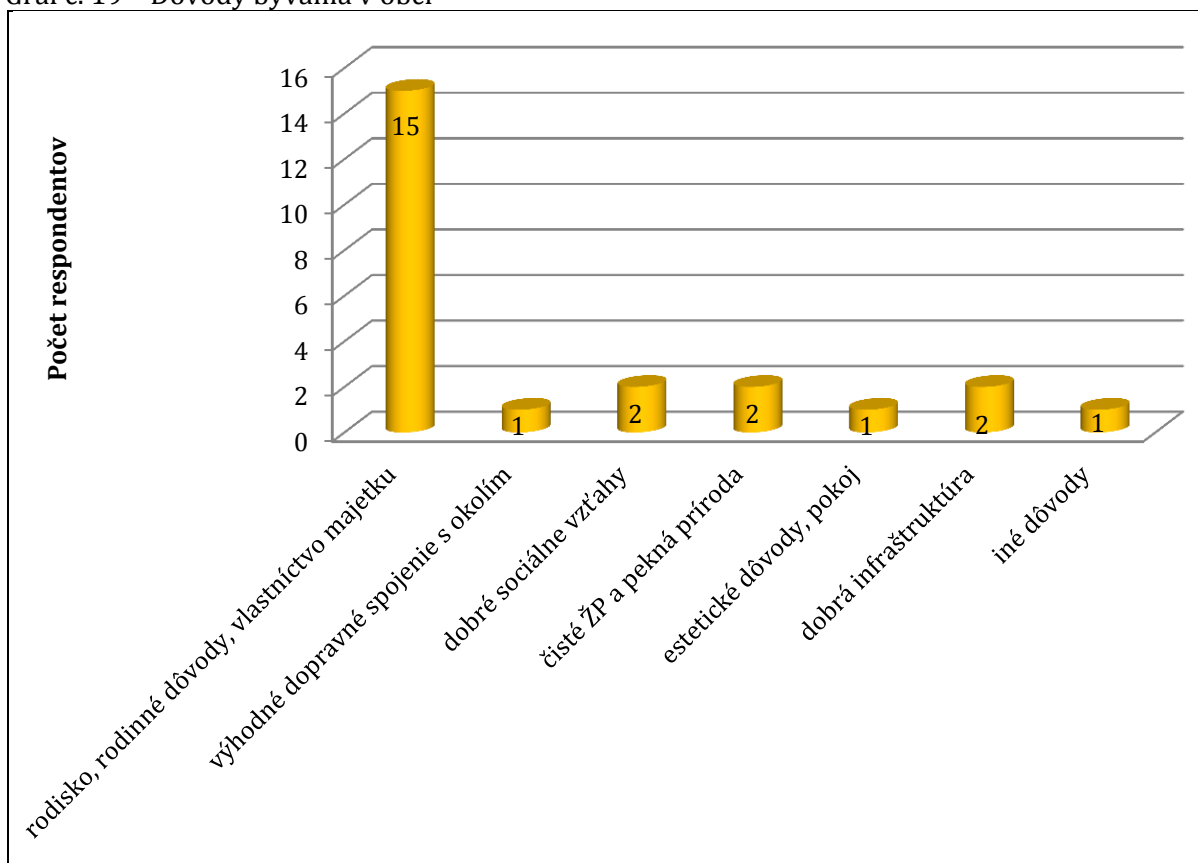

Zdroj: vlastné spracovanie

Väčšina opýtaných respondentov (60 %), ktorí sa zúčastnili prieskumu, uviedlo, že ich zamestnanie sa nenachádza v obci, ale v regiónoch Slovenska, ako napríklad Trnava, Bratislava. 3 respondenti pracujú priamo v obci a jej okolí a 2 dochádzajú za prácou do okresného mesta Topoľčany.

Oslovení respondenti uviedli ako najčastejší dôvod bývania v obci to, že obec predstavuje ich rodisko, majú tu rodinu, resp. tu vlastnia nehnuteľnosť. Ďalšími dôvodmi boli aj dobré sociálne vzťahy, pekná príroda a čisté životné prostredie, ale aj dobrá infraštruktúra.

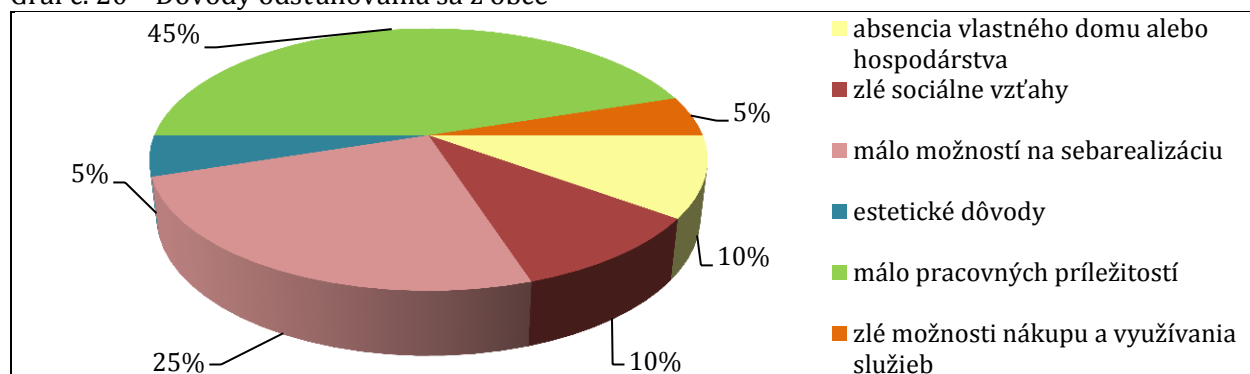
Graf č. 19 – Dôvody bývania v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

Najčastejšie uvádzaným dôvodom prípadného odst'ahovania sa z obce respondenti uvádzali málo pracovných príležitostí. Ďalším závažným problémom, ktorý by viedol k prípadnému odst'ahovaniu z obce, opýtaní uviedli málo možností na sebarealizáciu. Medzi inými dôvodmi, ktoré sa vyskytovali, bola aj absencia vlastného domu, zlé sociálne vzťahy a zlé možnosti nákupu a služieb.

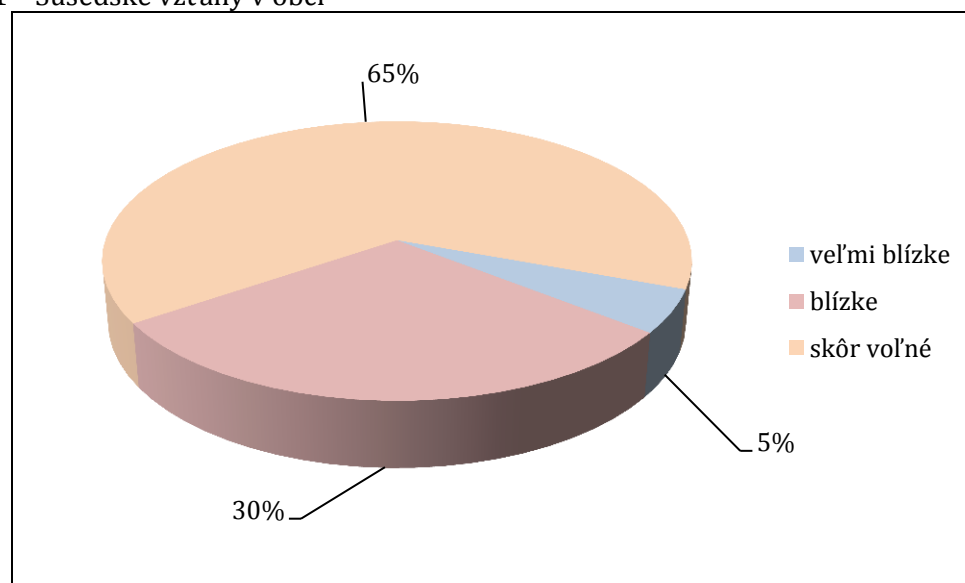
Graf č. 20 – Dôvody odst'ahovania sa z obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Kvalitu života obyvateľov ovplyvňujú aj susedské vzťahy. Väčšina opýtaných respondentov (65 %) uviedla, že považujú svoje susedské vzťahy skôr za voľné a len jeden respondent ich hodnotí ako veľmi blízke.

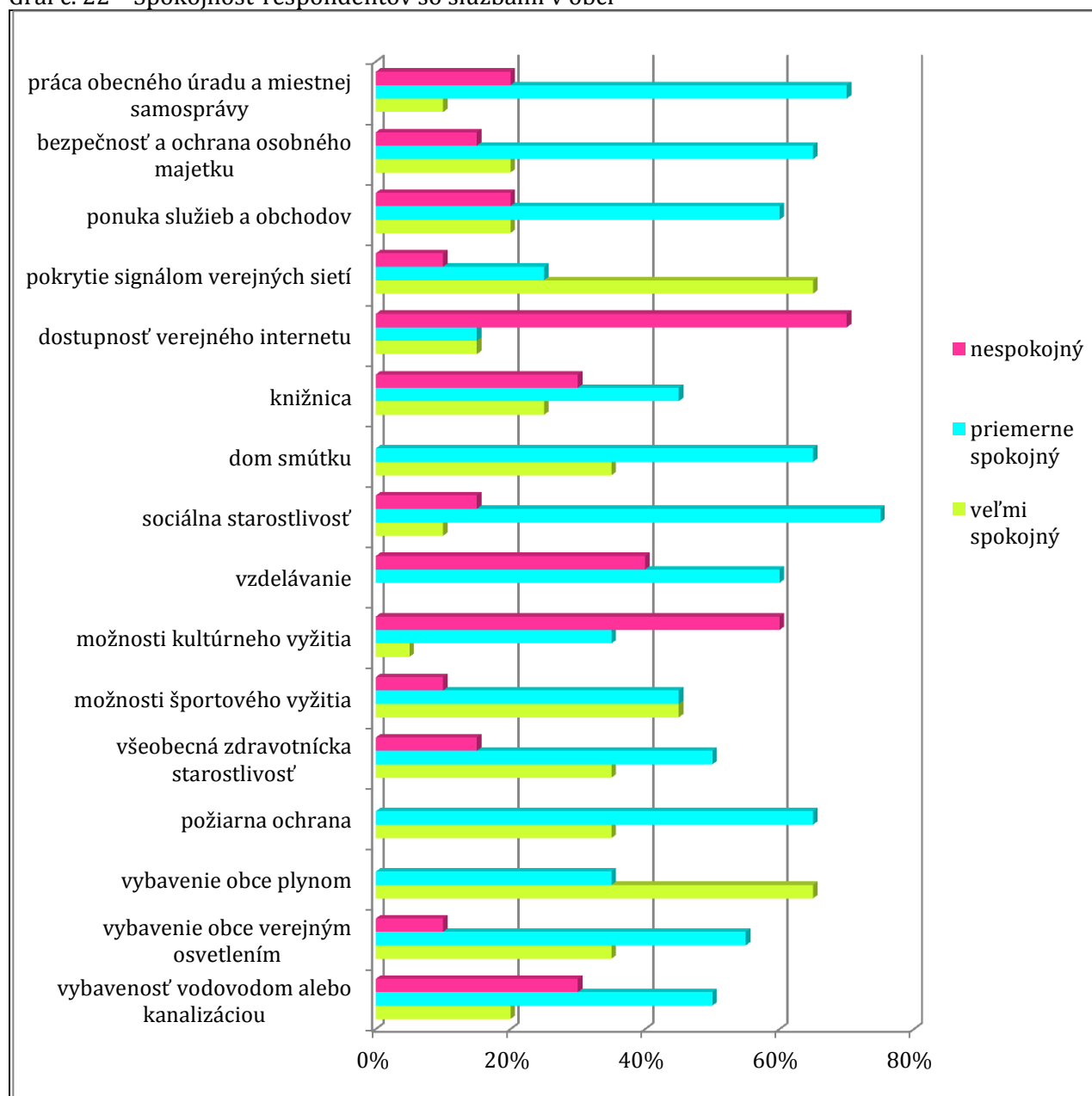
Graf č. 21 – Susedské vzťahy v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

Respondenti mohli ďalej vyjadriť svoju spokojnosť v oblasti technickej a sociálnej infraštruktúry. Najväčšiu spokojnosť vyjadrili obyvatelia s vybavením obce plynom a taktiež sú spokojní s pokrytím signálom mobilných sietí v území obce. Oslovení respondenti vyslovili spokojnosť aj so športovými možnosťami v obci a so všeobecnou zdravotníckou starostlivosťou. Priemerná spokojnosť respondentov prevláda v oblasti sociálnej starostlivosti a požiarnej ochrany, taktiež v oblasti bezpečnosti a ochrany majetku. Obyvatelia sú ďalej priemerne spokojní aj s prácou obecného úradu. Respondenti sú nespokojní najmä s dostupnosťou verejného internetu a s možnosťami kultúrneho vyžitia sa. K ďalším oblastiam, v ktorých bola vyslovená nespokojnosť patrí napríklad vzdelávanie, vybavenosť obce vodovodom a kanalizáciou a obyvatelia sú tiež nespokojní so službami knižnice.

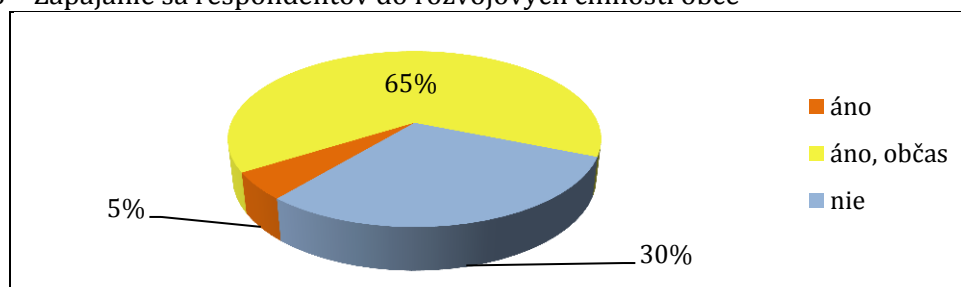
Graf č. 22 – Spokojnosť respondentov so službami v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

O dianie a život v obci sa zaujíma viac ako polovica respondentov (65 %). Iniciatívne sa do rozvojových činností obce zapája len 5 % oslovených respondentov a 30 % opýtaných sa o rozvojové činnosti obce nezaujíma vôbec.

Graf č. 23 – Zapájanie sa respondentov do rozvojových činností obce

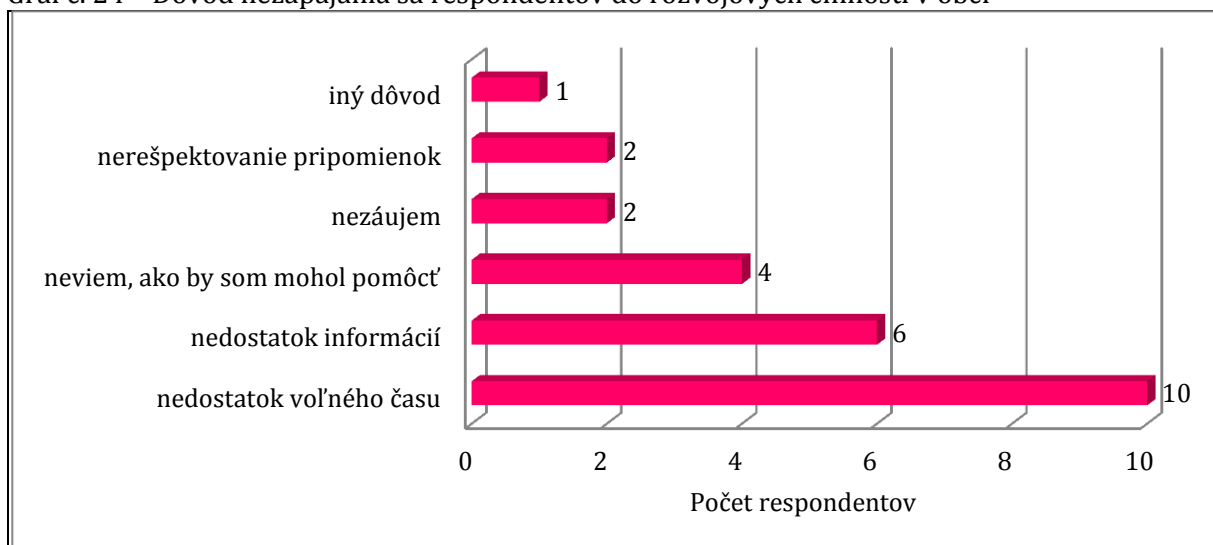

Zdroj: vlastné spracovanie

Hlavným dôvodom, ktorý im bráni zapájať sa do rozvojových aktivít je nielen nedostatok času, ale aj nedostatok informácií. Ďalej oslovení respondenti uviedli, že nevedia ako by mohli pomôcť, resp. je tu nezáujem z ich strany o rozvoj obce.

Graf č. 24 – Dôvod nezapájania sa respondentov do rozvojových činností v obci

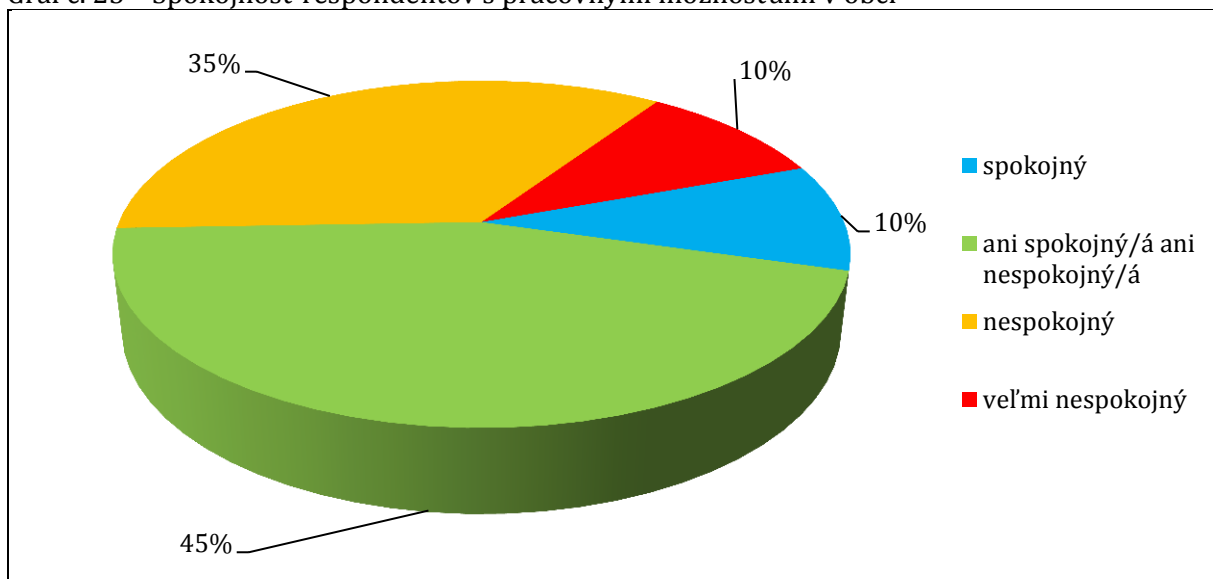

Zdroj: vlastné spracovanie

Oslovení obyvatelia ďalej uvádzajú, že by ich pri realizácii rozvojových činností najviac motivoval dostatok vlastného voľného času, ďalej by to boli aktivity, ktoré sa uskutočňujú pre deti a mládež a väčšia informovanosť o rozvojových aktivitách zo strany obecného úradu.

Pracovné možnosti značne ovplyvňujú spokojnosť obyvateľov a s tým aj spojenú kvalitu života v obci. Väčšina respondentov (45 %) uviedla možnosť „ani spokojný, ani nespokojný“. Nespokojnosť s pracovnými možnosťami vyslovilo 35 % oslovených respondentov. Len dvaja z opýtaných respondentov uviedli, že sú spokojní s pracovnými možnosťami, z čoho vyplýva, že väčšina opýtaných má miesto pracoviska mimo obce a za prácou musí dochádzať.

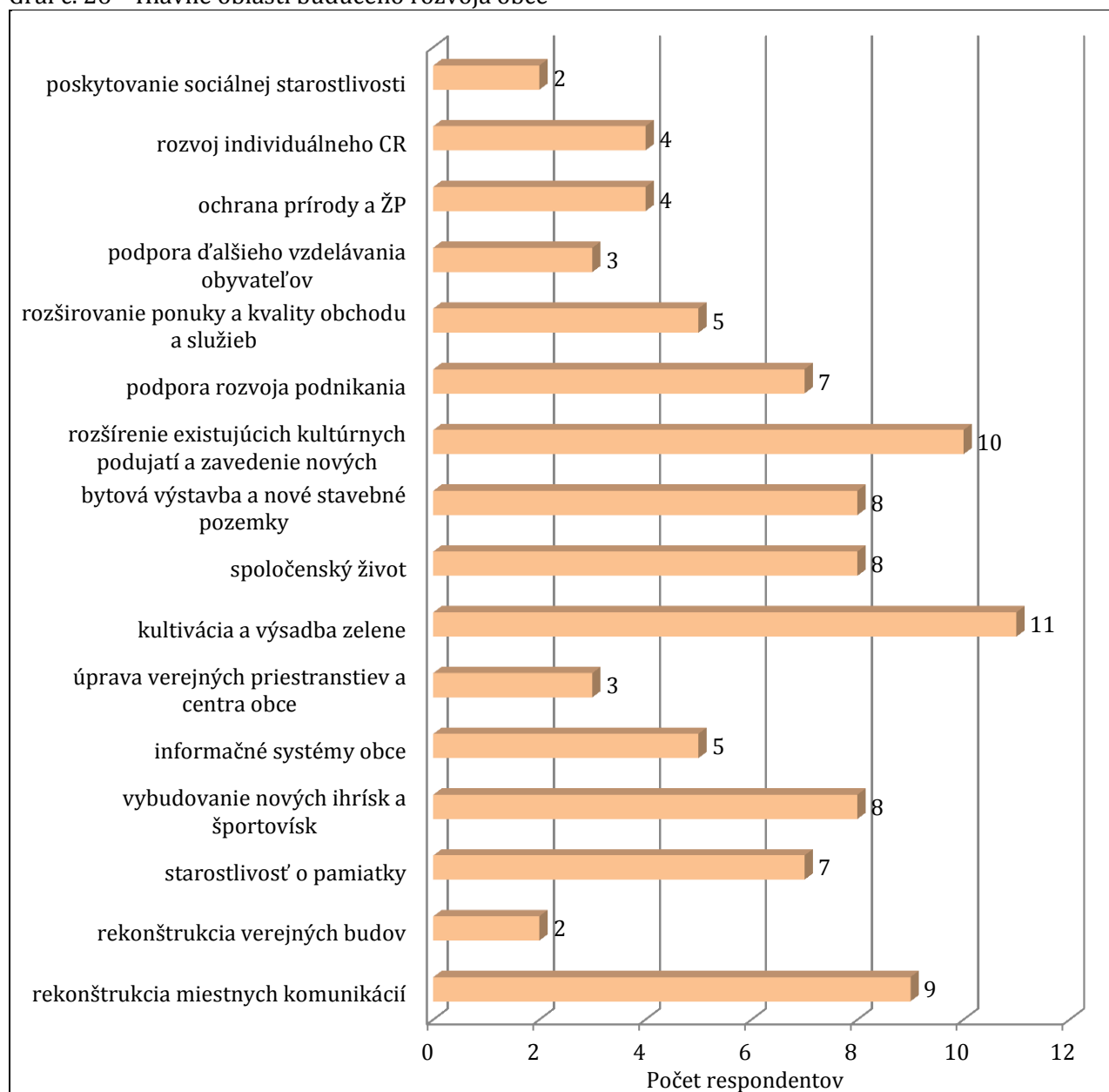
Graf č. 25 – Spokojnosť respondentov s pracovnými možnosťami v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

Čo sa týka rozvoja obce v budúcnosti, tak obec by sa mala v budúcom období zamerať hlavne na podporu spoločenského života v obci, na podporu už existujúcich spoločenských podujatí a vytvorenie nových. Respondenti by ocenili tiež podporu rozvoja podnikania a rozširovanie ponuky a kvality služieb a obchodu. Najfrekvencovanejšou odpoveďou na to, čo by sa malo v obci zmeniť bola tiež odpoveď bytová výstavba a nové stavebné pozemky.

Graf č. 26 – Hlavné oblasti budúceho rozvoja obce

Zdroj: vlastné spracovanie

V otvorenej otázke elektronického dotazníka „Čo by ste zmenili, keby ste sa stali starostom obce?“ mohli respondenti priamo vysloviť svoj názor, čo si prajú zmeniť v obci alebo akým smerom by sa mala uberať politika miestnej samosprávy. Opýtaní respondenti by prijali viac kultúrnych podujatí, obnovu tradícií a zavedenie nových zvykov v oblasti kultúry. Obyvatelia tiež nezabudli ani na dobudovanie kanalizácie, ďalej by sa zamerali na výsadbu zelene v obci a svoju pozornosť by venovali tiež skvalitneniu podmienok v oblasti športu v obci a obnovenie kina. Časté boli aj pripomienky, ktoré sa týkali dobudovania chodníkov, úpravy a čistoty ulíc, spolu so starostlivosťou o životné prostredie v obci a vybudovanie zberného miesta pre bioodpad.

Zabezpečenie lepších podmienok pre živnostníkov, zníženie kriminality a lepšie vzťahy samosprávy s občanmi taktiež zabezpečujú zvýšenie spokojnosti obyvateľov obce so životom v Krušovciach. Objavila sa aj potreba identifikácie občana ako Krušovčana – zvýšenie povedomia obyvateľov o spolupatričnosti a lokálpatriotizme.

V poslednej časti dotazníkového prieskumu, ktorá sa týkala mládeže a využitia voľného času pre deti a mládež, mohli respondenti vyjadriť svoj názor, či je v obci vytvorený priestor na využívanie voľného času. Viac ako polovica oslovených respondentov (60 %) uviedla možnosť „nie“ a možnosť „áno“ označilo 40 % respondentov. Pri otázke „Ako ste spokojný s využitím možností obce pre mládež a podpory významu mládeže na vidieku?“ väčšina respondentov uviedla možnosť ani spokojný ani nespokojný“ a svoju nespokojnosť vyjadrilo 25 % oslovených respondentov.

SWOT ANALÝZA

Tento dokument na predchádzajúcich stránkach poskytuje pohľad na súčasný stav socioekonomického rozvoja obce. Avšak aby sme mohli vypracovať účinnú rozvojovú stratégiu, je potrebné prezentovať výsledky socioekonomickej analýzy obce a analýzy výsledkov realizovaných opatrení vo forme objektívnej, výstižnej, hutnej a čo najkomplexnejšej charakteristiky vyváženého vývoja obce.

To nám umožní SWOT analýza, ktorá svojím usporiadaním do štyroch kvadrantov (silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia) dobre vyhovuje charakteru úvah potrebných pri formulovaní stratégií a ich implementácie počas celého programovacieho obdobia. Umožňuje tiež pružne reagovať na meniaci sa vývoj obce prostredníctvom spätných korekcií jednotlivých identifikovaných javov vrátane ich preradenia do iných kvadrantov.

Silné a slabé stránky sú v SWOT analýze definované ako interné faktory a kapacity, ktoré sú prínosom, alebo naopak, predstavujú nedostatky súčasného stavu. Príležitosti a ohrozenia predstavujú na druhej strane externé faktory a podmienky prostredia, určujú možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať v budúcnosti.

Rozdelenie položiek medzi silné stránky a príležitosti definuje, na ktorých faktoroch môže obec stavať, aktívne ich využívať a rozvíjať – a má na ne dosah (silné stránky). Taktiež definuje faktory, ktoré sú pre obec priaznivé, avšak stratégia obce nie je na ne smerovaná, resp. sú mimo dosahu obce (príležitosti). Členenie položiek na slabé stránky a ohrozenia určuje, aké faktory má obec odstrániť, resp. eliminovať – a má na ne dosah (slabé stránky), a akým ohrozeniam bude musieť čeliť v rámci jej ďalšieho rozvoja.

Tabuľka č. 40 – SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY

- výhodná geografická poloha z hľadiska dopravnej dostupnosti (napojenie obce na dopravné koridory)
- osobnosti obce - história
- ubytovacie a stravovacie zariadenia
- pešia turistika
- historický park – národná kultúrna pamiatka
- rastúci migračný prírastok
- dobrý stav technickej infraštruktúry
- starostlivosť obce o životné prostredie a estetický vzhľad obce
- aktivita základnej školy v projektovej

SLABÉ STRÁNKY

- prevláda poproduktívna zložka obyvateľstva
- obec nedisponuje kanalizáciou ani ČOV
- absencia zariadenia sociálnych služieb
- mierne stúpajúca nezamestnanosť mladých ľudí
- nevysporiadané majetkové vzťahy
- absencia agroturizmu
- zastaralá výstavba v obci
- nedostatočné kultúrne a športové využitie
- nevyhovujúci stav chodníkov a komunikácií

<p>činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytovanie zdravotníckej služby na dobrej úrovni • lokalizácia významných podnikov poskytujúcich pracovné príležitosti • člen mikroregiónu Bebrava, Združenia miest a obcí Slovenska, združenia Tribečsko – Inoveckého regiónu • dobré vzťahy samosprávy s občanmi • náleziská nerastných surovín, ktoré sa priemyselne využívajú • vyhovujúca občianska vybavenosť 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia priestoru pre mládež • slabšie sociálne vzťahy v obci • nepostačujúca informovanosť občanov o rozvojových aktivitách obce
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • prilákanie mladých ľudí do obce • vybudovanie kanalizácie a ČOV • udržiavanie verejných priestranstiev • podpora individuálnej bytovej výstavby • prebieha ROEP • rozšírenie spoločenských akcií • vytvorenie zberného miesta pre bioodpad • zlepšenie podnikateľskej základne • vybudovanie zariadenia sociálnych služieb • revitalizácia kinosály a telocvične na základe spoločenských požiadaviek • cykloturistika • využitie záujmu občanov o dianie v obci pri jej ďalšom rozvoji • lepšia informovanosť občanov o aktivitách obce • možnosť čerpania prostriedkov z fondov a dotačných programov EÚ a SR • možnosti partnerskej spolupráce samosprávy s ostatnými subjektmi 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • nevysporiadanie pozemkov • neúspešnosť pri žiadaní o nenávratné finančné príspevky • odliv mladých ľudí za prácou • nezáujem občanov o dianie v obci • zvyšujúca sa intenzita cestnej dopravy • devastácia životného prostredia a zanedbávanie starostlivosti o vzhľad obce • zvyšovanie kriminality • nedostatok financií obce na realizovateľnosť plánovaných aktivít • možnosť narušenia environmentálnej rovnováhy vplyvom nevybudovanej kanalizácie

Zdroj: vlastné spracovanie

SWOT analýza bola spracovaná aj na základe výsledkov dotazníkových prieskumov verejnej mienky obyvateľstva v obci Krušovce a z výstupov pracovnej skupiny, ktorá bola vytvorená za účelom prípravy a spracovania Programu rozvoja obce Krušovce.

STRATEGICKÁ ČASŤ

KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA

Potreba určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je daná nevyhnutnosťou zabezpečenia čo najvyššej adresnosti programového dokumentu. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy, spresňuje smerovanie podpory na odstránenie alebo zmiernenie koherentne usporiadaných disparít s využitím faktorov rozvoja.

Kľúčové disparity identifikujú „prekážky“, ktorých prekonaním sa naplní vízia a dosiahnu všetky stanovené ciele. Faktory rozvoja určujú, ktoré impulzy sociálno-ekonomického rozvoja sa majú využívať a vytvárať na zmiernenie definovaných disparít. Disparity a faktory rozvoja je potrebné usporiadať koherentne podľa závažnosti identifikovaných ohrození a slabých stránok.

Na základe výsledkov analýz boli identifikované nasledujúce disparity a faktory rozvoja:

- **Koherentné poradie disparít**

Kľúčovou disparitou obce Krušovce je nedobudovaná infraštruktúra obce. Vybavenie územia efektívne fungujúcou infraštruktúrou je veľmi dôležité pre ekonomický a sociálny rozvoj obce. Je potrebné túto disparitu zmierniť v najbližšom období. Ide hlavne o technickú a voľno-časovú infraštruktúru a sociálne služby.

Nedobudovaná infraštruktúra negatívne vplyva na životnú úroveň a je prekážkou rozvoja v rôznych oblastiach. Technická infraštruktúra obce Krušovce je v stave, kedy je potrebné ju zrevitalizovať. Absencia kanalizácie a ČOV znamená veľké zaťaženie pre životné prostredie. Prekážkou je aj technický stav komunikácií a chodníkov.

Občianska vybavenosť ovplyvňuje spokojnosť obyvateľstva s poskytovanými službami obcou a je nevyhnutné zabezpečiť zriadenie objektov a priestorov, ktoré budú uspokojovať celospoločenské potreby obyvateľov obce. Pri súčasnej vekovej skladbe obyvateľstva sa stáva vážnym hendikepom absencia zariadenia poskytujúca sociálne služby. Pre deti a mládež nie je dostatočne vytvorený priestor na voľnočasové aktivity a je nevyhnutná podpora významu mládeže na vidieku.

Obec nedisponuje rozvinutou infraštruktúrou pre agroturizmus. Kultúrno-historický a prírodný potenciál obce nie je využívaný na potreby cestovného ruchu. Spoločenský život a kultúrne vyžitie obyvateľstva spolu so športovým vyžitím je v obci vnímané obyvateľmi ako nepostačujúce, čo má výrazný vplyv na spokojnosť a kvalitu života jej obyvateľov.

- **Koherentné poradie faktorov rozvoja**

Dobrá geografická poloha je jedným z faktorov rozvoja obce, ktoré sú kľúčové. Tieto podmienky sú však dané, nedajú sa ovplyvniť, na druhej strane tieto okolité faktory výraznou mierou podmieňujú a určujú budúci rozvoj a úroveň konkurencieschopnosti obce v budúcnosti.

Medzi hlavné faktory rozvoja obce patrí aj jej ekonomický potenciál. Ekonomický potenciál daného regiónu predstavuje spolupôsobenie existujúcich ľudských zdrojov, kapitálu a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Obec Krušovce disponuje lokalizáciou významných podnikov na jej území, čo zabezpečuje pracovné príležitosti pre jej obyvateľov a možnosť prílevu investorov do územia. Z toho vychádza priemyselná funkcia obce. Podpora vzdelanosti obyvateľstva je dôležitá pre zlepšenie kvality ľudských zdrojov.

Ďalším faktorom rozvoja obce je existencia možností získať dotácie na svoje projektové zámery, ale aj skutočnosť, že obec je členom mikroregiónu a tak má možnosť riešiť na mikroregionálnej úrovni tie problémy, ktoré presahujú finančné možnosti jednej obce.

Nevyhnutnou súčasťou rozvoja obce je udržiavanie atmosféry vzájomnej dôvery medzi orgánmi obecnej samosprávy a obyvateľstvom, návštevníkmi, či podnikateľským prostredím v regióne a zabezpečovanie informovanosti obyvateľstva prostredníctvom elektronizácie služieb a modernej verejnej správy. Podpora efektivity verejných služieb je taktiež nevyhnutná.

Nevyužitie existujúceho rastového potenciálu v obci môže v budúcnosti spôsobiť zaostávanie obce v hospodárskej oblasti v porovnaní s okolitými obcami a následne celkový úpadok, pokles počtu obyvateľov a znižovanie kvality života v dôsledku zastarávania infraštruktúry. Skutočnosť, že kvalitný ekonomický, ľudský a sociálny potenciál sa sústreďuje najmä v mestách, komplikuje naštartovanie rozvojových trendov v obci a vytvára disproporcie, ktoré vplývajú na charakter i časovú náročnosť ich prispôsobenia sa novým rozvojovým trendom.

Súčasný stav poukazuje na blízkosť obce k centráram rozvoja, kvalitné životné prostredie a ekonomiku obce. Priemyselná funkcia obce zabezpečuje jej rozvoj práve v tejto oblasti. Infraštruktúrna vybavenosť v obci vykazuje priemerné hodnoty, ktoré však sú čiastočne vyvážené blízkosťou k inovačným a kohéznym pólom rastu. Napriek tomu je ich rastový potenciál zreteľný. Životné prostredie regiónu je podstatným faktorom rozvoja obce.

V súčasnej dobe je životné prostredie regiónu obce v dobrom stave, preto je potrebné ho udržiavať a chrániť, pretože je to nevyhnutný základ pre rozvoj ostatných parametrov. Podpora kultúry a spoločenského života v obci spolu s vytváraním priestoru pre mládež a jej aktivity sú nevyhnutnou súčasťou rozvojovej stratégie obce v ďalšom období.

ROZVOJOVÁ VÍZIA

Vízia je riadená predstava o budúcnosti a smerovaní obce na dlhšie časové obdobie. Rozvojová vízia obce Krušovce bola pre obdobie 2014-2020 definovaná ako:

„Obec Krušovce bude atraktívnym miestom pre spokojný život svojich obyvateľov so základnými službami poskytovanými na vysokej úrovni s dôrazom na zvelaďovanie estetického vzhľadu obce a ďalšie zvyšovanie úrovne poskytovaných služieb zabezpečujúcich uspokojovanie potrieb svojich obyvateľov za účelom zvyšovania kvality ich života vo všetkých oblastiach, a zároveň bude prítiažlivým miestom aj pre návštevníkov a turistov.“

Strategický cieľ je definovaný podľa vízie nasledovne – zvýšenie kvality života a spokojnosti obyvateľov prostredníctvom dobudovania infraštruktúry a poskytovaním kvalitných služieb, starostlivosťou o rozvoj kultúry a vzdelania svojich obyvateľov pri zvyšovaní estetickej atraktívnosti územia prítiažlivej pre návštevníkov.

Strategický cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom špecifických cieľov, ktoré sa budú napĺňať na základe stanovených opatrení a aktivít zaradených do prioritných oblastí:

- I. Cestovný ruch a kultúra
- II. Ľudské zdroje
- III. Infraštruktúra

Tabuľka č. 41 – Špecifické ciele a opatrenia v prioritných oblastiach

PRIORITNÉ OBLASTI	ŠPECIFICKÉ CIELE	OPATRENIA
Cestovný ruch a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - rozvinutie odvetvia cestovného ruchu, rozvíjanie infraštruktúry cestovného ruchu s dôrazom na kvalitu služieb - podpora budovania turistickej a kultúrnej infraštruktúry, propagácia a prezentácia obce, budovanie imidžu obce - vytváranie podmienok pre posilnenie návštevnosti obce, rozvoj kultúry obce 	<p>1. Rozvoj kultúry a turizmu</p> <p>2. Kultúrna infraštruktúra a infraštruktúra cestovného ruchu</p>
Ľudské zdroje	<ul style="list-style-type: none"> - dosiahnutie kompatibility vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ a vytvorenie doplnkového vzdelávania pre obyvateľov - podpora vzdelania detí a mládeže alternatívnou formou 	<p>1. Vzdelávanie</p>
Infraštruktúra	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality služieb a estetického prostredia v obci <p>Rozvoj infraštruktúry musí smerovať hlavne k jej rozšíreniu na zóny bytovej výstavby, podnikania, zlepšenie možností športových a voľno-časových aktivít, ako aj na rekonštrukciu a dobudovanie komplexnej infraštruktúry v obci: dopravnej, environmentálnej, sociálnej a športovej</p>	<p>1. Environmentálna infraštruktúra</p> <p>2. Dopravná infraštruktúra</p> <p>3. Občianska vybavenosť</p> <p>4. Športové zariadenia</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci týchto prioritných oblastí by mali byť stanovené aktivity, ktoré by mala obec realizovať.

PROGRAMOVÁ ČASŤ

Jednotlivé opatrenia stanovené v prioritných oblastiach obce budú v obci napĺňané prostredníctvom vytvorených aktivít. Zoznam opatrení a k nim priradených aktivít je uvedený v nasledovnej tabuľke č. 42.

Tabuľka č. 42 – Zoznam opatrení a aktivít

Opatrenie	Aktivity
Environmentálna infraštruktúra	<ul style="list-style-type: none"> • Zhotovenie závlahy v historickom parku • Výsadba vzácnych a drahých drevín v historickom parku
Dopravná infraštruktúra	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov • Cyklotrasa • Rekonštrukcia cesty ku kostolu a príslušného parkoviska aj s odvodnením
Občianska vybavenosť	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonštrukcia domu smútku • Výstavba bytovky • Domov sociálnych služieb
Športové zariadenia	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba tréningového ihriska • Výstavba novej telocvične
Vzdelávanie	<ul style="list-style-type: none"> • Výmenné pobyty • Náučný chodník v historickom parku
Rozvoj kultúry a turizmu	<ul style="list-style-type: none"> • Kultúrne podujatia v rámci Dní regiónu a pri príležitosti výročia obce – 780 rokov • Vytvorenie expozície v kostole • Amfiteáter Alexandra Rudnayho
Kultúrna infraštruktúra a infraštruktúra cestovného ruchu	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonštrukcia kaštieľa • Dokončenie prestavby domu služobníctva na dom tradícií
Zdroj: vlastné spracovanie	

POPIS JEDNOTLIVÝCH AKTIVÍT

Zhotovenie závlahy v historickom parku – realizovanie tejto aktivity predpokladá vybudovanie zavlažovacieho systému v historickom parku. Na projektový zámer je už spracovaná projektová dokumentácia, podľa ktorej bude tento zámer zrealizovaný. Zavlažovací systém bude zabezpečovať závlahu drevín a verejnej zelene v parku.

Výsadba vzácnych a drahých drevín v historickom parku – realizácia tejto aktivity predpokladá výsadbu vzácnych a drahých drevín v historickom parku na zveľadenie verejného priestranstva a úpravu verejnej zelene.

Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov – pri realizácii tejto aktivity dôjde na základe spracovanej projektovej dokumentácie k úprave verejných priestranstiev prostredníctvom rekonštrukcie a prestavby miestnych komunikácií a chodníkov, ktoré sú v neupravenom stave alebo poškodené. Predpokladajú sa výkopové práce a úprava terénu.

Cyklotrasa – obec plánuje vybudovať cyklotrasu pre turistov a pre obyvateľov obce, ktorá bude robiť spojnicu medzi obcou Krušovce a mestom Topoľčany.

Rekonštrukcia cesty ku kostolu a príslušného parkoviska aj s odvodnením – aktivita predpokladá výkopové práce a úpravy cesty vedúcej ku kostolu a príslušného parkoviska, pričom sa zabezpečia odvodňovacie kanály a žľaby na odvod dažďovej vody.

Rekonštrukcia domu smútku - súčasný dom smútku je potrebné rekonštruovať (strecha, odvodnenie, sociálne zariadenia). Rekonštrukcia prebehne ako v interiéri, tak aj na vonkajšej fasáde domu smútku.

Výstavba bytovky – výstavba jednobytovky pre obyvateľov obce sa bude realizovať na základe spracovanej projektovej dokumentácie.

Domov sociálnych služieb - domov sociálnych služieb sa plánuje zriadiť v objekte rozostavanej budovy ZŠ, prípadne v budovách bývalej základnej školy.

Výmenné pobyty - v rámci aktivity sa budú realizovať výmenné pobyty s družobnou obcou Krušovce v Českej republike, s ktorou má obec Krušovce nadviazanú dlhodobejšiu spoluprácu. Cieľom aktivity bude najmä výmena skúseností v oblasti riadenia samosprávy a zvýšenie efektivity verejných služieb poskytovaných obcou svojim obyvateľom.

Náučný chodník v historickom parku – plánuje sa vytvorenie náučného chodníka v historickom parku, ktorý bude slúžiť ako edukatívny nástroj. Vytvorenie zahŕňa aj osadenie informačných tabúl o flóre a faune vyskytujúcej sa v obci, ako aj o ostatných historických a kultúrnych pamiatkach a zaujímavostiach obce.

Kultúrne podujatia v rámci Dní regiónu a pri príležitosti výročia obce 780 rokov – realizovanie kultúrnych podujatí v obci a rozvoj cestovného ruchu v rámci projektu KLASER a podujatí pri príležitosti 780. výročia obce.

Vytvorenie expozície v kostole – realizovanie aktivity predpokladá vytvorenie expozície v kostole, v ktorom v súčasnosti prebieha architektonicko-historický a reštaurátorský výskum, ktorého prvoradým cieľom je zistiť stavebné fázy a výtvarné hodnoty kostola, ktorých cieľom je stanovenie vhodnej metodiky reštaurovania a prezentácie kultúrnej pamiatky. Počas výskumu boli objavené vzácne maľby a unikátne fresky. Aktivita bude zahŕňať vytvorenie brožúrky, prípadne sprievodcu, v ktorom budú uvedené informácie o histórii kostola.

Amfiteáter Alexandra Rudnayho - amfiteáter by slúžil na usporadúvanie kultúrnych podujatí, napr. Dychového festivalu, ktorý už má v obci tradíciu. Zároveň tam môžu robiť vystúpenia rôzne hudobné a divadelné telesá v obci, budú sa v ňom konať spoločenské akcie a podujatia.

Rekonštrukcia kaštieľa – realizácia aktivity bude zahŕňať dokončovacie práce na kaštieli, na ktorom prebehla rozsiahla rekonštrukcia fasády a strechy. Obec predpokladá úpravu kaštieľa a dotiahnutie rekonštrukcie do finálnej podoby.

Dokončenie prestavby domu služobníctva na dom tradícií - dohotovenie bude zahŕňať predovšetkým doplnenie okien, dverí, zhotovenie fasády a iné veci. Dom tradícií bude slúžiť ako atrakcia obce na prilákanie turistov a návštevníkov.

Výstavba tréningového ihriska – táto aktivita predpokladá výstavbu tréningového ihriska pri futbalovom štadióne, ktoré bude slúžiť pre telovýchovnú jednotu, obyvateľov obce ako aj žiakov školy.

Výstavba novej telocvične - nakoľko v obci nie je telocvičňa, obec plánuje výstavbu novej telocvične.

REALIZAČNÁ ČASŤ

ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Program rozvoja obce je strednodobý dokument, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje podpora miestneho rozvoja s dôrazom na sociálno-ekonomickú sféru, ako aj ďalšie oblasti rozvoja obce. Charakterizuje sa ako program cielených opatrení, prípadne intervencií, ktorý bol navrhnutý pre oživenie ekonomického a sociálneho rozvoja, ako aj iných oblastí. Konkretizuje opatrenia na dosahovanie strategických cieľov.

Program rozvoja je dôležitý najmä preto, že sumarizuje základné informácie o obci k stratégii vo všetkých súvislostiach rozvoja. Slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektových zámerov.

Slúži tiež ako podklad pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu týchto projektových zámerov a tiež na upresňovanie, získavanie a koordináciu partnerov na území obce.

Zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce má najvyšší orgán na čele so starostom obce.

Dokument „Program rozvoja obce Krušovce“ bol vypracovaný v súlade s požiadavkami zákona 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Programové a strategické ciele vychádzajú z endogénnych rozvojových faktorov nachádzajúcich sa na území obce, berú do úvahy exogénne zdroje a tendencie.

VÄZBY NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY KRAJA

Program rozvoja obce Krušovce na roky 2014-2020 úzko nadväzuje na jednotlivé dokumenty, ktoré boli vypracované na regionálnej úrovni. Jedná sa o Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja z februára 2012 a Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012-2018. Pre riešené územie obce Krušovce sú platné záväzné regulatívy ÚP regiónu Nitrianskeho kraja v nasledovných oblastiach:

- v oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry
- v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom
- v oblasti zachovania, zhodnotenia a využívania kultúrneho dedičstva
- v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody, prírodných zdrojov, nerastného bohatstva a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry
- v oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja
- v oblasti poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva
- v oblasti priemyslu a stavebníctva
- v oblasti rekreácie a turizmu
- v oblasti rozvoja sociálnej infraštruktúry
- v oblasti rozvoja nadradeného technického vybavenia

Z hľadiska priorít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012-2018 sa obce Krušovce dotýkajú priamo nasledovné priority a opatrenia:

I. Hospodárstvo

2 Vytváranie podmienok pre príchod nových investorov a rozvoja priemyselných odvetví s vyššou tvorbou pridanej hodnoty

opatrenie 2.1 Rozvoj a podpora priemyselných parkov a podnikateľských zón

3 Podpora malého a stredného podnikania

opatrenie 3.1 Podpora malého a stredného podnikania so zreteľom na podporu výrobných aktivít

4 Podpora cestovného ruchu

opatrenie 4.1 Skvalitnenie služieb a infraštruktúry pre podporu rozvoja cestovného ruchu

opatrenie 4.2 Tvorba produktov cestovného ruchu a ich propagácia

5 Využitie energetického potenciálu kraja

opatrenie 5.1 Podpora využívania vlastných zdrojov energie v kraji

II. Ľudské zdroje

1 Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva a rozvoj systému celoživotného vzdelávania

opatrenie 1.2 Podpora rozvoja a dostupnosti celoživotného vzdelávania

2 Sociálny rozvoj

opatrenie 2.1 Zaistenie dostupnosti a variability sociálnych služieb, deinštitucionalizácia a humanizácia sociálnych služieb

opatrenie 2.2 Zaistenie dostupnosti a variability zdravotnej starostlivosti, deinštitucionalizácia a humanizácia

opatrenie 2.3 Podpora kultúrneho, športového a spolkového života v regióne

opatrenie 2.4 Zníženie výskytu sociálno-patologických javov

III. Pôdohospodárstvo a rozvoj vidieka

1 Rozvoj multifunkčného pôdohospodárstva

opatrenie 1.1 Podpora aktivít pôdohospodárskych podnikov zameraných na diverzifikovanie výroby pôdohospodárskeho a nepôdohospodárskeho charakteru

opatrenie 1.2 Podpora vedy a výskumu a transferu poznatkov v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka

opatrenie 1.3 Podpora vytvárania vhodného agroenvironmentálneho prostredia

2 Podpora rozvoja sociálneho kapitálu v pôdohospodárstve a na vidieku

opatrenie 2.1 Podpora rozvoja územných partnerstiev medzi podnikateľmi na vidieku, územnými samosprávami a neziskovými organizáciami

opatrenie 2.2 Podpora sieťovania kľúčových aktérov a budovania povedomia o miestnych a regionálnych produktoch

opatrenie 2.3 Podpora tradičnej spolkovéj a záujmovej činnosti

3 Regenerácia vidieckych sídiel

opatrenie 3.1 Podpora regenerácie vidieckych sídiel a urbanizmu vidieka

- opatrenie 3.2 Podpora obnovy a zachovávanía kultúrohistorických objektov a tradičných architektonických prvkov vidieka
- opatrenie 3.3 Podpora zabezpečenia kvalitných a dostupných služieb na vidieku

IV. Infraštruktúra

1 Skvalitnenie regionálnej dopravnej infraštruktúry a jej napojenie na nadregionálne siete

- opatrenie 1.2 Modernizácia a rekonštrukcia ciest II. a III. triedy a napojenie na nadradenú dopravnú infraštruktúru
- opatrenie 1.5. Vytvorenie podmienok zníženie environmentálnych dôsledkov výstavby a prevádzky dopravnej infraštruktúry

2 Zlepšenie dostupnosti a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT)

- opatrenie 2.1 Podpora rozvoja telekomunikačných a prenosových sietí pre podporu informačnej a komunikačnej infraštruktúry

3 Skvalitnenie sociálnej infraštruktúry

- opatrenie 3.1 Podpora modernizácie zariadení sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti
- opatrenie 3.2 Modernizácia školských a kultúrnych zariadení

V. Životné prostredie

1 Zvýšenie environmentálnej rovnováhy v krajine a ochrana pred živelnými pohromami

- opatrenie 1.1 Zabezpečenie ochrany územia pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení
- opatrenie 1.2 Realizácia opatrení a programov na ochranu prírody a krajiny

2 Znižovanie znečistenia vôd a zlepšenie kvality života obyvateľov kraja dobudovaním a skvalitnením infraštruktúry vodného hospodárstva v zmysle právnych predpisov EÚ a SR

- opatrenie 2.1 Zabezpečenie odvádzania a čistenia odpadových vôd
- opatrenie 2.2 Zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou

3 Znižovanie produkcie odpadov a zavádzanie efektívnych systémov nakladania s odpadmi

- opatrenie 3.1 Zefektívnenie systému nakladania s odpadom

4 Zlepšenie kvality ovzdušia

- opatrenie 4.1 Znižovanie emisií tuhých znečisťujúcich látok a skleníkových plynov

5 Zlepšenie environmentálneho správania sa obyvateľstva kraja

- opatrenie 5.1 Podpora environmentálnej osvetly a výchovy prostredníctvom podpory vzdelávacích aktivít a podujatí

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE MANAŽMENTU PROGRAMU

Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce. Najvyšším orgánom je zastupiteľstvo obce. Starosta obce a najvyšší orgán prijíma rozhodnutia o postupe programu, ustanovuje riadiaci tím, ktorý je poverený riadením procesu. Schvaľuje návrhy a projekty rozvoja a dojednáva partnerské vzťahy. Hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu. Zabezpečuje realizáciu programu a rozhoduje o zmenách.

Najvyšší orgán v obci zároveň preberá činnosť riadiaceho tímu. Hlavnou činnosťou manažmentu programu je zabezpečiť organizačné a technické zabezpečenie programu, vykonávať kontrolu fyzickú, ekonomickú a kvalitatívnu ako aj pomocou ukazovateľov vykonať monitoring a viesť evidenciu. Ďalšou činnosťou riadiaceho tímu je urobiť priebežné a záverečné hodnotenie a spracovanie správ o stave a výsledkoch.

Spracovateľský tím má na starosti vypracovanie samotného dokumentu, jeho jednotlivé kapitoly a prílohy a vytvára pracovné skupiny, ktoré pod jeho vedením vykonávajú tieto hlavné činnosti. Vykonávajú rozbor pre zabezpečenie programu a posudzujú jednotlivé projekty programu. Spracovávajú a preberajú dokumentáciu projektov a riešia operatívne problémy, ktoré vznikajú pri realizácii programu. Spracovávajú a predkladajú návrhy pre aktualizáciu programu. V pracovnej skupine by mali byť odborne zdatní a spoločensky uznávaní ľudia. Súčasťou skupiny môže byť aj externý konzultant, ktorý je fundovaným pomocníkom vo všetkých fázach programu. Spracovateľský tím pripravuje všetky východiská pre strategickú časť, ktorú na základe prerokovaní spracuje do finálnej podoby programu rozvoja obce ako celku.

Zvlášť dôležitá je účasť verejnosti, pretože určuje výslednú legitimitu a dôveryhodnosť celého programu ako aj jeho plnenie a záväznosť. Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje prostredníctvom svojich zástupcov a účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkov.

Všetky skupiny sú pri príprave programu rozvoja obce navzájom prepojené a komunikujú všetky jeho postupy, spracovania a podklady pre jednotlivé kapitoly dokumentu. Riadiaci tím koordinuje spracovateľský tím a ten zabezpečuje prácu pracovnej skupiny a verejnosti pri príprave jednotlivých častí. Riadiaci tím je teda zodpovedný za výslednú podobu dokumentu.

Zároveň je v záujme obce, aby pri realizovaní jednotlivých aktivít boli oslovené cieľové skupiny, pre ktoré je konkrétna aktivita pripravená a zabezpečí komunikáciu s nimi prostredníctvom orgánov obce.

INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE FORMOU PARTNERSTVA

Spracovateľom Programu rozvoja obce Krušovce je Regionálna rozvojová agentúra Topoľčiansko, na základe zmluvy o vyhotovení strategického dokumentu. RRA Topoľčiansko pri jeho vypracovaní spolupracovala s Obecným úradom v obci Krušovce, taktiež s členmi zastupiteľstva obecného úradu v Krušovciach a s verejnosťou.

Dokument bol v procese spracovávania zverejnený na webovej stránke obce a ako pracovná verzia na obecnom úrade k dispozícii k nahliadnutiu a sripomienkovaniu. Taktiež sa na jeho spracovaní podieľali občania obce formou dotazníkového prieskumu, ktorý bol realizovaný v tlačenej forme a v elektronickej na webovej stránke obce.

MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Monitorovanie je systematický proces, ktorého cieľom je sledovať, či realizované opatrenia a aktivity sú v súlade so stanovenými cieľmi a nakoľko sa stanovené ciele naplňujú. Monitorovanie si vyžaduje vytvoriť systém zberu, triedenia a uchovávanía relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programu rozvoja obce, ako aj funkčnú inštitucionálnu štruktúru schopnú tento systém naplňovať. Monitorovanie bude prebiehať na základe vopred definovaných monitorovacích indikátorov výsledku stanovených pre jednotlivé opatrenia. Údaje získané monitorovaním sa využijú na priebežné sledovanie výkonnosti – dosahovaných výsledkov. Výsledky monitorovania výkonnosti sa prezentujú v monitorovacej správe, ktorá sa vypracováva každoročne.

Základným zdrojom monitorovacích údajov je žiadosť o poskytnutie dotácie, ktorá obsahuje informácie o žiadateľovi a jeho partneroch na projekte, informácie o projekte, názvy a očakávané hodnoty merateľných ukazovateľov projektu a finančný plán projektu.

Pri monitoringu je dôležité sledovať žiadosti o prostriedky vrátane zúčtovacích dokladov, ako výstup procesu finančného riadenia, ktorý obsahuje sumy deklarovaných oprávnených výdavkov projektov, sumy uznaných oprávnených projektov, ako aj sumy neoprávnených výdavkov projektu a dátumy prijatia a zaúčtovania žiadosti o platbu na platobnej jednotke.

Tabuľka č. 43 - Vecný a časový harmonogram monitorovania plnenia PRO Krušovce

Rok	Monitorovací a správa obce	Termín spracovania monitorovacej správy	Hodnotenie: plnenie výdavkov a výstupov/operatívne návrhy	Hodnotenie: plnenie cieľov/plnenie ukazovateľov/operatívne návrhy	Porovnanie plánu so skutočnosťou/merateľné ukazovatele	Prerokovanie správy v zastupiteľstve
2015	áno	03/2016	áno	áno	áno	áno
2016	áno	03/2017	áno	áno	áno	áno
2017	áno	03/2018	áno	áno	áno	áno
2018	áno	03/2019	áno	áno	áno	áno
2019	áno	03/2020	áno	áno	áno	áno
2020	áno	03/2021	áno	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Zber monitorovacích indikátorov, ktoré sú uvedené v akčnom pláne dokumentu, sa bude realizovať a vyhodnocovať raz ročne na úrovni opatrení. Riadiaci tím na obecnom úrade ročne zhotoví monitorovaciu správu o plnení týchto indikátorov. Túto predloží na zastupiteľstve obce na prerokovanie stanoviska a následne na prerokovanie kontrolórovi. Sledované monitorovacie indikátory sa porovnávajú v každej správe s počiatočným stavom a s predchádzajúcim monitorovaním.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačne a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Hodnotí sa relevantnosť (posúdenie vzájomnej súvislosti priorít samosprávy, zámerov a strategických cieľov), účinnosť (hodnotenie miery dosiahnutia strategických cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych resp. negatívnych vplyvov realizácie programu), efektívnosť a hospodárnosť (posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy, alebo či bolo možné za nižšie vstupy získať rovnaké výstupy), užitočnosť a dopad (porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny) a stabilita a

udržateľnosť (posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení, či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Ukazovatele, ktoré hodnotiaci rámec sleduje sa budú sledovať nasledovne:

- Hodnotiace ukazovatele na úrovni dopadu sa budú sledovať na konci roku 2020
- Hodnotiace ukazovatele na úrovni výsledku sa budú sledovať sumárne v strednodobom horizonte implementácie stratégie (na konci roku 2017)

Hodnotiace správy sa budú predkladať v dvoch časových obdobiach:

- Záverečná hodnotiacia správa – bude spracovaná po ukončení obdobia relevantnosti PRO. Táto správa bude hodnotiť najmä celkový dopad implementácie stratégie.
- Strednodobá hodnotiacia správa – bude sledovať sumárne hodnotenie implementácie stratégie v strednodobom časovom horizonte (2017) na úrovni výsledkov.

Tabuľka č. 44 - Vecný a časový harmonogram hodnotenia plnenia PRO Krušovce

Rok	Hodnotiacia správa obce	Termín spracovania hodnotiacej správy	Hodnotenie plnenia cieľov: efektívnosť a účinnosť ich plnenia	Hodnotenie plnenia cieľov: relevantnosť, užitočnosť, udržateľnosť	Referenčné porovnanie výkonnosti obce s inou obcou	Návrh opatrení na dosahovanie výsledkov/komentár	Prerokovanie správy v zastupiteľstve
2017	strednodobá	06/2018	áno	áno	áno	áno	áno
2020	záverečná	06/2021	áno	áno	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Riadiaci tím vytvorí systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie Programu rozvoja obce – zabezpečuje monitorovanie plnenia akčného plánu a jeho aktualizáciu. Samospráva raz ročne získa a spracuje pripomienky obecného úradu, poslancov a verejnosti, zvyčajne počas zostavovania rozpočtu na ďalší rok, taktiež vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dopady realizovaných opatrení a aktivít. Aktualizáciu PRO obec uskutoční každé 3-4 roky. Riadiaci tím zabezpečí fungovanie partnerstva, informovanie verejnosti o realizácii PRO a v prípade potreby verejné prerokovanie aktualizácie PRO a akčného plánu.

Harmonogram realizácie

Časový harmonogram realizácie jednotlivých cieľov a priorít, ktoré sú opísané v tomto Programe rozvoja obce, je viazaný na možnosť čerpania finančných prostriedkov z jednotlivých rozpočtových kapitol obce, účelovo viazaných finančných prostriedkov alebo finančných prostriedkov z fondov EÚ. Jednotlivé etapy realizácie projektových zámerov budú pokračovať v nadväznosti na seba tak, aby sa jednotlivé fázy neprekrývali, ale priamo na seba nadväzovali a vytvorili tak ucelený harmonický celok.

Harmonogram realizácie jednotlivých aktivít je spracovaný formou akčného plánu. Akčný plán je uvedený v prílohe č. 1.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia programu rozvoja obce je možné na základe stanovených merateľných ukazovateľov pri jednotlivých aktivitách. Všetky aktivity a ich merateľné ukazovatele sú rozpísané v nasledujúcej tabuľke č. 45. Doplnenie tejto tabuľky bude v rámci aktualizácie PRO na základe doplnených aktivít do akčného plánu.

Tabuľka č. 45 - Merateľné ukazovatele jednotlivých aktivít

Zhotovenie závlahy v historickom parku	počet m ² vybudovanej závlahy
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov	počet m ² zrekonštruovanej plochy
Výmenné pobyty	počet výmenných pobytov počet pracovníkov účastných na výmenných pobytoch
Kultúrne podujatia v rámci Dní regiónu a pri príležitosti výročia obce – 780 rokov	počet kultúrnych podujatí počet návštevníkov na každom podujatí počet návštevníkov po ukončení aktivity
Rekonštrukcia kaštieľa	počet m ² zrekonštruovanej plochy počet zrekonštruovaných kaštieľov
Vytvorenie expozície v kostole	počet návštevníkov za rok počet kusov vypracovaných sprievodcov, brožúrok
Výsadba vzácnych a drahých drevín v historickom parku	počet m ² upravenej plochy počet vysadených drevín
Rekonštrukcia domu smútku	počet m ² zrekonštruovanej plochy počet zrekonštruovaných domov smútku
Dokončenie prestavby domu služobníctva na dom tradícií	počet domov tradícií počet návštevníkov domu tradícií za rok počet m ² zrekonštruovanej plochy
Výstavba bytovky	počet vybudovaných bytov počet m ² obytnej plochy
Náučný chodník v historickom parku	počet náučných tabúl počet vyznačených miest počet m náučného chodníka
Výstavba tréningového ihriska	počet m ² vybudovanej plochy počet vybudovaných ihrísk
Výstavba novej telocvične	počet m ² vybudovanej plochy počet vybudovaných telocviční
Amfiteáter Alexandra Rudnayho	počet vybudovaných amfiteátrov počet realizovaných podujatí na amfiteátri počet návštevníkov za rok
Cyklotrasa	počet km vybudovanej cyklotrasy
Domov sociálnych služieb	počet vybudovaných domovov SS počet obyvateľov využívajúcich služby domova SS
Rekonštrukcia cesty ku kostolu a príľahlého parkoviska aj s odvodnením	počet m ² zrekonštruovanej plochy počet odvodňovacích kanálov, žľabov

Zdroj: vlastné spracovanie

FINANČNÁ ČASŤ

PRO predstavuje integrovanú stratégiu, ktorej implementácia zahŕňa opatrenia realizované obcou ako aj ďalšími rozvojovými partnermi. Tieto opatrenia môžu byť financované z rôznych operačných programov, z rozpočtu obce, ako aj z rozpočtov VÚC resp. podnikateľských subjektov. Stratégia tiež obsahuje opatrenia, ktoré zatiaľ nie sú finančne pokryté, ale financovanie ktorých je v dokumente navrhnuté.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja obce je schopnosť obce v priebehu realizácie programu rozvoja zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Preto je pri realizácii jednotlivých projektov nevyhnutné finančné plánovanie.

Každý projekt musí mať vlastné spolufinancovanie buď z vlastných zdrojov, čiže obecných, alebo z úverových bankových zdrojov. Je potrebné vopred plánovať svoje finančné toky a vyčleniť pre každý rok realizácie projektu, resp. projektov, potrebné financie. Tieto financie sa musia stať súčasťou obecného rozpočtu a sú prísne účelovo viazané na jednotlivé projekty.

Na finančné zabezpečenie cieľov, úloh a aktivít bude obec využívať finančné prostriedky predovšetkým:

- z rozpočtu obce,
- z rozpočtu samosprávneho kraja,
- zo štátneho rozpočtu,
- z fondov Európskej únie,
- bankové úvery,
- príspevky od právnických a fyzických osôb,
- príspevky medzinárodných inštitúcií, nadácií a pod.

Tabuľka č. 46 - Indikatívny finančný plán realizácie PRO v €

oblasť	2015	2016	2017	2018	2019	2020	spolu
Cestovný ruch a kultúra	3 200	33 200	33 200	203 200	-	-	272 800
Ľudské zdroje	500	2 170	2 165	2 165	-	-	7 000
Infraštruktúra	177 500	383 500	503 250	465 750	417 500	417 500	2 365 000

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 47 – Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Krušovce na roky 2015 – 2020

Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Krušovce na roky 2015 - 2020								
Pracovný názov zámeru	Zameranie projektu	Oblasť proj. zámeru	Pripravenosť proj. zámeru	Zaradenie do tematickej oblasti	Odhadovaný rok zahájenia realizácie	Orientačný rozpočet v €	Priorita zámeru	Spolupráca s partnerom pri realizácii
Zhotovenie závlahy v historickom parku	zavlažovací systém v historickom parku	verejné priestranstvá	spracovaná projektová dokumentácia	infraštruktúra	2015	25 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Rekonštrukcia a miestnych komunikácií a chodníkov	rekonštrukcia a miestnych komunikácií a chodníkov	miestne komunikácie	spracovaná projektová dokumentácia	infraštruktúra	2015-2018	600 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Výmenné pobyty	výmena skúseností v oblasti	spolupráca, partnerstvo	v štádiu úvah	vzdelávanie	2015-2018	2 000	zámer je v súčasnosti len	Družobné mesto

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Krušovce na obdobie 2014 - 2020

	riadenia samosprávy						v polohe úvah	Krušovce, ČR
Kultúrne podujatia v rámci Dní regiónu a pri príležitosti výročia obce – 780 rokov	aktivity a rozvoj cestovného ruchu v rámci projektu KLAŠTER	rozvoj cestovného ruchu, podpora kultúrnych aktivít	v štádiu úvah	cestovný ruch, kultúra	2015-2018	4 800	zámer je v súčasno sti len v polohe úvah	nie
Rekonštrukci a kaštieľa	dokončovacie práce na kaštieli	kultúrna a historická pamiatka	v štádiu úvah	infraštruktúra	2015-2018	5 000	zámer je v súčasno sti len v polohe úvah	nie
Vytvorenie expozície v kostole	vytvorenie expozície, sprievodcu - brožúrky	rozvoj cestovného ruchu, podpora kultúrnych aktivít	v štádiu úvah	cestovný ruch, kultúra	2015-2018	3 000	zámer je v súčasno sti len v polohe úvah	nie
Výsadba vzácnych a drahých drevín v historickom parku	výsadba vzácnych a drahých drevín v historickom parku	verejné priestranstvá , výsadba zelene	spracovaná projektová dokumentácia	infraštruktúra	2015-2020	15 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Rekonštrukci a domu smútku	rekonštrukci a strechy, odvodnenie, sociálne zariadenia	občianska vybavenosť	spracovaná projektová dokumentácia	infraštruktúra	2016-2017	35 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Dokončenie prestavby domu služobníctva na dom tradií	doplnenie okien, dverí, zhotovenie fasády a iné	kultúrna a historická pamiatka	spracovaná štúdia, projektová dokumentácia, stavebné povolenie aj stanoviská, zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	infraštruktúra	2016-2017	60 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Výstavba bytovky	výstavba jednobytovky	bytová výstavba	spracovaná projektová dokumentácia	infraštruktúra	2016-2017	400 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Náučný chodník v historickom parku	vytvorenie náučného chodníka, osadenie informačnýc h tabúl	vzdelávanie	v štádiu úvah	vzdelávanie	2016-2018	5 000	zámer je v súčasno sti len v polohe úvah	nie

Výstavba tréningového ihriska	výstavba tréningového ihriska pri futbalovom štadióne	športové ihriská	v štádiu úvah	infraštruktúra	2016-2018	40 000	zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	nie
Výstavba novej telocvične	výstavba novej telocvične	športové zariadenia	spracovaná projektová dokumentácia	infraštruktúra	2017-2018	240 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Amfiteáter Alexandra Rudnayho	amfiteáter na konanie kultúrnych podujatí	kultúra	spracovaná štúdia a projektová dokumentácia – pripravené povolenia, stanoviská	infraštruktúra	2018	200 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Cyklotrasa	vybudovanie cyklotrasy	cyklotrasy	spracovaná projektová dokumentácia	šport a voľnočasové aktivity	2018	180 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Domov sociálnych služieb	vybudovanie domova sociálnych služieb	sociálna starostlivosť	v štádiu úvah	infraštruktúra	2019-2020	750 000	zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	nie
Rekonštrukcia cesty ku kostolu a príľahlého parkoviska aj s odvodnením	rekonštrukcia cesty ku kostolu a príľahlého parkoviska aj s odvodnením	miestne komunikácie verejné priestranstvo	spracovaná projektová dokumentácia	infraštruktúra	2019-2020	80 000	realizácia závislá od dotácie	nie

Zdroj: OcÚ Krušovce

ZÁVER

Program rozvoja obce Krušovce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu obce, prioritné rozvojové oblasti, strategické ciele a ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskovým materiálom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce a územno-plánovacej dokumentácie obce. Program rozvoja obce Krušovce nadviazal aj na Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012-2018 a jeho hlavné prioritné oblasti a ciele.

PRO je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania. Je uspokojený na plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých obyvateľov obce a jej návštevníkov pri rešpektovaní územného plánu. Sú v ňom jasne vymedzené hlavné problémy, ktoré sú pre hospodársky a sociálny rozvoj územia spoločné a sú v ňom vytýčené opatrenia, ktoré prispievajú k riešeniu týchto problémov.

Program rozvoja obce Krušovce je živý dokument. Jeho realizácia sa bude sledovať a program rozvoja obce bude podľa potreby dopĺňaný a upravovaný. Naznačené smery rozvoja obce sú otvorené a budú sa dopracovávať a konkretizovať vždy v záujme obyvateľov obce. Hlavným cieľom tohto programu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť obce, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí.

Program rozvoja obce je základným kameňom koncepčného a systematického rozvoja obce v horizonte siedmich rokov. Z tohto dôvodu dosiahnutie strategického cieľa PRO presahuje hranice jedného volebného obdobia a pri jeho formulácii, ako aj formulácii línie krokov k jeho dosiahnutiu, by malo dôjsť k zhode na úrovni vedenia obce a jej obyvateľov. Na druhej strane, tak ako všetky koncepčné a strategické dokumenty, ktoré nie sú právne záväzné, aj PRO je dôležitý a užitočný natoľko, nakoľko sa mu tieto vlastnosti pripisujú.

Cieľom PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej obyvateľstva a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Jeho poslaním je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce bez ohľadu na politickú príslušnosť štatutárneho zástupcu obce a obecného zastupiteľstva. Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Na vypracovaní Programu rozvoja obce Krušovce sa podieľali:

- kolektív RRA Topoľčiansko
- Ivan Hubinský, starosta obce Krušovce
- PaedDr. Martin Zdychavský, projektový manažér OcÚ Krušovce
- poslanci obecného zastupiteľstva a pracovníci OcÚ Krušovce
- obyvatelia obce Krušovce

ZDROJE INFORMÁCIÍ

Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002

Internet

Obecný úrad v Krušovciach

Obvodný úrad životného prostredia Topoľčany

Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012-2018

Regionálna rozvojová agentúra Topoľčiansko

Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2011

Štatistický úrad SR

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

PRÍLOHY

Príloha č. 1 - Akčný plán

Príloha č. 2 – Užšie územné vzťahy obce Krušovce

Príloha č. 3 – Širšie územné vzťahy obce Krušovce

Príloha č. 4 – Základná situácia obce Krušovce

Príloha č. 5 – Obrázková príloha – obec Krušovce

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Krušovce na obdobie 2014 - 2020

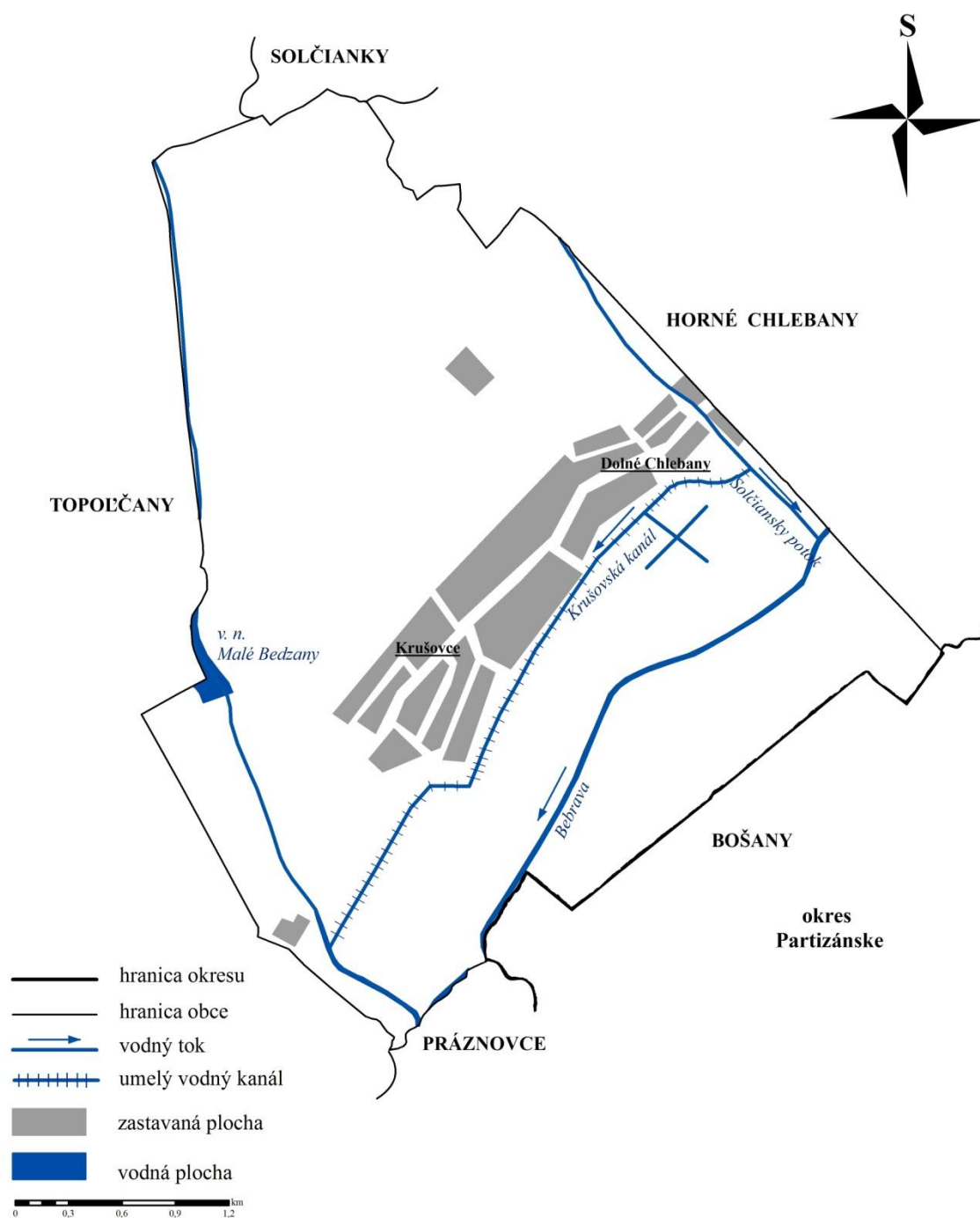
Príloha č. 1 - Akčný plán

Akčný plán

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita	Časový plán realizácie	Predpokladaný rozpočet v €	koordinátor	Možnosti financovania	poznámka
Cestovný ruch a kultúra	Rozvoj kultúry a turizmu	Kultúrne podujatia v rámci Dní regiónu a pri príležitosti výročia obce – 780 rokov	2015-2018	2 000	obec	vlastné zdroje, Envirofond, OP, nadácie	v štádiu úvah
		Vytvorenie expozície v kostole	2015-2018	3 000	obec	vlastné zdroje, MK SR, OP, nadácie, POD	v štádiu úvah
	Kultúrna infraštruktúra a infraštruktúra cestovného ruchu	Rekonštrukcia kaštieľa	2015-2018	5 000	obec	vlastné zdroje, MK SR, OP, nadácie, POD	v štádiu úvah
		Dokončenie prestavby domu služobníctva na dom tradícií	2016-2017	60 000	obec	vlastné zdroje, MK SR, OP, nadácie, POD	pripravený zámer
		Amfiteáter Alexandra Rudnayho	2018	200 000	obec	vlastné zdroje, MK SR, OP, nadácie, POD	pripravený zámer
Ľudské zdroje	Vzdelávanie	Výmenné pobyty	2015-2018	2 000	obec	vlastné zdroje, OP, VÚC	v štádiu úvah
		Náučný chodník v historickom parku	2016-2018	5 000	obec	vlastné zdroje, Envirofond, OP, nadácie	v štádiu úvah
Infraštruktúra	Environmentálna infraštruktúra	Zhotovenie závlahy v historickom parku	2015	25 000	obec	vlastné zdroje, Envirofond, POD, OP	spracovaná PD
		Výsadba vzácnych a drahých drevín v historickom parku	2015-2020	15 000	obec	vlastné zdroje, Envirofond, POD, OP	spracovaná PD
	Dopravná infraštruktúra	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov	2015-2018	600 000	obec	vlastné zdroje, štát, OP	spracovaná PD
		Cyklotrasa	2018	180 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, nadácie	spracovaná PD
		Rekonštrukcia cesty ku kostolu a príľahlého parkoviska aj s odvodnením	2019-2020	80 000	obec	vlastné zdroje, štát, OP	spracovaná PD
	Občianska vybavenosť	Rekonštrukcia domu smútku	2016-2017	35 000	obec	vlastné zdroje, štát, OP	spracovaná PD
		Výstavba bytovky	2016-2017	400 000	obec	vlastné zdroje, ŠFRB, VÚC	spracovaná PD
		Domov sociálnych služieb	2019-2020	750 000	obec	vlastné zdroje, štát, zdroje EÚ	v štádiu úvah
	Športové zariadenia	Výstavba tréningového ihriska	2016-2018	40 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, nadácie	v štádiu úvah
		Výstavba novej telocvične	2017-2018	240 000	obec	vlastné zdroje, štát, zdroje EÚ	spracovaná PD

Zdroj: vlastné spracovanie

UŽŠIE ÚZEMNÉ VZŤAHY OBCE KRUŠOVCE

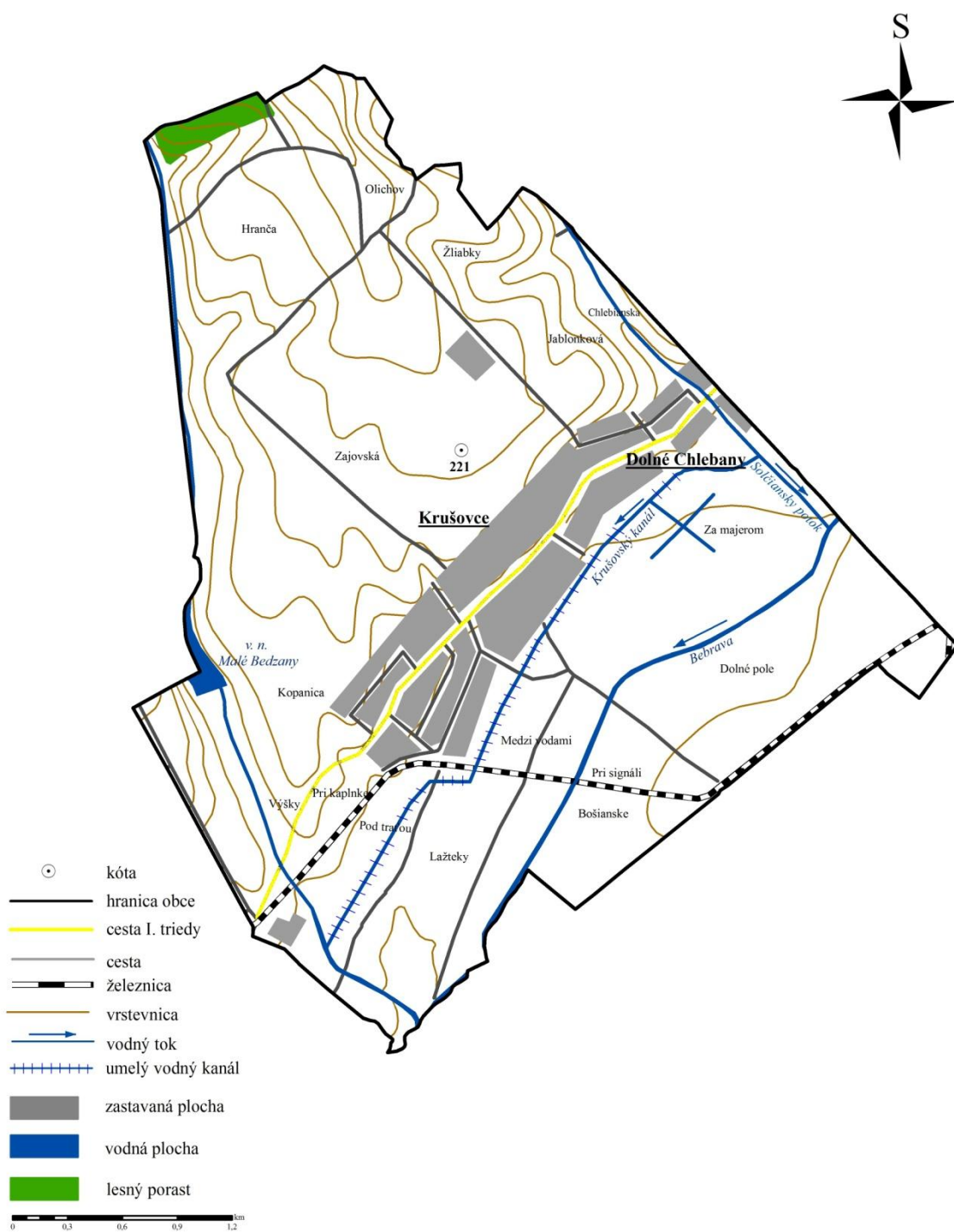

Zdroj: Spojitá vektorová mapa 1 : 50 000

Lukáčiková, M. by ArcGis 9.3

ZÁKLADNÁ SITUÁCIA OBCE KRUŠOVCE

Zdroj: Spojitá vektorová mapa 1 : 50 000

Lukáčiková, M. by ArcGIS 9.3

Príloha č. 5 – Obrázková príloha – obec Krušovce

Historické budovy v obci

Priemyselná zóna v obci

Pamätné miesta v obci

Obecný úrad v Krušovciach

Občianska vybavenosť a infraštruktúra v obci

Občianska vybavenosť a infraštruktúra v obci

Občianska vybavenosť a infraštruktúra v obci

Občianska vybavenosť a infraštruktúra v obci

Príroda a verejné priestranstvá obce

Sakrálne pamiatky v obci

Fresky a maľby objavené v kostole pri výskume

